

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

6

динара

БРОЈ

1342

16.9.1977 • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА ХУ

КОМПЛЕТАН
СТРИП
ЗЛОКОБНА
ЗАМКА

Рипкху

Веровалти или не!

БОЛЕСНИКЕ

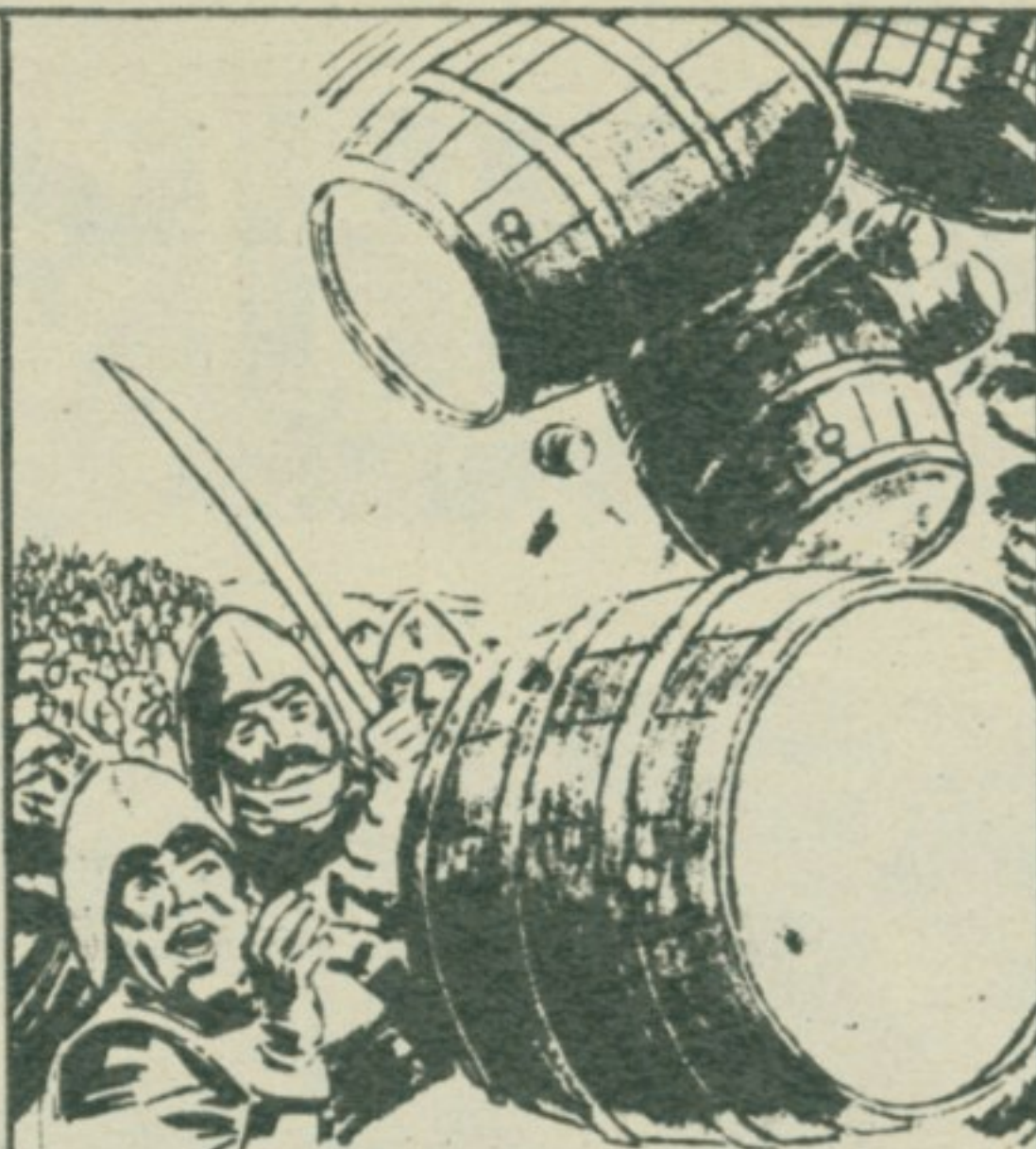
У КОЛОНИЈАЛНОЈ АМЕРИЦИ ГОДИНЕ 1776. ЛЕЧИЛО ЈЕ ОКО 3500 ЛЕКАРА ОД КОЈИХ ЈЕ САМО 400 ИМАЛО И ОДГОВАРАЈУЋУ ШКОЛСКУ СПРЕМУ.

© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved. 529

НАЈОТМЕНИЈА УЛИЦА

У ЛОНДОНУ НАЗВАНА ЈЕ СРЕДИНОМ 17. ВЕКА "ЧИПСАЈД" — МЕСТО ЈЕФТИНОКЕ!

ЗАМАК ТУРАНД

У НЕМАЧКОЈ СПАСАО СЕ ДВОГОДИШЊЕ ОПСАДЕ КАДА ЈЕ С ЊЕГОВИХ ЗИДИНА СПУШТЕНО 6000 БУРАДИ ВИНА. НЕПРИЈАТЕЉСКИ ВОЈНИЦИ ТОЛИКО СУ СЕ ОПИЛИ ДА СУ СЕ ПОРАЗВОЉЕВАЛИ И ОДУСТАЛИ ОД ДАЉЕ ОПСАДЕ.

(1246-1248)

Некада су у Авганистану

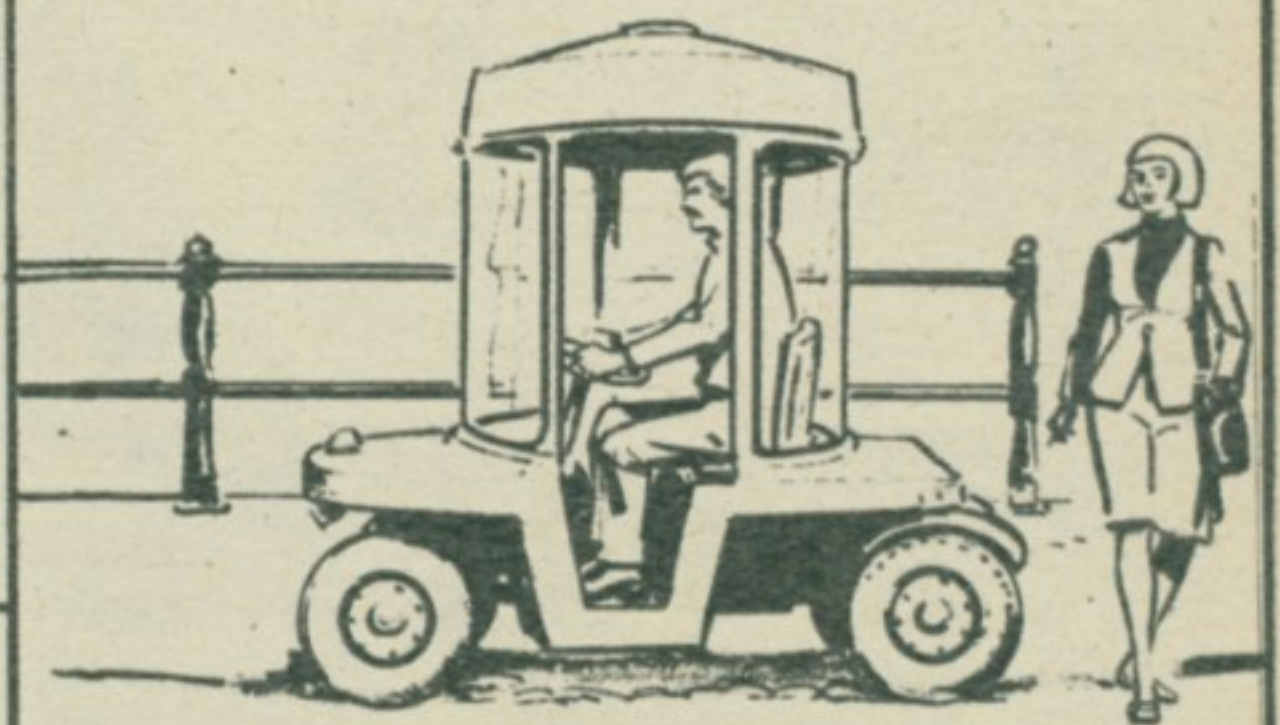
ЗЛОЧИНЦИ

ОСУЂЕНИ НА СМРТ ОСТАВЉАНИ У ГВОЗДЕНИМ КАВЕЗИМА ОКАЧЕНИМ О ВИСОКЕ СТУБОВЕ.

ЏРЕД ТОМСОН

ПОПУЛАРНИ ГЛУМАЦ КОЈИ ЈЕ ДВАДЕСЕТИХ ГОДИНА ИГРАО КАУБОЈЕ У ФИЛМОВИМА О ДИВЉЕМ ЗАПАДУ, БИО ЈЕ СВЕШТЕНИК.

ОБАЗ

МИНИЈАТУРНИ АУТОМОБИЛ

ИЗГРАЂЕН У ХОЛАНДИЈИ КРЕЉЕ СЕ ПОМОЋУ БАТЕРИЈА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

• за време једне битке 1814. године Наполеон Бонапарта је, да би дао лекцију из храбрости својим војницима, приморао

свог коња Руателеа да непомично стоји поред једне гранате која само што није експлодирала. Када је експлодирала граната је Наполеона и његовог коња одбацила двадесетак метара даље. И јахач и коњ нису задобили ни огреботину.

• холандски сељаци често праве страшила за поља у природној величини која су верна копија — њихових жена или кћери.

• мечиће који су дошли на свет у Зоолошком врту у Филаделфији, у Аустралији, и које је њихова мајка одбила да храни одгајила је петогодишња керуша „Дева“.

• број Индијанаца у Америци повећао се од 1920. године на сто хиљада. Недавно објављени статистички подаци кажу да их је сада око 448.000 и да међу њима има 2.600 песника, 57 књижевника и 23 сценариста.

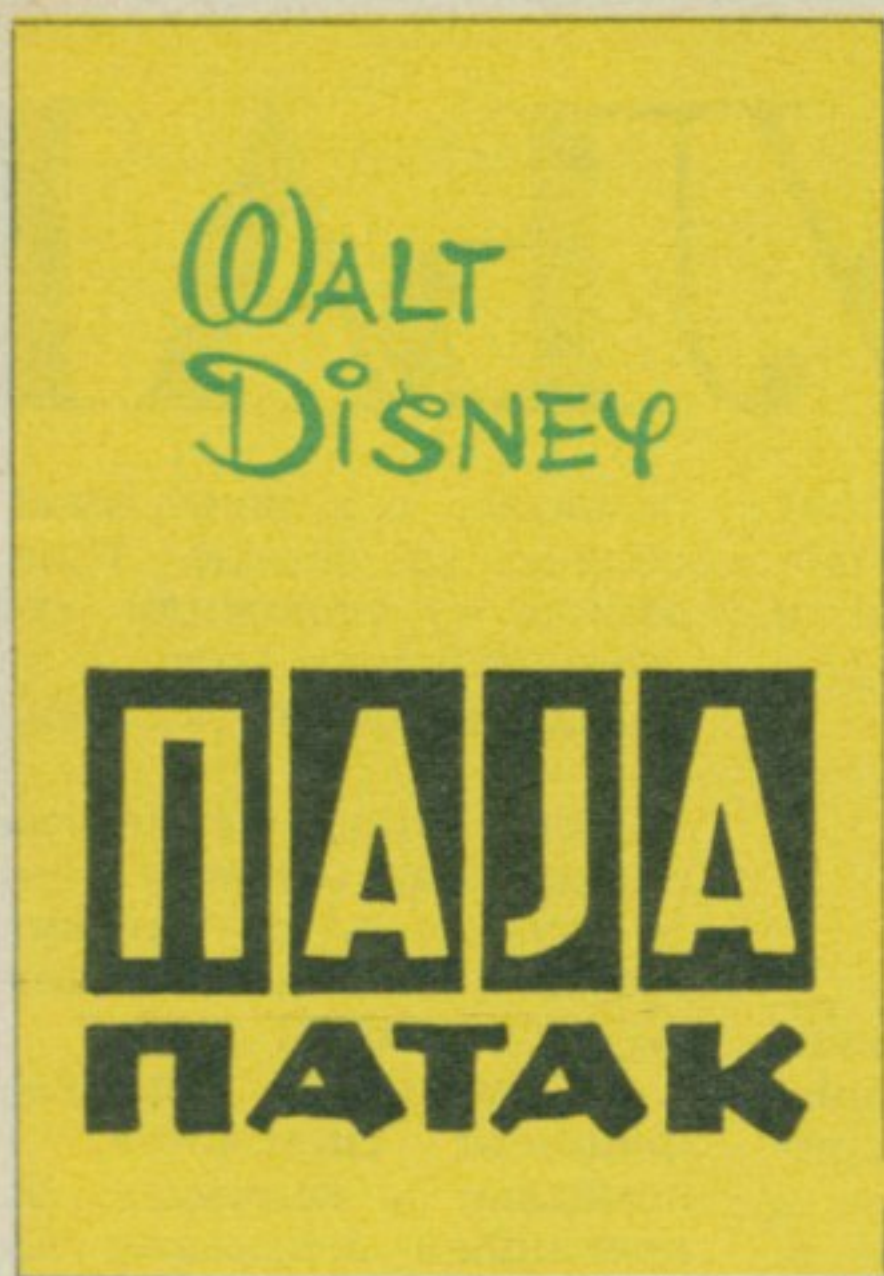
• недавно се на обалама Великог канала у Венецији појавило на стотине хиљада водених црва. Стручњаци не могу да објасне овај феномен. Црви дугачки од 4 до 10 см, остали су на обали и по мостовима више часова, а онда су ишчезли.

• веровање да Кинези имају мале ноге показало се последњих година нетачним. Наиме, пекињски статистичари тврде да 35 одсто становништва носи ципеле број 40, а 17 одсто чак и веће.

• пре извесног времена стотину китова нашло се на плажи у Мејпорту, у Флориди. И поред залагања морнара и купача већина животиња је угинула. Према мишљењу ветеринара животиње су изгубиле оријентацију због неких паразита који су се населили у њиховим ушима.

НА ДРИНИ ЛЈУЉАШ

Командант дивизије био је нерасположен. Неколико пута у току дана одлазио је на реку и турско посматрао остатке моста.

Први дани 1945. Рат се ближио крају.

Борци ХХХVII санџачке дивизије су са севера и југа склапали клешта око Горажда. Повлачећи се, после месец дана крвавих борби, Немци, четници и усташе минирали су гвоздени мост на Дрини. Партизани су на сплавовима прешли хучну, опасну реку и заузели град и док су се сви веселили, интендант су били очајни: како снабдети дивизију која је ишла даље храном и муницијом кад камиони морају да се зауставе пред порушеним мостом?

Командант дивизије Чедомир Друловић био је мрачно расположен. Неколико пута у току дана одлазио је на реку и турско посматрао остатке разореног моста, ослушкујући како на другој обали љутито вичу шофери и интендант. Пред вече се мало орасположио.

— Како се тога нисам одмах сетио? — запиташе се. — Сада је лакше него на почетку рата! Зар међу борцима немамо доста инжењера?

ШТА ВАМ ЈЕ, ЛЈУДИ?

Наредио је да се из јединице позову инжењери и поставио им питање:

— За које бисте време могли да подигнете порушени мост? Или да изградите привремени преко којег би се могле пребацивати интендантске колоне?

Али, команданта је изневерила нада.

— Друже команданте! — рапортирао је један инжењер у име групе колега. — С постојећим средствима и људством могли бисмо да саградимо привремен мост у року од два месеца!

— Шта вам је, људи? — узвикнуо је командант. — Па за то време ће се и рат завршити! Зар не можете брже?

— Нема услова, друже команданте! — слеже раменима инжењер, а други се с њим сложише. — Средства и механизација не дозвољавају брзу изградњу, а терен је врло тежак! Сем тога, треба водити рачуна и о коефицијенту сигурности!

— Ништа! Слободни сте, други! — командант је

разочарано одмахнуо руком.

— Коефицијент сигурности! — уздахнуо је горко кад су инжењери отишли — Захтевају као да је то мирнодопски конкурс за најбоље архитектонско решење!

морамо нешто друго смислити!

Мајстор Јован забацитиловку на потиљак, почеша се иза ува, па процеди:

— Па јес, није лако!... Ал' има ту лека!

— Зар хоћеш да кажеш да би се мост могао да из

новић поздраву у ставу „мирно“, а затим се широко осмехну, окрете се и оде.

ГРЕДЕ СУ ШКРИПАЛЕ

Деветог дана су команданта Чедомира Друловића известили да је „онај надри-мајстор“ завршио посао и да очекује одобрење за прелаз првог камиона преко моста.

Хитајући према Дрини, командант је већ издалека чуо како под налетима сту-

разбијала о камење, везали облику до облику. Преко облика су положили храстове и јелове даске и заковали их дугим клиновима.

Због тежине мост је имао полукружан облик и ветар је љуљао његов отегнути трбух, а шкрипање дасака није слутило на добро.

— Колики је овде коефицијент сигурности? — помислио је командант запрепаћен Јовановом љуљашком која је тако брзо била готова.

Сви су са зебњом очекивали прелазак камиона преко моста. Највише су, наравно, били забринуте шофери. Који ће се од њих одважити да крене први?

Командант је посматрао шофере. Стајали су на другој страни реке, меркали висину трбуха од усковитлане матице, бацали кришом поглед један на другога, дували у шаке и цупкали у месту на мразу. Било је очигледно да ни један не намерава да своје возило, с теретом од преко пет тона без наређења натера на несигурну конструкцију „надримајстора“ Јована.

— Ако челична ужад и издрже терет, возило може да склизне с уског дашчаног пута који се страховито љуљао и сурва се у Дрину! — мислио је командант као и шофери.

Чекали су у тишини, на студени. Чуло се само хучање Дрине.

Кроз гомилу се прогурао Јован Стаменовић и исприсио пред Друловићем.

— Друже команданте! — рекао је оштро. — Дозволите да ја превезем први камион! Ја сам градио мост! Ја знам да он ваља! А ако не ваља, ред је да ја то платим својом главом!

Сви присутни се згледаше. Неки се присетише приче о старим, честитим неимарима који су, пошто су завршили мост, одлазили под њега и стајали тамо док преко њега нису прешла прва кола с тешким теретом.

— Ово није наређење, Јоване! — тихо му рече командант. — Ако си сигуран, онда вози!

Јован поздраву и пође преко моста на другу страну реке.

КАМИОНОМ НИЗ СТМИНУ

Не кријући дивљење, шофери затворише врата за Јованом који је сео у кабину најближег камиона. Возило је лагано, као да пипа предњим точковима, наишло на прве даске.

Нико није прозборио ни речи. Сви су, као једно уво,

Сутрадан је командант крај реке срео партизана, металског радника Јована Стаменовића. Познавао га је као храброг, довитљивог и отреситог човека.

— Здраво, Јоване! — рече Друловић.

— Здраво, друже команданте! — Како си?

— Лоше, Јово! — рече командант — Дрина ме мори!

— Је л' због моста, друже команданте? — Јован се нешто узврте. — Зар ови инжењери не могу ништа?

— Не могу Јово! — прогунђа командант. — А кад они не могу онда, значи,

гради брже него што тврде инжењери?

— Па, овај, свака њима част! — намргођено рече мајстор Јован. — Они знају своје, а ја опет своје! Ја знам да бих могао за једно петнаестак дана!

Командант је дуго посматрао отреситог борца, а Јован је одвратио одлучним погледом.

— Добро, Јоване! — рече најзад командант. — Изабери људе и узми све што ти треба, а дивизија може да набави! Наредићу интендантима!

— Разумем, друже команданте! — Јован Стаме-

деног ветра шкрипи Јованова конструкција.

— Море, није то мост! — рече један од официра који му је дошао у сусрет. — То је љуљашка!

Чедомир Друловић је угледао чудан мост, вероватно најчуднији од свих мостова који су икад премостили неку нашу реку.

Мајстор Јован и његови помоћници искористили су потпорне зидове порушеног моста и повезали их упреденом челичном ужади коју су затегли преко реке што су боље могли. Затим су попреко на ужад, над реком која се дивље

ШКА

ослушкивали, шкрипу да-сака и греда.

Кад су сва четири точка прешла на мост, конструкција је полако почела да мења свој полукружни облик, камион је одједном појурио низ стрмину пред собом. Јован је вешто прикочио, али шкрипа је бивала, тако се бар посматрачима чинило, све јача.

Ниједна даска није искочила, ниједна греда није попустила, ниједно уже није пукло. До половине је Јован стигао без незгода, али тад се мост сасвим угнуо и испред камиона се нашао врло стрм успон. Срећом, даске су биле довољно хрупаве тако да точкови нису клизали.

После неколико минута, уз појачано брујање мотора, камион се појавио на обали пред командантом. Из кабине је искочио Јован и рапортирао

— Друже команданте, задатак извршен!

На другој страни Дрине шофери, помало се стидећи, грмнуше у хор:

— Ура-а-а!

Чедомир Друловић је војнички отпоздравио Јовану, а онда му чврсто стегао руку.

Убрзо је зимски дан пореметила снажна бука камионских мотора. Шофери су један по један кренули преко моста „надримајстора“ Јована Стаменовића.

Не зна се шта су о „надримајстору“ Јовану и његовој „љуљашки“ мислили инжењери из дивизије који су помињали коефицијенте сигурности, јер су о томе избегавали разговоре.

Кад је XXXVII санџачка дивизија наставила своје наступање, кад се рат удаљио од Дрине, Јованов вишећи мост је још дуго и користио и служио.

А. Р.

ТИТО У АНЕГДОТАМА

ВЕЛИКО ЉУДСКО СРЦЕ

Познати амерички вајар Џо Девидсон вајао је у јесен 1949. у сивој глини Титов лик. Као портретиста највишег ранга, Девидсон је истовремено проучавао Тита. Кад га је неки страни новинар доцније упитао о утисцима, вајар је рекао:

— На многим сликама видео сам га намрштеног, озбиљног. Али то није Тито. Поред израза снажне воље и дубине унутрашњег живота, он има у свом фином осмеху и изразу очију и широкогрудну благодот и племенитост. Из израза његовог лица зрачи једно велико људско срце.

(Из књиге „Тито у анегдотама“ Звонка Штаубрингера и Милоја Поповића)

НА ЧУДЕСАН НАЧИН „КОНВЕР Ф-106“ ЈЕ ИЗБЕГАО ОБЛИЖЊИ ГРАД, ПРЕЛЕТЕО НЕКОЛИКО БРДА И ЛАГАНО СЛЕТЕО НА ЈЕДНУ ПОЉАНУ.

АВИОН БЕЗ ПИЛОТА

бензина, скоро два часа касније.

Ово је вероватно јединствен случај у историји авијације, али било је и много других чудноватих догађаја који би, на изглед, више одговарали Риплијевом „Веровали или не“. Слетали су авиони без крила, репа, чак и без — мотора! Један такав случај десио се у Њу Џерсију септембра 1952, на пробном лету авиона типа DC-3. Извештај је касније показао да је безбедно слетање било могуће једном у милион случајева!

Авион DC-3, власништво Беб компаније из Канаде, требало је да лети за Фербанкс, на Аљасци, где га је за дуже време закупила аљаска авијација. На дан пробног лета сва опрема и инструменти били су проверени, све је било у реду. Али после

отприлике једног сата лета, посада је закључила да су све провере обављене. Позвала је аеродром и затражила дозволу за повратак и слетање. Баш у том тренутку оба мотора су престала да раде. Ништа се није могло учинити — авион је брзо губио у висини!

Пилот је решио да покуша да се спусти на Линденски аеродром који им је био у домету клизања. Ту одлуку је пренео и контролном торњу, али тек што је завршио поруку, приметио је да се — авион запалио!

Атерирање је сада било могуће само на најближој отвореној површини. Али где пронаћи слободан простор у овој густо насељеној области? Међутим, посаду запаљеног авиона срећа није сасвим напустила: угледали су пољану

управо у тренутку када је авион већ изгубио висину. Изнад саме земље јака експлозија је потресла DC-3 и леви мотор је разнесен у комаде! Ипак, натчовечним напорима пилот је успео да спусти авион без већих незгода и посада га је напустила неповређена.

Још једно чудновато слетање десило се јануара 1964. када је амерички војни авион типа B-53 X био на свом пробном лету за Боинг компанију која га је преузимала. За време лета авиону је отпао цео репни део у дужини од 1,5 метар! Па ипак, пилот је успео да одржи контролу и авион спусти на земљу. Како: то ни он сам не уме да објасни.

А. В.

Где су остали момци? — запитао је шериф. — Дошао сам само ја — одговорио је човек са звездом.

У једном малом тексашком граду 1838. године, владао је неописив неред. Пуцњава на улици, туче по крчмама и пљачке толико су узеле маха да је становништво стално живело у паничном страху. Шериф није имао снаге да се супротстави прекршитељима закона и зато му није преостало ништа друго него да тражи помоћ из Остина, главног града државе Тексас.

— Гужва у граду... Пошаљите групу ренџера — гласила је порука.

Два дана касније шериф је на железничкој станици нестрпљиво чекао групу ренџера када је из воза изашао млад, висок и снажан момак. На грудима је имао округлу металну значку у чијој средини се налазила звезда, а око струка опасач са футролом из које је вирила дршка граничарског „колта 45“. У левој руци држао је платнену путну торбу и пушку „винчестер“.

Шериф му је пришао и забринуто га упитао:

— Где су остали момци?

— Само сам ја дошао — одговорио је човек са звездом.

— Али, ја сам тражио групу ренџера... — још није било јасно шерифу — ...а оно долази само један човек.

— Молим вас... — учтиво га је прекинуо ренџер. — У граду је, такође, само једна гужва!

После неколико дана, пошто је ренџер преузео ствар у своје руке, град се сасвим смирио, а криминалци предати властима.

Ренџер који је водио разговор са шерифом, био

је чувени Бил Макдоналд. За њега су једном приликом рекли: „Макдоналд би и пакао угасио ведром воде!“

Ко су били ренџери?

Када су амерички досељеници 1823. године, уз дозволу Мексика, населили тадашњу мексичку

провинцију Тексас, њихов вођа Стивен Остин је организовао групу од десетак људи да чувају прва насеља од напада Индијанаца. Деценију касније, тачније 1835. године када су Американци већ представљали већину у Тексасу изазвали су рат за отцепљење ове области од Мексика.

За време рата ренџери су се претворили у снажну организацију, предвиђену углавном за заштиту границе. Када је најзад Тексас постао независна држава, ренџери су остали да се боре с Команчима чију су земљу белци отимали. Пошто су били изванредни борци, Индијанци су наносили ренџерима тешке поразе. Ренџери у то време још нису имали револвере, већ пиштоље које је требало пунити после сваког опалења. Тек после 1836, када је Семјуел Колт усавршио шестометни револвер, срећа се осмехнула граничарима.

Први велики вођа ренџера био је капетан Џон Хејс који је, сасвим слу-

чајно, постао чувен већ после првог сукоба са Команчима. Усред битке Хејсу је коњ подивљао и повукао га право међу Индијанце. Мислећи да капетан креће у нови напад, његов пријатељ, индијански водич Флако, полетео је за њим. Њих двојица су протутњали кроз редове запањених Команча а затим се с друге стране вратили одреду.

Хејс је врло велику пажњу посвећивао коњима: сваки ренџер је морао да набави коња који вреди најмање сто долара. Уколико би регрут имао слабијег коња, добијао је 24 часа да купи другог — иначе није могао да се придружи одреду. Сваки од регрута, поред коња, морао је да има пушку, револвер и нож.

Од ренџера је нарочито био познат „Алигатор“ Дејвис, који је свој нади-мак зарадио рвући се с алигатором на реци Медина. Дејвис је ушао у реку, стегао алигатора својим jakim мишицама све док овај није успео да се отргне и побегне, тражећи спас у дубини!

Године 1846. Тексас је постао једна од САД, и од тада је војска била одговорна за чување границе па су ренџери ускоро били распуштени. Али 1874. године долази поново до стварања одреда тексашких ренџера чији је задатак био да очисте земљу од разбојничких банди, као што су биле дружине Сема Беса и Џона Веслија Хардина.

М. Ј.

ЈЕДНА ГУ

Капетан Хејс је постао славан сасвим случајно — када га је, усред битке
с Индијанцима, подивљали ноњ однео право међу Команче.

ЖИВА ЗА ЈЕДНОГ РЕНЦЕРА

ТРАГОМ

ИСТРАЖИВАЧА

ОТИШЛИ СУ УЗ РЕКУ РОБОВА

— Одржавамо се у животу хранећи се кожом једне поларне животиње. Од тога добијамо несносне болове у стомаку — записао је најмлађи члан једне арктичке експедиције.

Уз Реку Робова пловили су најаном пролазећи кроз живописне пределе индијанске земље.

Када је упознао свога рођака Џона Хорнбија, Едгар Кристијан је имао свега седамнаест година, довољно да га личност четрдесетогодишњег и већ прослављеног истраживача поларних крајева Канаде сасвим обузме.

И пре него што га је срео, Едгар је издалека пратио подвиге славног рођака. Знао је да је „Хорнби из Хадсоновог залива“ храбар ловац и истраживач, у сваком тренутку спреман да прихвати изазов опасног и непознатог.

ГДЕ НИКО НЕ ЗАЛАЗИ

Утисак који је Едгар оставио на Хорнбија био је исто толико добар. Плавокош, стасит младић продорног погледа, свидео се славном истраживачу:

— Твоје очи имају боју леда. Само би човек таквих очију могао да издржи сурове услове живота на Арктику.

Следеће године Едгар о-

душевљено прихвати Хорнбијев позив да се придружи једној поларној експедицији и те, 1926. године априла месеца, они напуштају Енглеску.

Прва станица на њиховом путу је Едмонтон, престоница Алберте. Ту ће експедиција добити још једног члана, Хорнбијевог пријатеља, бившег авијатичара, Харолда Адларда.

— Надам се да немаш ништа против тога да с нама крене и Адлард. Ти немаш искуства, а он може много да нам помогне у невољи — рекао је Хорнби.

— Слажем се — одговорио је младић. — Симпатичан је, а сем тога, поред њега ја више нећу бити једини жутокљунац у кампу.

Неколико дана касније напустили су Едмонтон одлично расположени. Циљ им је био — преко 1000 километара удаљена река Телон која протиче кроз крајеве у које човек ретко својеволјно залази.

Први део пута преваљују у теретном возу, а затим, од Воденог раскршћа, настављају кајаком уз Реку Ро-

бова, пролазећи кроз живописне пределе индијанске земље.

Едгар 14. октобра уноси први запис у дневник који

Дневник Едгара Кристијана данас се чува у библиотеци његове бивше школе у Доверу.

ће његово име прославити широм света, претварајући га у симбол људског јунаштва и издржљивости.

У доба када дневник почиње експедиција је смештена у једној колиби, негде на пола планираног пута уз реку Телон. Као што је претходно и замишљено, истраживачи су са собом понели храну довољну да задовољи само најосновније животне потребе. Остало прибављају ловом и сакупљањем онога што земља пружа.

ПРВА ЖРТВА

У запису од 6. децембра стоји: „Пребројавао сам залихе рибе. Уколико сваки од нас дневно поједе по две, имаћемо довољно за још 14 дана. Остало нам је још непуних 50 килограма брашна до пролећа, када ће поново моћи да се иде у лов на јелене“.

Али, хладноће постају све жешће, а хране је све мање. Крајем децембра Едгар записује у свој дневник:

„Данас смо устали решени да се забавимо онолико колико нам то прилике дозвољавају. Частили смо се овсеним колачем у коме сам уживао као да је празнична хурка... надам се да су сви у Енглеској овај дан лепо провели. Ваљда ћемо успети да сакупимо довољно хране, да не бисмо морали да зажалимо због данашње гозбе“.

Јануар доноси страшне мразеве које они некако преживљавају, али све тежа ситуација добија и своју прву жртву — Адлардови нерви попуштају и он одбија да напусти колибу и насече дрва за ватру.

ФЕБРУАРСНА ГОЗБА

Фебруар почиње слављенички. Успели су да улове јелена и да приреде „вели-

ку гозбу“, али недељу дана касније, поново остају без свеже хране.

Ни март не доноси никакво побољшање. Сада се одржавају у животу хранећи се кожом једне поларне животиње, од чега добијају несносне болове у стомаку.

Невоље их не напуштају. Хорнби, коме су оболели мишићи леве ноге, више никад неће изаћи из колибе. Измучен глађу и измрцварен, све брже губи снагу и 16. априла умире. Његова смрт је за Едгара страشان ударац.

Двојица преживелих знају да и њихов крај није далеко. Први умире Адлард и тог 4. маја Едгар записује.

„Драги Харолд је синоћ преминуо... Данима не спавам и не једем, али сам успео да се одморим, направим мало супе од костију и шољу чаја“.

Надао се да ће успети да се одржи у животу до свог 19. рођендана, али је пет дана раније дрхтавим рукописом у дневник унео свој последњи запис:

„Сада имам нешто хране, али сам слабији него икад. Јуче сам пузећи изашао да насечем дрва и скувам једно врло велико парче јеленске коже... Сунчано је и светло напољу. Покушаћу да изађем и насечем дрва за ватру, можда ће ми то помоћи... Био сам напољу, али сам исувише слаб. Прекрасно је“.

Њихова тела нађена су тек две године касније, јула 1929.

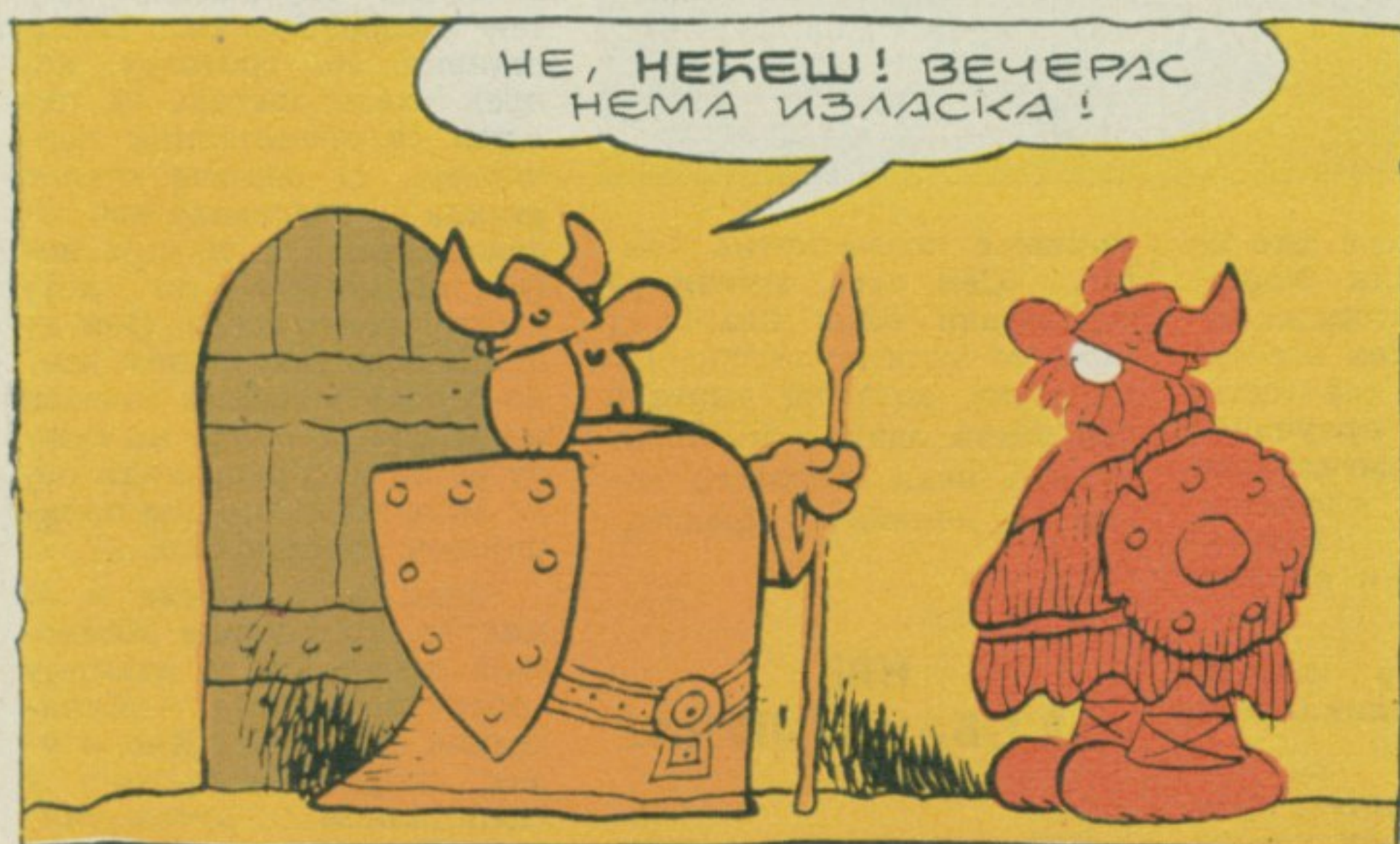
Дневник који је био сакривен у гвозденој пећи чува се у Едгаровој бившој школи, у Доверу, и отворен је на странама које описују потресну смрт Џона Хорнбија. Он је трајан споменик јунаштва и издржљивости једног „жутокљунца“.

М. И.

DIK
BROWNE

ХОТАР

СТРАШНИ

КЛОПКА ЗА УБИСТВО

ЈАК МЛАЗ ВАЗДУХА НОЈИ СТРУЈИ ИСПРЕД ГОВОРНИЦЕ И
СКРЕЋЕ ИСПАЉЕНИ МЕТАК, СИСТЕМ ОГЛЕДАЛА КОЈА У
СВИМ ПРАВЦИМА РЕФЛЕКТУЈУ ЛИК И ЗБУЊУЈУ АТЕН-
ТАТОРА — САМО СУ НЕКИ ОД ОДБАЧЕНИХ ИЗУМА ДА
АМЕРИЧКИ ПРЕДСЕДНИК НЕ БИ ИСПАО СМЕШАН.

Један младић чије име није саопштено довео је Службу безбедности Беле куће у нимало пријатну ситуацију. Он је, наиме, ових дана прошао поред свих људи задужених за обезбеђење америчког председника, ушао у кабинет Џимија Картера који се тог тренутка налазио у соби и учтиво га замолио да му покаже пут до канцеларије његовог помоћника Марка Сигела. Председник је, наводно, одговорио:

— Мислим да је то доле, низ степенице!

На то је ненајављени посетилац поново изашао напоље.

Ова кратка вест, недавно објављена у читавој светској штампи представља по себну занимљивост, бар што се тиче збивања у САД. До средине протекле деценије, у овој земљи није било ништа лакше него стићи до америчког председника. Убиство Џона Фиццералда Кенедија, и... његовог убице Освалда Лија, па председничког кандидата, сенатора Роберта Кенедија, два покушаја атентата на председника Форда... најбоље говоре да је у овој земљи историји било веома лако да се понови.

ПАДОБРАНОМ ЈЕ СИГУРНИЈЕ

Међутим, последњих година тајна служба која брине о безбедности америчког председника знатно се реорганизовала. Под њеном присмотром налазе се хиљаде људи, често психопата, криминалаца... који су потенцијални атентатори на личности из политичког живота САД.

У жеку републиканске кам

пање 1976. године за прелиминарне изборе између тадашњег председника Џералда Форда, који је боравио у Милвокију, и његовог ривала, некадашњег филмског глумца Роналда Ригена, тајна служба у овом граду добила је хитан позив из Беле куће. Председник је мислио да би за његов углед било добро када би се појавио на ручку у једном малом ресторану у центру града. Када је агент тајне службе спустио слушалицу, поновио је речи претпостављеног:

— Зар је баш то морао да изабере? И скок падобраном из авиона сигурнији је за његов живот него тај ручак!

После овог обавештења тајна служба преузела је

све неопходне мере око обезбеђења Џералда Форда. Код власника ресторана одамах су отишла два агента: понашали су се као гости, али су све време проучавали просторију, памтили распоред, споредна одељења, изглед дворишта... Касније су се пожалили колегама:

— Ресторан је смртна замка за Председника. Има ћемо тежак посао!

Већ сутрадан, преко пута ресторана, на крову чајнице зграде смештен је центар за обезбеђење Председника: успостављене су четири телефонске линије директно спојене са Белом кућом, постављени бројни радио-пријемници и предајници, као и специјални електронски уређаји за от-

кривање подметнутих бомби... Сем тога, агенти су скицирали план кварта у коме се налазио ресторан и на њему детаљно уцртали сва места одакле би, евентуално, неки атентатор могао да изненади Председника.

КРВ ЗА СВАКИ СЛУЧАЈ

Ноћ уочи Фордовог долазка у ресторан, тајна служба детаљно је проверила листу људи за које се веровало да могу да угрозе Фордов живот: било их је укупно 38.000, а њих 270 живело је у држави Висконсин. Одмах је одлучено да

24 часа дневно сви буду под присмотром. Око 2 часа изјутра та листа је поново проверена, јер ништа није смело да се препусти слушају.

Напокон, је дошао толико очекивани дан. Два агента специјалне службе, један ватрогасац и санитарни инспектор, поново су прегледали ресторан, проверили да није, можда, у кухињи подметнут пожар или храна за трована. А за то време, десетине других заузимали су своја места на крововима суседних зграда, док су најбољи снајперисти већ вирили кроз прозоре тих кућа и мотрили на околину. Око 9 часова изјутра, агенти тајне службе почели су да пристижу у ресторан где су заузели сва места, наводно, као званице: тако су створили унутрашњи прстен обезбеђења око Председника. На тротоару, испред улаза, шетало се пет људи са специјалним наочарима: са спољне стране стакла су изгледала као огледала, тако да се није могло приметити на коју страну агент гледа. Они су припадали такозваном психо-одреду и једини задатак им је био да мотре на гужву не би ли препознали неко лице које није под полицијском присмотром.

Тачно у 12 часова и 35 минута, кроз улице Милвокија почеле су да завијају сирене мотоцикла. — Председник је стигао! Као и увек, Форд се налазио у специјалном аутомобилу чија стакла и гуме куршум не може да пробије. Седео је између два телохранитеља а поред њих се налазио и лекар: на коленима је држао торбу са инструментима неопходним за хитну операцију, као и неколико бочица крви са крвном групом председника Форда. На седишту иза њих сместила су се двојица снајпериста који су кроз задњи прозор осматрали улице и тротоаре.

Чим су се зауставили тик пред улазом у ресторан, из отвореног аутомобила који је с обе стране имао широке платформе а налазио се иза Председникових кола, искочило је двадесетак агената. Направили су шпалир кроз који је Форд прошао, док се десетак нових збило око њега штитећи га својим телима. Сви су држали руке близу „магнума 357“, револвера калибра 9 милиметара.

Читав овај „спектакл“ прављен је само због једног ручка који је трајао — 35 минута!

ПРЕДСЕДНИК ИЗ ЛЕТЕЋЕГ ТАЊИРА

Пре 14 година, када је убијен председник Кенеди приликом посете Даласу, организација специјалне службе била је најслабија.

Непробојни зид оно председника Картера: агенти га чувају својим телима.

Захваљујући тајној слунби, два пута су меци намењени председнику Форду — заустављени.

Али, о томе се тек сазнало када је основана Воренова државна комисија за испитивање тог случаја. Она је открила праву ситуацију: иако се знало да је Ли Освалд познат као криминалац он није био под присмотром а само дан уочи Кенедијеве посете неколико агената је зашло у барове и даласке локале да би, наводно, проверили атмосферу.

Касније је основано неколико десетина помоћних одељења чији је једини задатак био да помажу тајној служби. Она су јој набављала све, почев од непробојног оклопа који би у одређеном тренутку окружио аутомобил, снажних сијалица да заслепе убице, димних завеса да Председника сакрију од погледа, па до специјалне говорнице са јаким млазем ваздуха који би непрестано струјао и тако скретао евентуално испаљени метак. Чак је пронађен и систем огледала — у одсудном тренутку она би рефлектовала Председников лик у свим правцима и тако збунила атентатора. Такође, конструисана је и ТВ камера за кров Председникових кола: она се окреће око своје осе, снима читаву околину, а слику пројектује на мали екран постављен у унутрашњост аутомобила.

— Све ове направе могу лако да се користе — тврде њихови изумитељи. — Али, убеђени смо да би поред њих Председник изгледао смешан као да је управо изашао из неког летећег тањира! Зато се ови изуми не користе иако су веома ефикасни. Уместо њих употребљавају се други, супертајни и сигурно бољи.

ЛАКО У ИСТОРИЈУ

После неколико убиства и покушаја атентата на водеће личности ове државе, иначе ратоборни сенатор Голдвотер, да би заштитио

своју кожу био је приморан за време избора да плати 500.000 долара из свог џепа људима који су бринули о његовом животу, и још толико за неопходне електронске уређаје постављене око куће!

Тек прошле године, одлуком Конгреса, сваком кандидату за председника дато је специјално обезбеђење које се састоји од по 46 људи. Колико то кошта државу тачно се не зна, али се претпоставља да свака изборна кампања стаје најмање 10 милиона долара.

Основна дужност агената тајне службе је да у стопу прате политичке личности и својим животима бране њихов. А да би што више заварали атентаторе служе се и разним триковима, па се често облаче исто као и председнички кандидати.

У САД је на овом задатку ангажовано око 3.000 људи који годишње скупе преко 200.000 информација о потенцијалним убицама, саслушају преко 4.000 људи, а ухапсе од 100 до 150. Сем тога, детаљно морају да прочитају и провере 320 претјех писама која амерички председник добија сваког месеца, а свако је повод да се поведе посебна истрага.

Тајна служба има годишњи буџет од око 100 милиона долара, а користи га за своје свакодневно усавањивање. Људи који у њој раде добро су плаћени: од 25.000 до 30.000 долара годишње, али свакодневно морају да се подвргавају разним тестовима за проверавање психо-физичке кондиције, склоности ка алкохолизму, нервне лабилности...

— Све те мере су неопходне — недавно је рекао један агент тајне службе. — Не треба заборавити да „магнум 357“ држим за појасом и да се налазим свега неколико сантиметара од Председника: само један мој покрет може да ме уведе у историју. Многи људи би били срећни да на тај начин постану славни.

Б. Ј.

ЧУДЕСНО ЈАСТУЧЕ

— ЛОПОВИ! УБИСТВО! — УЗВИКНУО ЈЕ СЛУГА. АЛИ СИМПСОН НИЈЕ БИО МРТАВ.

Када је ушао у собу старац је крикнуо — његов господар лежао је на поду непомицан.

— Упомоћ! — повикао је. — Лопови! Убиство! — и потрчао ка излазу. На степеницама се сударио са једним од докторових помоћника који је управо долазио на посао.

— Мој господар, господине! — протрчао је. — Др Симпсон. Удесили су га. Мртав је.

Потрчали су у кућу и нашли Џејмса Јанга Симпсона како, седећи, ошамућено тресе главом.

— Богу хвала! — узвикнуо је пресрећни слуга. — Ипак је поштеђен. Где су вас то ударили, господине? По глави?

ПОКУШАЈТЕ И ВИ!

Симпсон је нестрпљиво одгурнуо старчеве руке које су забринуту покушавале да напипају повреду, и страшно узбуђен, скочио на ноге. На запрепашћење обојице, почео је да се смеје, најпре њиховом страху, а затим победоносно.

— Успело је! — рекао је, а онда се, видећи њихове збуњене погледе, сагнуо да дохвати јастуче с пода.

— Хлороформ — објаснио им је. — Сада сам доказао да постоји опојно дејство и то без икаквих последица за пацијента — само мала несвестица у почетку, ништа више. Видите, натопио сам јастуче — ево, покушајте и ви.

Кренуо је ка старцу који је у страху устукнуо.

— Без штетних последица? — промуцао је слуга. —

Да ли сте сигурни да од тога не може да се полуди?

— Испробајте га на мени! — јавио се асистент и тако је на очи запрепашћеног слуге, Џејмса Симпсона успео да успава одраслог човека — који ће се пробудити неколико минута касније.

— Схватаате ли шта то значи? — упитао је Симпсон. — Све до сада војник на Ватерлоу имао је више шанси да преживи од пацијента на операционом столу. Са хлороформом ћемо моћи да радимо без журбе — он ће изменити будућност медицине.

Али тај почетак неће бити тако лак као што се др Симпсон надао. Намеравао је да прво употреби хлороформ приликом порођаја, а управо то је изазвало жестоке отпоре и то не само његових колега. Истакнути представници цркве су наводили Свето писмо у коме је „јасно речено“ да жена треба уз болове да доноси децу на свет.

КРАЉЕВА ЖЕЉА

Рођен 1811. године у Батгејту, у Шкотској, он је од најранијих дана показивао изузетан успех у школи. Било му је свега четрнаест година када је започео студије на Единбуршком универзитету, а у двадесет и првој већ је стекао диплому медицинског факултета и три године касније постао председник Краљевског медицинског друштва у Единбургу. Вртоглавост његовог успеха била је право чудо за доба у којем је живео. Али, његова каријера се на

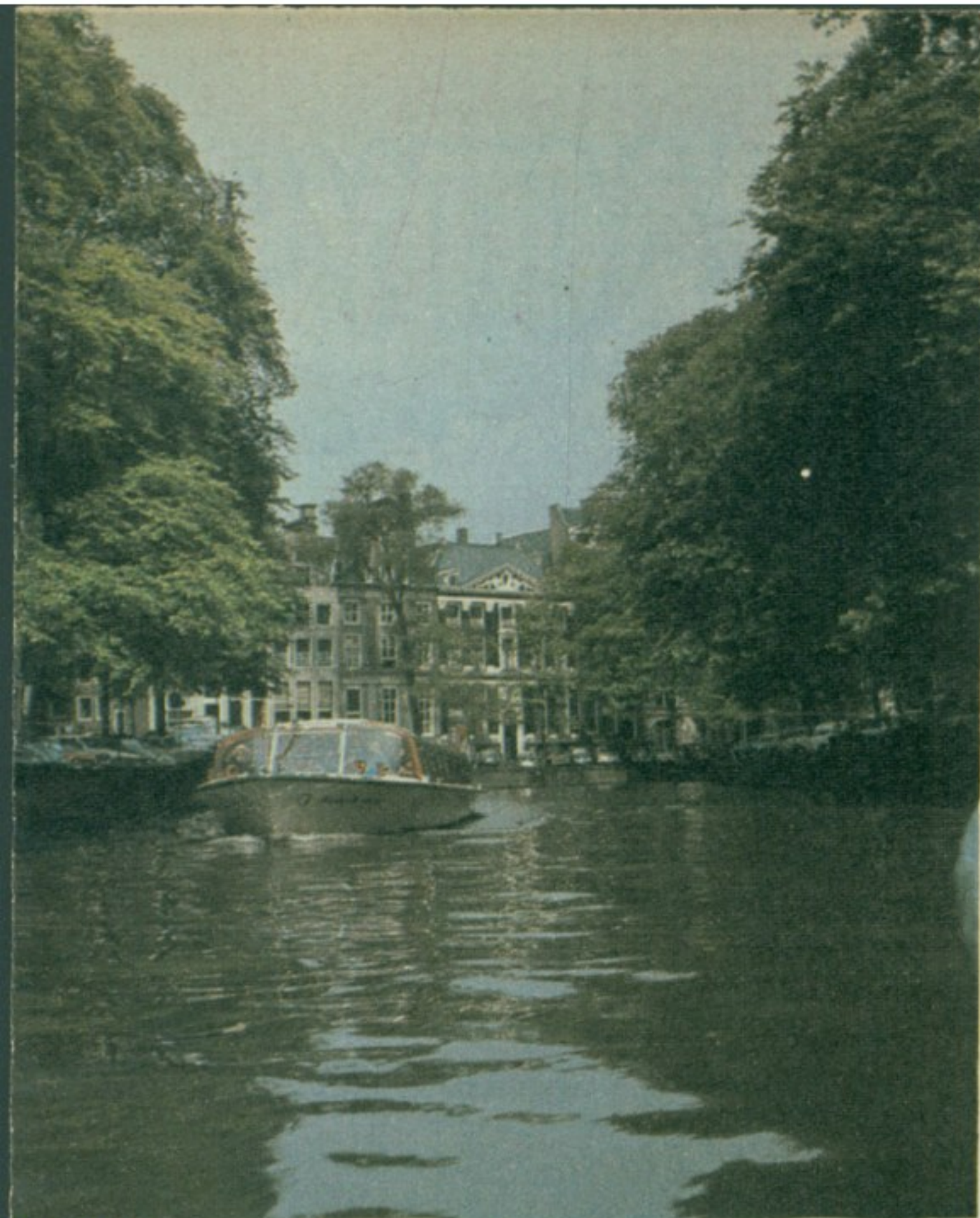
томе неће зауставити. У двадесет и шестој години наименован је за асистента професора патологије на Единбуршком универзитету, а две године касније, за професора гинекологије.

Када је чуо за експерименте који су у САД вршени са анестетичним средствима у зубарству и код мањих операционих захвата, одмах је схватио да би њихова примена знатно олакшала порођај. До тада је у ове сврхе употребљаван етар, али је овај гас из више разлога био неприкладан — поред осталог, за пацијента је био врло непријатан и тако на самом почетку изазивао страх.

Марта 1847. године Симпсон је открио опојно дејство хлороформа. Охрабрен успешном операцијом која је годину дана раније извршена уз анестезију, он је од Краљевског медицинског друштва затражио одобрење за његову примену чиме је изазвао буру протеста. Наравно, глатко је одбијен.

Тек када је 1853. године краљица Викторија требало да се по седми пут породи, великом лекару се осмехнула срећа. Она је, наиме, затражила да порођај буде изведен под анестезијом и да га изврши др Симпсон. Краљица је уживала такво поштовање да су после рођења принца Леополда сви напади на доктора потпуно престали.

Тринаест година касније, када му је додељена титула витеза, Симпсон је коначно доживео и опште признање. Његова дуга битка и решеност да у њој истраје поставили су темеље савремене хирургије.

ГРАД ЛАЛА И КАНАЛА

Неколико градова на северу Европе називају се и Венецијом севера и доказују да су по броју канала далеко испред некадашње престонице Млетака. Један од њих је и Амстердам, главни град Холандије, са 160 пловних канала који га деле на око 70 насељених острва. У његовим каналима више од 3000 породица станује на сплавовима, шлеповима, дереглијама.

Овај град, чувен и по славним сликарима Рембранту и Ван Гогу, настао је око 1270. године кад су рибари саградили уставу са дрвеном браном на ушћу реке Амстел, да би затим око ње почели градити и

куће. Тридесетак година касније новоподигнуто насеље познато је под именом Амстелдаме, што значи — брана на Амстелу. Када је почело насељавање Северне Америке и трговина се у Европи померила ка северу, Амстердам се убрзо развија, да би у 17. веку постао један од највећих пословних и трговачких центара северозападне Европе. У то време он је већ увећало средиште књижевности, музичке и ликовне уметности. До данас је у овом необичном граду на Амстелу сачувано више старих кућа из 16. и 17. века, универзитетска библиотека основана крајем 16. века, галерија са бројним сликама фламанских сликара.

ОМИЉЕНА КОМБИНАЦИЈА БОЈА — Улица Ворбургвал у ствари је канал на чијим је обалама, уз саму воду, саграђен низ магацина за смештај трговачке робе. У 17. и 18. веку ту се сливало право богатство зачина, ароматичног биља и екзотичних производа. Пошто се радило о роби коју је требало стално проветравати, доња половина прозора има дрвене капке, док је горњи део отворен. Поглед посебно привлаче црвено-бело обојени капци. То је омиљена национална комбинација боја.

СВУДА ЦВЕЋЕ — Холандија је позната као земља цвећа — у њој се налазе, вероватно, најлепше и најбогаће у свету, фирме свих врста лала — па је Амстердам свакако и град цвећа. На улицама и пролазима крај канала изузетно лепо сортирано разноврсно цвеће неизбежно привлачи пажњу пролазника. Иза оваквих провизорних радњи на каналу је укотвљен брод којим се цвеће допрема на пијаци.

ПОГЛЕД У УНУТРАШЊОСТ

— У резању и глачању дијаманата амстердамским мајсторима готово да нема равних у свету. Ту славу они држе готово четири стотине година, а из њихових радионица изашли су избрушени најпознатији дијаманти који данас красе царске и краљевске круне, углавном у музејима. По спољњем изгледу ових узаних зграда тешко би се могло рећи да представљају радионице кроз које је прошло читаво богатство. Од осталих зграда издвајају се једино завесама које њихову унутрашњост заклањају од радозналих погледа, јер у Холандији завесе нису уобичајене, па пролазник понекад са улице може да кроз простране прозоре види и двоориште иза куће.

ПЛОВЕЋА ПИЈАЦА

— Ова зграда једна је од најчувенијих грађевина у Амстердаму. Саграђена је 1481. године и позната под именом Мунт. У њој се, све до Наполеонових ратова, налазила ковница новца. Широки канал који се протеже око зграде, место познате „пловеће пијаце“ — пијачне тезге овде замењују простране барке на којима продавци излажу своју робу. Сандуци и кошаре што се виде на слици припадају једној таквој „продавници“.

СТАРА АРХИТЕКТУРА

АМСТЕРДАМ

ПРЕКО 800 МОСТОВА!

— Пошто лежи на води и има више канала него улица, Амстердам је пун мостова — има их преко 800! Овај у улици, или боље рећи каналу Кајзерграхт, као и зграде које га окружују, припада грађевинама старог Амстердама које су саграђене углавном у 17. веку.

ОГЛЕДАЈУ СЕ У ВОДИ — У граду угледних трговаца све је морало бити добро — дотерано и богато, али не и накинђурено. Тако, са много осећања мере, готово достојанствено, стоје у низу ове трговачке зграде из 17. и 18. века. Њихове фасаде које се огледају у води канала служе као школски пример градитељства тог времена. Због мекоће тла темељи амстердамских грађевина често су постављани на балване дубоко забијене у земљу, који су допремани из немачких и скандинавских шума. Тако, на пример, Градска већница (данас Краљевска палата) саграђена у 17. веку почива на 13.659 стубова.

КАКО ЈЕ НАСТАО ГОБЛЕН

По метар годишње

Евлин Ги изгледа сићушна док седи поред циновског разбоја по чијим напетим нитима њени брзи прсти пребирају као по харфи. Само, уместо звука овде настају чворићи, милиони чворића који брзином пужа стварају хармонију боја. На белој основи Елен ствара вунене шаре апстрактне слике која стоји иза њених леђа. Пошто ради с наличја, она слику гледа у огледалу које јој се налази са десне стране. Да би лакше и верније репродуковала оригинал, мастилом је на разпетим влакнима вуне нацртала обресе узора.

Евлин Ги је помоћница управника атељеа Гоблен који данас припада француској државној мануфактури за израду таписерија и у чији састав улазе још две прослављене радионице старе три века, Бове и Ла Савонри. Атељеи данашње мануфактуре налазе се у једној згради из 17. века у париском XIII арондисману. Нешто више од стотину заљубљеника таписерије овде свакодневно тка попут Евлин Ги, која је вештину ближу уметности него занату научила од оца. Оно по чему је данас париска мануфактура јединствена у Европи, а можда и у свету, јесте начин на који се у њој ради — непромењен од времена Луја XIV! Елвин Ги каже:

— Не може се усавршавати нешто што је већ савршено. Ни виолина се није побољшала од Страдиваријуса наопамо!

ДВА БРАТА

Најчувенија од три француске радионице је Гоблен — по њој је техника и данас омиљена међу многим женама (али и мушкарцима!) стекла назив. Основао је 1662. године „краљ-сунце“, Луј XIV, а име је добила у част браће Гоблен, чувених бојација из 15. века.

Луј XIV је одредио сликара Шарла ле Брена да руководи мануфактуром: његова кичица створила је мотиве за прва ремек-дела Гоблена. И данас се те изванредне ренесансне таписерије могу видети у Версају. Ткачи-уметници Луја XIV, њих 734, како је остало записано у хроникама, седели су и по двадесет сати дневно пред разбојем, а напредовање посла било је, сматра се, квадратни метар таписерије — годишње!

БОЈЕЊЕ ЈЕ ТРАЈАЛО КОЛИКО И ЧИТАЊЕ 45 »ОЧЕНАША«. ТЕК ТАДА ЈЕ ВУНА МОГЛА ДА СЕ ВАДИ ИЗ ИНДИГА.

мањи радови, обично наслони и седишта за столице и фотеле. Прославила се нешто доцније, за време Луја XV, када су у њу дошли сликари Удри и Буше. Три Удријеве таписерије данас се чувају у Њујор-

зна да је он настао — 1974. године! Данашњим уметницима-реставраторима требало је равно три године (вероватно колико и онима из 18. века) да направе ту изванредну копију. Оригинал се чува негде у версај-

Бове је две године млађа мануфактура од Гоблена. Њена специјалност били су

шжом Метрополитен музеју, а Бушеови радови красе римску палату Квиринале — седиште италијанске владе — као и шведски краљевски двор у Стокхолму.

Савонри је најстарија француска мануфактура. Њу је утемељио још Анри IV, 1608. године и од тада до дана данашњег у њој се ткају искључиво теписи. Међутим, највећи део првих ремек-дела из ове радионице пропао је за време француске револуције. Неколико сачуваних тепиха данас се налазе у Версају.

У овом француском дворцу, тридесетак километара удаљеном од Париза, сачуване су одаје краљева и краљица, дворског особља и свите. У соби Марије Антоанете највеће дивљење посетилаца изазива управо тепих, дело савонријских мајстора. Међутим, мало ко

ским мапаџинима и не изгледа ни изблиза тако лепо, пошто се по њему ипак ходало...

БОЈА ОД ИНСЕНАТА

Вештину ткања таписерија и тепиха француски мајстори преносили су с колена на колено, па и данас љубоморно чувају тајне настале у давна времена Анрија и Лујева. Ништа се није променило, осим, можда, начина на који се вуче боја. Браћа Гоблен потапали су је у индигу — исто као што су чинили Кинези још пре 5000 година — и знали су: бојење мора да траје колико и читање 45 »оченаша"! Специјалност француске таписерије и даље су искључиво природне материје за добијање боја. Тако се за топлу, јаку жуту боју користи биљка жутица, једна врста мексичког инсекта, крмез, потапањем у врелу воду пушта љубичастоцрвену боју. На сличан начин пурпурне тонове даје паразит који напада винову лозу — али само у околини Авињона...

Ипак, спектар боја се прилично повећао од времена древних бојација из 14. века. Док су они користили једва двадесетак тонова, већ су Ле Бровони мајстори знали за више од хиљаду. А директор Гобленске мануфактуре и велики хемичар из прошлог века Шеврел добио је ништа мање него 14.400 различитих тонова! На жалост, многи су били непостојани, па су ремек-дела вештих ткача изгледала или посивела за деценију-две. Данас се за таписерију великих димензија не користи више од 200 боја.

Једини савремени апарат који је ушао у ове просторије управо је уређај којим се мери јачина и постојаност боја. Зове се фадометар, што би се отприлике могло превести као „мерач изbledелости“, и производи ултравиолетне зраке којима се обасјава обојена вуча. После педесет сати на њој се догоде све промене какве би уследиле у наредних десет година, а после тог времена остаје иста вековима.

М. К.

МИНИ-КВИЗ

- 1 Шта све значи реч скут?
- 2 Највећа европска земља по пространству је
- 3 Које су основне одлике барока?
- 4 ФИФА је...
- 5 Ко је био Иван Андрејевич Крилов?

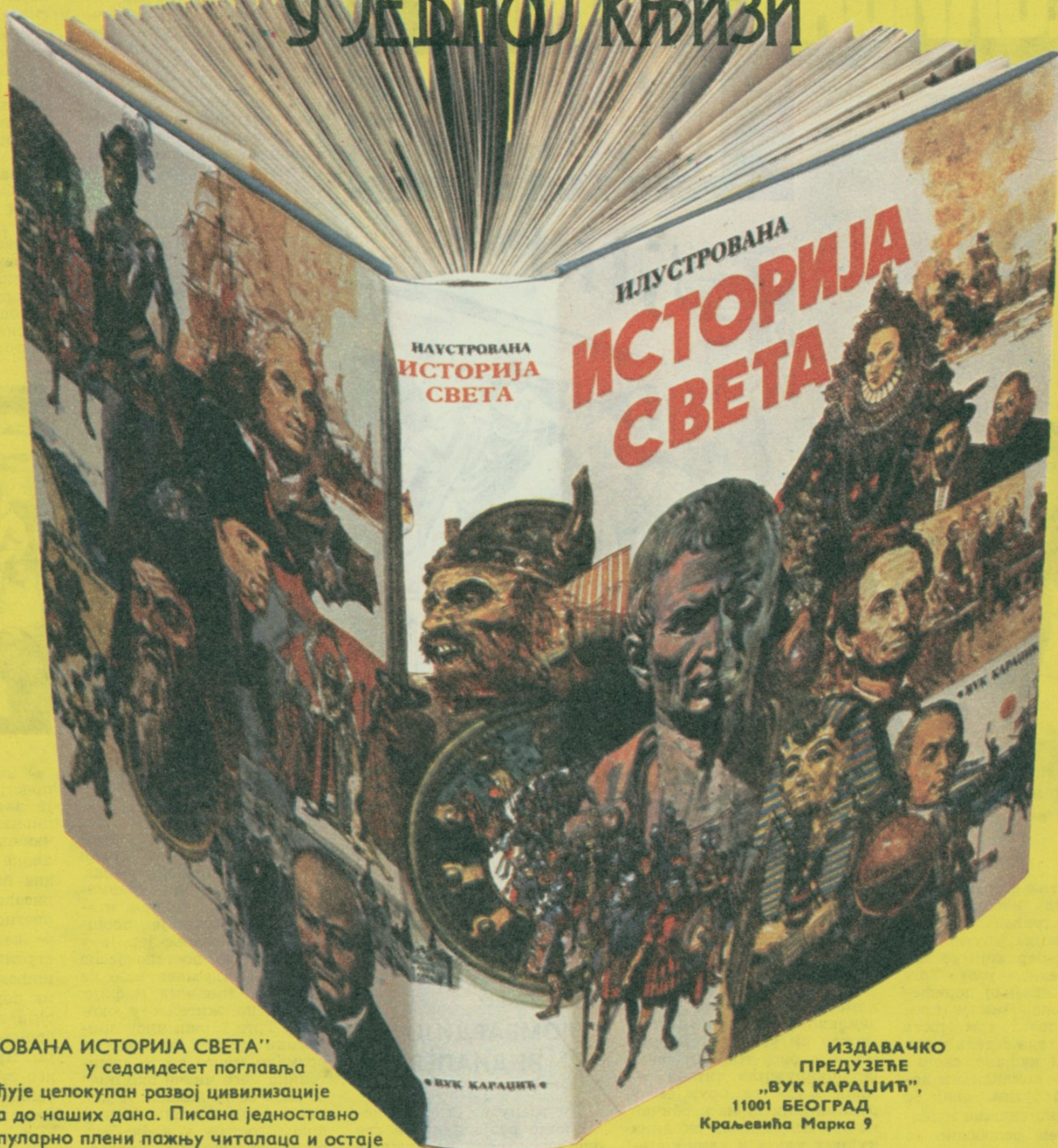
ОДГОВОРИ:

1. Скут је жакет или куртка. 2. Русија. 3. Барок је стил из 17. и 18. века. 4. ФИФА је Међународна федерација фудбалских асоцијација. 5. Иван Андрејевич Крилов је руски математичар (1795—1859).

БЕЗ РЕЧИ

ЦЕЛА ИСТОРИЈА ЉУДСКОГ ДРУШТВА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ

„ИЛУСТРОВАНА ИСТОРИЈА СВЕТА“
у седамдесет поглавља
обрађује целокупан развој цивилизације
од почетка до наших дана. Писана једноставно
и популарно плени пажњу читалаца и остаје
драгоцен извор података.

Читајте и сазнајте:

- * Како је Ханибал прешао преко Алпа?
- * Како су Џингис-канови монголски ратници јуришали на Кинески зид?
- * Како је убијен Цезар?
- * Како је живео Луј XIV окружен својим дворјанима у Версају?
- * Како се судило јеретцима у доба шпанске инквизиције?
- * Шта је Черчил рекао приликом обиласка Лондона после бомбардовања?

Ово и низ других занимљивости нуди вам ова јединствена књига,
која доказује да чињенице могу бити далеко узбудљивије од
фантастике и да историја изложена на занимљив и маштовит
начин буди интересовање и љубав према сазнању
наше прошлости.

Књига је штампана ћирилицом, богато технички опремљена са
илустрацијама у боји, формата 26 x 18 cm, у тврдом повезу
са пластифицираним корицама.
Цена књиге је 300.— динара.

ИЗДАВАЧКО
ПРЕДУЗЕЋЕ
„ВУК КАРАЏИЋ“,
11001 БЕОГРАД
Краљевића Марка 9

НАРУЧБЕНИЦА

Овим неопозиво купујем књигу:
„ИЛУСТРОВАНА ИСТОРИЈА СВЕТА“ — по цени од 300.— динара
ЗА ГОТОВО — ПОУЗЕЋЕМ са 10% попушта
(плаћање поштару приликом пријема књиге)
НА ОТПЛАТУ — у 3 месечне рате по 100 динара од _____ 1977. г.
Рате ћу уплаћивати редовно по пријему рачуна и уплатница.
У случају спора признајем надлежност II општинског суда у Београду.

Презиме и име _____

Занимање _____ Пошт. број и место _____

Адреса стана _____

Назив радне организације _____

Овера о запослењу _____ Купац _____

(Печат и потпис овлашћеног лица) _____ (Својеручни потпис купца)
Број личне карте _____

Поруцбеница се оверава само при куповини књига на отплату.
Пензионери уместо овере прилажу одрезак претпоследњег чека од пензије.

ДОЛИЈАО "МОЗАК" МАФИЈЕ

ДУГО ИТАЛИЈАНСКА ПОЛИЦИЈА НИЈЕ МОГЛА НИ ДА НАСЛУТИ КО ЗГРЋЕ МИЛИОНЕ ЛИРА ЗА ОТЕТЕ ЉУДЕ. А КИДНАПОВАЊА ЈЕ БИЛО СВЕ ВИШЕ!

У суботње предвечерје 2. јула висок, атлетски грађен човек и згодна девојка упутили су се у кафе-бар који се налази на једном углу Трга Мјани, на крајњој периферији Милана. Чим је прекорачио праг, три госта која су до тада седела у три разна угла кафане, скочише као по команди на дошљака. Међутим, овај је био изузетно снажан и једним трзајем ослободио се нападача и појурио преко трга што су га ноге носиле. Тројица су истрчала за њим, држећи већ спремне

пиштоље у рукама. Један повика — на панику пролазника који су се задесили у близини кафеа:

— Стој или пуцамо!

Бегунац очито није имао намеру да стане. Већ је био замакао у Улицу Бјела и можда би умакао гониоцима — а оној тројци зачас се придружила читава гомила људи са оружјем у рукама који су на необичан начин искрсли из околних кућних улаза и улицица — али, није имао среће. Оклизнуо се, затетурао и пао! Ударио је главом о ивичњак и остао непомичан...

Људи са оружјем већ су били ту, лисице су шкљоцнуле и онесвешћени бегунац убачен је у полицијски ауто који из места појури.

ЛОМБАРДИЈСКИ КИДНАПЕР

Тог тренутка ствар се делимично разјаснила за све оне унезверене пролазнике који су присуствовали сцени тако неуобичајеној чак и за велеград као што је Милано. Оно што тада нису

могли знати, али су већ сутрадан прочитали у новинама било је да је ухваћени — један од врховних „босова“ италијанске мафије! Стајало је то већ у насловима: Салваторе Угони, четрдесет петогодишњи „мозак“ отмицара, ухваћен...

Ласкаву титулу „мозак“, Угони је добио због тога што је био организатор свих крупних киднаповања у Ломбардији. Ипак, дуго полиција није могла да уђе у траг ономе ко је стајао иза уцењивачких писама када је од породица отетих — обично индустријалаца — тражио откуп од неколико десетина и стотина милиона лира. Тек у пролеће 1973. године ухапшен је у ломбардијском граду Бјели човек у чијем су се џепу нашле две крупне банкноте. Испоставило се да припадају плену добијеном за тада отетог Пјера Торелија. Човек који их је поседовао био је Салваторе Угони, али — никакви други докази нису могли да га доведу пред суд.

Но, било је то ипак довољно да полиција не испусти из вида ову „птичицу“ која је, иначе, водила лагодан живот у луксузној вили на истом оном крају Милана где ће — тек четири године доцније — бити ухваћен. А за те четири године и даље су се низале отмице и одлазили милиони у непознате руке.

ПУН ФРИЖИДЕР

Од како су, почев од марта ове године, отети један за другим четири човека, последњи је био фармацеут Ђузепе Скалари, италијанска полиција пооптрила је мотрење јер је у међувремену постало јасно да Угони одржава везе са познатим именима мафије. Вероватно житељи у околини Трга Мјани нису приметили да се тих месеци врзало много више свештеника него иначе око цркве која се ту налази. А још мање су приметили да је и нових гостију у кафе-бару више, да увек има „пролазника“ и „шетача“ у његовој близини. То су прерушени агенти пазили на места где се кретао „бос“.

Када су се одлучили да га коначно шчепају у оно суботње предвечерје 2. јула имали су и јаке разлоге за то: држали су у својим рукама необорив доказ — без којег није вредело ни хапсити „мозак“.

Доказ је истог дана био откривен у оближњој Улици Лопе де Вега. У згради број 24, на седмом спрату, налазио се стан на чијим вратима није било плочице са именом и у којем је виђен Угони. Када су агенти провалили, чудан приказ указао им се пред очима. Стан је био готово празан, као да у њему нико није живео. Али, огроман фрижидер био је крпат свежим намирницама. Полицијском мајору Делфину, који је руководио истрагом, одмах је синило: „То је храна за отетог“!

У једној од полумрачних пространих соба, Делфино је затим пронашао сензационалан плен: гомилу новчаница, укупно — 47 милиона лира! Била су ту и два пиштоља, као и једна писаћа машина. Његове претпоставке потврдиле су се када је извршена експертиза: управо су том машином била откуцана писма породици отетог Скаларија, а новчанице су носиле бројеве записане у полицији. Представљале су само део суме која је исплаћена бандитима, али и то је било више него довољно да „мозак“ оде иза браве.

И, Угони је долијао, а Ломбардија — одахнула! Бар за неко време...

М. К.

ФАНТОМ

ПОНОВО У АКЦИЈИ!

Denis

ЋЕ РЕДОВНО, СВАКЕ СРЕДЕ,
ОД БРОЈА 71 ДОНОСИТИ ВАШ
ОМИЉЕНИ СТРИП

НЕ ЗАБОРАВИТЕ!
ФАНТОМ
ОД БРОЈА 71

Denis

У СМРТ ЗБОГ ПИВА!

ДРЕВНЕ ИСПИЧУТУРЕ

»АКО СЕ У КРЧМИ САСТАЈУ ЗАВЕРЕНИЦИ И ЗЛОЧИНЦИ«, ПРОПИСИВАО ЈЕ ЧУВЕНИ ХАМУРАБИ, »КРЧМАРИЦА ЋЕ БИТИ УБИЈЕНА«.

По глиненим плочицама нађеним између Персијског залива и Арменског горја, и уз реке Еуфрат и Тигар, видљиво је да су становници Месопотамије пили опојна пића.

А било је и погодно тло јер се ту развијала трговина и укрштали каравански путеви с истока и запада.

Опојна пића нису се само уживала на разним свечаностима, већ су се служила и као жртвени дарови многобројним боговима. Хлеб и пиво били су најстарији жртвени дарови. За време таквих религиозних ритуала, Сумери су око посуде с пићем изводили разне мистичне игре.

Још много векова пре оснивања вавилонске државе, становници јужне Месопотамије су варили и пили пиво. Од других пића, највише се ценило вино које се увозило.

Због живљег саобраћаја и трговине, уз путеве су подизани каравансараји за људе и животиње који су ту могли преноћити и добити окрепу. Гостионице, крчме и пивнице, шириле су се само по градовима. Оне су се током трећег миленијума пре н. е. развиле из кућних пивница, из малих неугледних радњи, у којима су пиво производиле и точиле већином жене.

У пивницама и крчмама састајали су се прекупци, војници, сељаци и трговци. Ту су залазили и злочинци, а на лошем гласу су биле и крчмарице.

НЕОБИЧАН ЗАКОНИК

Први писани споменик који говори о угоститељству у Месопотамији је Хамурабијев законик из почетка другог миленијума пре н. е. исписан клинастим писмом на

каменом стубу високом око 2 метра, у Мардуковом храму у Вавилону.

У VI поглављу Законика одређује се пословање крчми и пивница.

Члан 108. одређује начин наплаћивања:

„Ако точитељка пива не наплаћује пиће житом већ захтева новац, закида мушттерији на количини, точи лошу робу и чини вредност пића мањом од вредности жита, треба дотичну позвати на одговорност и бацити је у воду.“

Члан 109. забрањује завереницима свако задржавање у крчмама:

„Крчмарица, која дозвољава да се код ње састају завереници, а она их не пријави, мора се убити.“

Члан 110. гласи:

„Ако једна посвећена жена, која не станује у женском самостану, отвори крчму или је посети да у њој пије, има се та жена спалити.“

Овај Хамурабијев законик јасно говори да је било раширено гостионичарско пословање. Вероватно је да је таквих радњи било и пре Хамурабијеве владавине, одмах по појави првих трговаца.

Аристократија и свештенство нису залазили у јавне крчме и пивнице. Штавише, свештеницима је био забрањен приступ под претњом смрти.

Крајем 7. века пре н. е. у градовима нове вавилонске државе, у време владавине Набукодоносора, отварање су угоститељске радње за богате трговце и путнике. У овим гостионицама које су држале жене, а послове обављали робови и робинје, pilo се из стаклених чаша увезених из феничанских градова Тира и Сидона.

Освајањем Месопотамије, најпре од персијског краља Кира а онда и од Алексан-

дра Македонског, за разлику од угоститељских радњи по градовима, које су с њиховом пропашћу доживеле исту судбину, остали су каравансараји јер су и даље трговачки путеви водили Месопотамијом. И даље је стизао бисер из Персије, злато из Индије, кедровина

ности пливао је скоро искиљали јечам. Будући да су по површини била зрна жита, а напитац се није цедио, гости у пивницама су уз врч пива добијали и цевчицу од једне врсте палме пењачице, кроз коју би лакше могли пити. У гостионицама у које су зала-

лоза у планинским пределима Асирије. Међутим, домаћа производња вина није ни по количинама ни по квалитету могла задовољити домаће потребе, па су се увозила из Сирије и Арменије, а најпознатија су била из околине Дамаска, која су се точила само у гос-

из Либана, гримизне ткањине из Феникије, мрамор и грађевински материјал из Арменије, слонова кост из Египта, тамјан и мирођије из Арабије, а метали с иранских планина.

РЕЦЕПТ СТАР ХИЉАДУ ГОДИНА

У угоститељским радњама пиво се наплаћивало житом. Тако је 1 литар тог пића стајао 5 или 6 мерица жита. Увозна пића, као вино, била су веома скупа и могли су их пити само богатији слојеви друштва.

Пиво се варило из јечма и осталог жита уз додатак слаткасте каше од брашна, слатких плодова и дивљег меда који су изазивали алкохолно врење. Према односу јечма и зачина, добијале су се разне врсте, као црно, црвено и јако пиво. Оно се чувало у мешинама, врчевима или великим глиненим посудама које су се до половине уполавале у земљу. На светлосмеђој теч

зили имућни гости, пиво се пре послуживања цедило да се одстрани талог и зрнење и точило се у плитке посуде, без цевчица.

Један стари рецепт са глинених плочица саветује да је за 40 литара пива потребно 28,8 мерица одређене врсте пшенице, 4,8 слаткасте каше од брашна и 34,4 слада.

Сваки сталеж, према рангу у робовласничком друштву, добијао је део плате у хлебу, уљу и пиву.

Тако је, на пример, дневни оброк свештеника око 1000. године пре н. е. износио 0,4 л пива, док је око 750 пре н. е. нижи свештеник добијао дневницу од 2,4 литра.

Није позната количина пива коју је народ добијао за свој рад, али се претпоставља да је и држава, поред приватних и храмских, имала, такође, своје пивнице јер се део исплате у пиву добијао и за „краљевски рад“ нижих слојева.

У долинама Еуфрата и Тигра успевала је пшеница, јечам и поврће, а винова

тионицама, а не и у крчмама где су се могла добити само домаћа вина.

У крчмама су се точиле и разне ракије и ликери.

Асирци и Вавилонци прерађивали су ракију од датула разне јачине уз додатак сваковрсних зачина. Осим ракије куруну, правили су и ракију од сезама, биљке из чијих се семенки добија уље. Ликере су производили од воћа или меда са разним зачинима, тако да су се ова пића разликовала по укусу и мирису.

Грчки историчар Ксенофонт, пратећи повлачење Грка из Персије, записао је 401. пре н. е. у свом делу „Анабаза“:

„И овде у Арменији било је јечменог пива са већим или мањим цевчицама у врчевима. Пиво је било врло јако, уколико се није долила вода. За оне који су то научили, тај напитац је био врло угодан. И ракија од датула, куруну, била је врло укусна, само је проузроковала јаку главобољу.“

Д. К. 17

БИМ И БУМ

JOE MUSIAL

BABALU

СТРИП

ЗЛОКОБНА ЗАМКА

ЖИВОТ ТАЈНОГ АГЕНТА
ОБИЧНО ЈЕ КРАТАК. ВРШЕЊИ
НЕКИ ЗАДАТАК ИЛИ УСПЕ
ИЛИ ПОГИНЕ. СРЕДИНЕ НЕМА.
ЈЕДАН ОД ТАКВИХ ЉУДИ,
УВЕК СПРЕМНИХ ДА РАДЕ
И БЕЗ НАКНАДЕ, БИО ЈЕ
РОЏЕР ХОЛИДЕЈ.

НА ПРВИ ПОГЛЕД НА ЊЕМУ СЕ НЕ ВИДИ НИШТА
НАРОСИТО...

РЕЦИ МИ,
РОЏЕРЕ, КОЈИ КОЊ
ДОБИЈА.

КАРИЊО, ШТЕТА
УПЛАТИО САМ
САСВИМ МАЛО...

ТРЕБА СЕ ИЗДАВАТИ
ЗА ОБИЧНОГ ЧОВЕКА
НЕКЕ
БЕЗНАЧАЈНЕ
ПРОФЕСИЈЕ.

СВИЈА МИ СЕ
ОЧАЈ
КЕСТЕЊАСТИ...

АКО БУДЕМ ИМАО
СРЕЌУ, ПОЗВАКУ ТЕ У
„ЉУБАВНУ НОК“...

ДЕВОЈКА СЕ НЕЖНО ОСМЕХНУЛА.

ОСЕЋАМ ДА ЋЕМО
СЕ ОБОГАТИТИ...

НАДАЈМО
СЕ...

РОЏЕР СЕ ОСМЕХНУО И КРЕНУО ДА
УПЛАТИ ОПКЛАДУ...

САМО ЈЕДНУ РЕЧ,
МЛАДИКУ, ЗНАМ КО ЋЕ
ПОВЕДИТИ...

ГЛЕДАЈТЕ, СВОЈА
ПОСЛА, ЗА ТО МИ НЕ
ТРЕБА САВЕТ...

СТАРИ СЕ ИПАК У ПРОЛАЗУ НАГНУО.

„ПЕНИ БЛЕНК“ ИМА ВЕЛИКЕ
ШАНСЕ...

РОЏЕР ЈЕ ПОГЛЕДАО СПИСАК
КОЊА ЗА СЛЕДЕЋУ ТРКУ.
ТАКВОГ ИМЕНА НИЈЕ
БИЛО...
ОДМАХ ЈЕ СХВАТИО...

ХВАЛА СТАРИ...
ПРЕДЛОГ ЈЕ ЗАНИМ-
ЉИВ...

НЕКА ТИ
ЈЕ
СА
СРЕЌОМ,
МЛАДИКУ...

БРЗО СЕ УДАЉИО ПРЕМА ЖЕЛЕЗНИЧКОЈ СТАНИЦИ.

НАДАМ СЕ ДА СЕ ХЕЛЕН НЕЋЕ МНОГО РАЗОЧАРАТИ КАД ВИДИ ДА САМ ОТИШАО... ЧЕКА МЕ ПОСАО, ПОЗВАЛИ СУ МЕ...

НЕКОЛИКО ЧАСОВА КАСНИЈЕ ХОЛИДЕЈ ЈЕ СТИГАО НА ОДРЕДИШТЕ...

ДА МИ ЈЕ ЗНАТИ КАКАВ ЈЕ ЗАДАТАК...

УШАО ЈЕ У ДОБРО ПОЗНАТУ МРАЧНУ ПРОСТОРИЈУ У КОЈОЈ ЈЕ СЕДЕО ЊЕГОВ ШЕФ ПОЗНАТ ПОД ИМЕНОМ „Q“.

СЕДИТЕ. НИЈЕ ОН СКИТНИЦА, ВЕЋ БИВШИ МАЈОР...

ПРИМИО САМ ВАШУ ПОРУКУ. КАКО МЕ ЈЕ ОНА СКИТНИЦА ПРОНАШЛА?

НИКО НИЈЕ ЗНАО ПРАВО ИМЕ ЧОВЕКА КОГА СУ ЗВАЛИ „Q“, НИТИ МУ ЈЕ КО ВИДЕО ЛИЦЕ. НЕКИ СУ ПОКУШАЛИ АЛИ СУ УДАЉЕНИ С ПОСЛА...

ДА БИ ВАС ЧОВЕК ПРОНАШАО ТРЕБА САМО ДА ПОГЛЕДА У КАЛЕНДАР. У ОВО ДОБА ГОДИНЕ ЈЕДИНО МОЖЕТЕ ДА БУДЕТЕ НА ХИПОДРОМУ...

НА ТО СЕ ХОЛИДЕЈ САМО ОСМЕХНУО.

ШТО СЕ ПОСЛА ТИЧЕ, ЈЕСТЕ ЛИ СЛИЛИ ЗА НЕДАВНУ ПЛЈАЧКУ ЗЛАТА У ШИПКАМА...

ДА, ЧИТАО САМ У НОВИНАМА...

ЗЛАТО ЈЕ ОТЕЛА ЈЕДНА БАНДА ИЗ ЗЕМЉЕ. ВАШ ЗАДАТАК ЈЕ ДА ОТКРИЈЕТЕ КРИВЦА И ГДЕ ЈЕ ЗЛАТО...

АЛИ, ЗАР ТО НИЈЕ СТВАР ПОЛИЦИЈЕ?

У СТВАРИ, РАДИЋЕТЕ СА ИНСПЕКТОРОМ КАМБЕРОМ ИЗ СКОТЛАНД ЈАРДА С КОЈИМ СЕ ОДМАХ ПОВЕЖИТЕ...

У РЕДУ. УЧИНИЋУ СВЕ ШТО МОГУ.

ОДЛАЗЕКИ, НАМРШТИО СЕ...

НЕ ВОЛИМ ДА РАДИМ С ПОЛИЦИЈОМ... СВЕ ИДЕ ПО ОДРЕЂЕНОМ ШАБЛОНУ...

БИЛО МУ ЈЕ ЧУДНО ДА КАО ДЕТЕКТИВ РАДИ
ОТВОРЕНО И УСРЕД БЕЛА ДАНА...

УШАО ЈЕ У ЗАДИМЉЕНУ
ПРОСТОРИЈУ...

ИНСПЕКТОР ЈЕ БИО ПОМАЛО ЗАЈЕДЉИВ...

ХОЛИДЕЈ ЈЕ ПРИХВАТИО УОБИЧАЈНО
СУПАРНИШТВО СА ПОЛИЦИЈОМ...

ДОК СУ СЕ ВОЗИЛИ, ИНСПЕКТОР ЈЕ
МАЛО ОМЕКШАО...

УБРЗО СУ УВЕДЕНИ У ПРОСТРАНУ,
ПРИЈАТНУ ПРОСТОРИЈУ...

ХОЛИДЕЈ СЕ ОСМЕХНУО ЗБОГ ИНСПЕКТОРОВЕ
ЗБУЊЕНОСТИ...

... АЛИ КАД ЈЕ ПРЕШАО НА СТВАР, ПОЛИЦАЈАЦ
СЕ ОПУСТИО...

ОДЈЕКНУЛА ЈЕ ПУЦЊАВА. НЕКОЛИКО
МЕТАКА УДАРИЛО ЈЕ О ПЛОЧНИК
КРАЈ ЊЕГОВИХ НОГУ...

ПА ТО ЈЕ
МИТРАЉЕЗ!

НИШТА НИЈЕ МОГЛО ДА СЕ УЧИНИ...

КУДА СУ СЕ
ДЕЛИ ОНИ
ПОЛИЦАЈЦИ?

НАПАДАЦИ СУ ВЕК ОБАВИЛИ ПОСАО,
СЕЛИ У КОЛА И ОТИШЛИ.

СТИГАВШИ НА МЕСТО НЕСРЕКЕ, ИНСПЕКТОР
ЈЕ БИО ВЕОМА УЗБУЂЕН...

ЗАР МЕНИ, С ТОЛИ-
КИМ ИСКУСТВОМ,
ОВАКО НЕШТО
ДА СЕ ДЕСИ?

ДА, АЛИ НИСТЕ
МОГЛИ ДА
РИЗИКУЈЕТЕ!

ДВА ЧОВЕКА ДУГО СУ ГЛЕДАЛА ПРИЗОР КУТЕЊИ...

УХВАТИЛИ СМО
ЈЕДНОГ, АЛИ
БОЈИМ СЕ ДА ЈЕ
ВЕК УМРО!

ОПЕТ СМО
НА ПОЧЕТКУ И
НИШТА НЕ
ЗНАМО!

ОДЈЕДНОМ МУ ЈЕ СИНУЛО...

МОЖДА СУ ПРЕКО
НЕКОГ
ДОЗНАЛИ ЗА
НАШ ПЛАН...

НЕ ВЕРУЈЕМ.
СЛУШАЈ...

ДОК СУ СЕ УДАЉАВАЛИ ИНСПЕКТОР СЕ
ЗБУЊЕНО СМЕШКАО...

ЗНАМ ШТА САД
О МЕНИ МИСЛИТЕ.
ТРЕБАЛО ЈЕ ДА ВАС
ПОСЛУШАМ И СХВАТИМ
ДА СУ ОНИ ЛУКАВИЈИ
НЕГО ШТО МИСЛИМО.

НЕ БРИНИТЕ ЗА
ТО, СВЕ ЈЕ У
РЕДУ.

АЛИ ХОЛИДЕЈА ЈЕ МУЧИЛА ЈЕДНА МИСАО.

СУТРА КУ СВЕ
ИСПРИЧАТИ „Q-Y“ ДА
ВИДИМ ШТА МИСЛИ...

БИЛО ЈЕ ЧУДНО ДА ЧОВЕК КАО ШТО ЈЕ ХОЛИДЕЈ,
КОЈИ СЕ БЕЗБРОЈ ПУТА ХЛАДНО СУОЧИО СА
СМРКУ, РАЗМИШЉА
ШТА ЋЕ "Q"
МИСЛИТИ О СВЕМУ...

СИГУРНО ЋЕ СЛУЧАЈ
ПОВЕРИТИ ДРУГОМЕ.
ДАНАС САМ ПАО НА
ИСПИТУ...

КАДА ЈЕ УШАО У КУКУ ГДЕ СЕ НАЛАЗИО "Q",
ГРЛО МУ СЕ ОСУШИЛО.

ШЕФ ВАС ВЕЋ
ОДАВНО ОЧЕКУЈЕ...

УШАО ЈЕ, НЕРВОЗАН, У ПОЗНАТУ МРАЧНУ
ОДАЈУ...

А, ВИ СТЕ,
ХОЛИДЕЈ.
ОЧЕКИВАО
САМ ВАС...

ДА МЕ ПИТАТЕ
ШТА САМ УРАДИО...
ИЗГЛЕДА ДА
НИШТА...

ЧОВЕК У МРАКУ ГА ЈЕ ПРЕКИНУО...

НЕ БРИНИТЕ СЕ ЗА ТО...
ЗАСАДА. ПРИМИО САМ ИЗВЕ-
ШТАЈ ИЗ ПАКИСТАНА
КОЈИ ЋЕ НАМ МНОГО
КОРИСТИТИ...

ХОЛИДЕЈУ ЈЕ ЛАКНУЛО...

ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ ТАМО
ИЛЕГАЛНО УШЛО МНО-
ГО ЗЛАТА. ИДИТЕ У
ПАКИСТАН И ПОДНЕ-
СИТЕ ИЗВЕШТАЈ...

ПОКУШАЋУ!

КАД СЕ ХОЛИДЕЈ ПОДИГАО "Q" ЈЕ МИРНО
РЕКАО...

ХОЛИДЕЈ, ХОЋУ САМО ДА
ВАМ КАЖЕМ ДА ЈЕ ОВАЈ
ПОСАО ВЕОМА ОПАСАН. БОЗИМ
СЕ ДА ЈЕ НЕКО
ИЗДАЈНИК...

НЕ БРИНИТЕ!
ДРАГО МИ ЈЕ ДА
СТЕ МИ
ПРУЖИЛИ
МОГУЋНОСТ...

ИСТОГ ДАНА ХОЛИДЕЈ ЈЕ ПОЛЕТЕО...

ЗА ПЕТ МИНУТА
СЛЕКЕМО...

НЕВЕРОВАТНО!
ХВАЛА...

ИЗАШАВШИ ИЗ ЦАРИНАРНИЦЕ...

КАО ДА САМ У
НЕКОМ ДРУГОМ
СВЕТУ...

ОДЈЕДНОМ ЈЕ ПРИМЕТИО ДА ГА НЕКО
ПРАТИ...

ГОСПОДИНЕ, ДА ЛИ ЋЕТЕ
МИ УЧИНИТИ ЧАСТ ДА ВАС
ПОВЕЗЕМ ТАКСИЈЕМ?

КАКО?
НЕ, ХВАЛА...

ХОЛИДЕЈ ЈЕ СКОРО ЗАБОРАВИО ЗАШТО
ЈЕ ДОПУТОВАО...

ДА ЛИ ВАС ЗАНИМАЈУ
МАРКЕ СЕРИЈЕ „ПЕНИ
БЛЕК“?

МОЖДА...
ПОВЕЗИТЕ
МЕ
ИПАК...

УШАВШИ У КОЛА, ХОЛИДЕЈ СЕ ОСМЕХНУО...

У РЕДУ, РЕЦИТЕ МИ ШТА ЗНАТЕ
ОТОМ ЗЛАТУ...

АКО МИ ДОЗВОЛИТЕ ОДВЕШЋУ
ВАС ПРВО У КЛУБ ЗА СТРАНЦЕ.
ДОЋИ ЋУ КАСНИЈЕ ПА ЋЕМО
РАЗГОВАРАТИ О СВЕМУ...

КАСНИЈЕ...

НЕШТО ХЛАДНО...
ДА МЕ ДО СРЖИ
ОХЛАДИ...

ДОК ЈЕ УЖИВАО У ХЛАДНОМ ПИЋУ, ЗАЧУО ЈЕ ГЛАС...

ДОЗВОЛИТЕ
МИ ДА ВАС
ПОЗОВЕМ...

МЕНИ СЕ
ОБРАЌАТЕ?

ДОЗВОЛИТЕ МИ ДА СЕ
ПРЕДСТАВИМ: ПЕШАДГИЈСКИ
ПУКОВНИК БЕЈТС...

ЈЕ Л' ТЕ?
МОРАМ ОДМАХ
ДА ИДЕМ...

ВЕЛИКО ЈЕ
ЗАДОВОЉСТВО СРЕСТИ
ЗЕМЉАКА. КАКО ЈЕ У
ДОБРОЈ СТАРОЈ
ДОМОВИНИ?

ПА, ЗНАТЕ,
ВРЕМЕНА СЕ
МЕЊАЈУ...

ХОЛИДЕЈ ЈЕ
УПРАВО ХТЕО ДА
СЕ НЕКАКО
ИЗВУЧЕ...

ЗНАТЕ, ВЕОМА
ЖУРИМ...

ДА ВАМ
ПРЕДСТАВИМ
СВОЈУ НЕКАКУ...

ХОЛИДЕЈ ЈЕ ВЕК ПОСТАО НЕРВОЗАН. БАЦИО ЈЕ ПОГЛЕД НА ИЗУЗЕТНО ЛЕПУ ДЕВОЈКУ...

ДРАГА ЛИНДА, ПРЕДСТАВЉАМ
ТИ ГОСПОДИНА КОЈИ ЈЕ
УПРАВО СТИГАО ИЗ
ЕНГЛЕСКЕ.

ЈА САМ РОЏЕР
ХОЛИДЕЈ... ДРАГО МИ
ЈЕ ШТО САМ ВАС
УПОЗНАО...

ДЕВОЈКА СЕ ЉУПКО ОСМЕХНУЛА ХОЛИДЕЈУ. ЗАИСТА
ЈЕ БИЛА ВЕОМА ЛЕПА...

УЈАЧЕ, ЗДР НЕ БИСМО МОГЛИ ДА
ГОСПОДИНА ХОЛИДЕЈА ПОЗОВЕ-
МО ДА ВЕЧЕРА С НАМА?

ОДЛИЧНА ИДЕЈА! ШТА
КАЖЕТЕ, ХОЛИДЕЈ?

ТРЕБАЛО ЈЕ РЕШИТИ МНОГЕ СТВАРИ, АЛИ ПОЗИВ ЈЕ
БИО ПРИВЛАЧАН...

ВЕОМА СТЕ ЉУБАЗНИ.
НАРАВНО ДА ПРИХВА-
ТАМ, АЛИ ПРВО МОРАМ
ДА ОБАВИМ НЕКА
ПОСЛА...

У РЕДУ.
ВИДЕЉЕМО СЕ
ОВДЕ У ВРЕМЕ
ВЕЧЕРЕ...

У СТВАРИ,
НИШТА НЕЋУ
ИЗГУБИТИ ШТО
ЋУ СА ЊИМА
ВЕЧЕРАТИ, А
АКО СЕ СЛУЧАЈ
БРЗО РЕШИ...
КО ЗНА...

УШАВШИ У СОБУ, ПРИМЕТИО ЈЕ НЕКУ
ПРИЛИКУ У МРАКУ...

ЈА САМ... КАО ШТО
САМ ОБЕЋАО...

О, ВИ СТЕ ТО,
ПРИВТЕ. ШТА
ИМА НОВО?

ЧОВЕК СЕ
ОСМЕХНУО...

ВЕЧЕРАС ТРЕБА
ДА СЕ ВИДИМ СА
ЈЕДНИМ ЗЛАТАРОМ
КОЈИ НЕШТО ЗНА
И КОЈИ ТО ХОЋЕ
ДА КАЖЕ ЗА
ДОБРЕ ПАРЕ...

ОДЛИЧНО.
ИДЕМ С ВАМА...

НЕ, ЗАХТЕВА
ДА ПОЋЕМ
САМ...

ДОБРО, АЛИ ПАЗИТЕ. АКО
САМ ВАМ ПОТРЕБАН
БИЋУ НА ВЕЧЕРИ СА
ПУКОВНИКОМ БЕЈТСОМ...

ХОЛИДЕЈ ЈЕ ОСЕТИО НЕКО ПОШТОВАЊЕ
ПРЕМА ЧОВЕКУ КОЈИ СЕ БАВИО ИСТИМ
ПОСЛОМ КАО И ОН...

НИЈЕ ТЕШКО ОБЈА-
СНИТИ! ТРЕБА
ИЗДРЖАВАТИ ПОРОДИ-
ЦУ... ДОБРО САМ ПЛАЋЕН.

РЕЦИТЕ,
ЗАШТО СЕ
БАВИТЕ ОВИМ
ПОСЛОМ?

КАДА ЈЕ ТО ВЕЧЕ КРЕНУО НА ВЕЧЕРУ, ХОЛИДЕЈА
ЈЕ МУСИЛО ОСЕКАЊЕ КРИВИЦЕ...

О, ГОСПОДИНЕ
ХОЛИДЕЈ! ДИВНО
ЈЕ ШТО СТЕ
ДОШЛИ...

ПРИЈАТЕЉИ МЕ
ЗОВУ РОЏЕР ПА
СЕ НАДАМ ДА
ЋЕТЕ И ВИ...

У РЕДУ...
РОЏЕР... ЈЕ
ЛИ БОЉЕ?

ЈЕСТЕ, ТАКО
ИЗГЛЕДА КАО ДА
СМО ПРИЈАТЕЉИ...
ШТО СЕ И НАДАМ
ДА ЋЕМО И ПОСТАТИ...

УСТОГ ЧАСА ПОЈАВИО СЕ И БЕЈТС...

ХАЈДЕМО НА
КОЊАК,
ПРИЈАТЕЉУ...

САД ЈЕ ВРЕМЕ ДА ДЕВОЈЦИЦЕ
ИДУ НА СПАВАЊЕ, А МИ МАЛО
ДА ПОПРИЧАМО, ЗАР НЕ?

НЕ БИХ
РЕКАО
ДА ЈЕ БАШ
НЕОПХОДНО!

АЛИ НИШТА МУ НИЈЕ ПОМОГЛО : ОСТАО ЈЕ
САМ СА БЕЈТСОМ...

ЗАСТУПАМ
ЈЕДАН
ОСИГУРАВАЈУ-
ЋИ ЗАВОД...
ПОСЛОВНО САМ
ОВАЈЕ...

РЕЦИТЕ МИ,
ШТА ТРАЖИТЕ
У ОВОМ КРАЈУ
СВЕТА?

ОДЈЕДНОМ ЈЕ ПРИМЕТИО НЕКУ ПРИЛИКУ КОЈА
СЕ ТЕТУРАЛА...

ШТА СЕ
ДОГОДИЛО?

ГОСПОДИНЕ...
ЈА...

ХОЛИДЕЈ ЈЕ ПРИТРЧАО ЧОВЕКУ...

ОДМОРИТЕ СЕ...
ОДАХ ЋЕ ВАМ
БИТИ ДОБРО...

СЛУШАЈТЕ...
ДУНАГОРЕ...
БУДА...

УСТОГ ЧАСА ЧОВЕК ЈЕ ИЗДАХНУО...

ПОЗНАЈЕТЕ
ГА?

ЈА? НЕ!
ПИТАМ СЕ
ШТА ЛИ ЈЕ
ХТЕО ДА МИ
КАЖЕ,
ПОМИЊАО ЈЕ
БУДУ...

НИЈЕ БИЛО ЛАКО ОДРЕЌИ СЕ ЧОВЕКА
КОЈИ ЈЕ УПРАВО УМРО, АЛИ ТО ЈЕ ЈЕДНО
ОД ПРАВИЛА ЊЕГОВЕ СЛУЖБЕ...

ВЕРОВАТНО ЈЕ
ПРИЗИВАО СВОЈЕ
БОГОВЕ!

ВЕРОВАТНО!
ДА ПОЗОВЕМО
ПОЛИЦИЈУ!

КАСНИЈЕ, ПОСЛЕ ПОЛИЦИЈСКОГ ИСПИТИВАЊА
ХОЛИДЕЈ ЈЕ
БИО СЛОБОДАН...

ОЧЕКИВАЛА САМ
ДИВНО ВЕЧЕ, А
ЕВО ШТА СЕ
ДЕСИЛО...
СТРАШНО...

ВИДЕЋЕМО
СЕ СУТРА,
ЛИНДА...

ОСТАВИШИ САМ, ХОЛИДЕЈ
ЈЕ РЕШИО ДА ПРОНАЈМЕ
ИНДУСОВОГ
УБИЦУ...

ЗАДНИК, ДОК ЈЕ
УМИРАО ПОКУШАВАО
ЈЕ ДА МИ НЕШТО
САОПШТИ...

КАКВА ЛИ ЈЕ ТО
ПОРУКА БИЛА?

ДУАНАПОРЕ...
БУДА... ОН НИЈЕ
БИО БУДИСТА, А
ДУАНАПОРЕ ЈЕ
МЕСТО...

СЛЕДЕЋЕГ ДАНА...

ЗДРАВО!
СЕЋАШ
МЕ СЕ?

КО БИ ТЕБЕ
ЗАБОРАВИО?
ХОЋЕШ ДА
ПРОШЕТАМО?

ХОЛИДЕЈ ЈЕ ЗАДИВЉЕНО ПОСМАТРАО ЛЕПУ
И ЉУПКУ ЛИНДУ...

О, ДИВНО!
А КУДА
ЋЕМО?

У ЈЕДНО ДИВНО,
МАЛО МЕСТО КОЈЕ
СЕ ЗОВЕ
ДУАНАПОРЕ...

ЧУДНО, И МОЈ УЈАК ЈЕ
ОТИШАО ТАМО...

НАЈОБИЧНИЈА
СЛУЧАЈНОСТ...

У ХОЛИДЕЈА СЕ УВУКЛО НЕКО НЕПРИЈАТНО
ОСЕЋАЊЕ...

КАКАВ ЈЕ ЧОВЕК
ТВОЈ УЈАК?

ПРИЧА МНОГО, АЛИ
ЈЕ ВЕОМА ДОБАР, КАО
ДА МИ ЈЕ ОТАЦ...

ХОЛИДЕЈ ЈЕ РАЗМИШЉАО ШТА ДА РАДИ
КАД СУ СЕ ЗАЧУЛА ВРАТА...

УЈАЧЕ... ТИ СИ?
ВИДЕЛА САМ ТВОЈА
КОЛА...

ОДЛАЗИ... БРЗО...
ЛИНДА!

ХОЛИДЕЈ ЈЕ ИНСТИНКТИВНО
ПОДИГАО РУКУ И ИСПАЛИО У БЕЈТСА...

БИО ЈЕ ГОТОВО
ИЗНЕНАЂЕН
КАД ЈЕ
БЕЈТС ПАО...

ЈЕСИ ЛИ
ПОВРЕЂЕН,
УЈАЧЕ?

РЕЦИТЕ, БЕЈТСЕ,
КО ВАМ ЈЕ
ШЕФ?

БЕЈТС ЈЕ ОТВОРИО ОЧИ А ЗАТИМ КЛОЊУО
МРТАВ...

НЕ ГЛЕДАЈ,
ЛИНДА...
МРТАВ ЈЕ...

ЗАШТО СИ ГА
УБИО?!
УБИЦО!

ДЕВОЈКА ЈЕ БИЛА ОЧАЈНА...

ЗАТО ШТО СУ ЗБОГ
ЊЕГА МНОГИ ЉУДИ
УМРЛИ...

ТИ СИ
ЧУДОВИШТЕ!

ПОЛИЦИЈА СЕ УМЕШАЛА, АЛИ ЈЕ СВЕ ОБУСТА-
ВЉЕНО ПОСЛЕ ИНТЕРВЕНЦИЈЕ ИНТЕРПОЛА...

СЛОБОДНИ СТЕ, ХОЛИДЕЈ.
ПРЕДЛАЖЕМ ВАМ ДА
ОДЕТЕ ИЗ ЗЕМЉЕ...

СЛЕДЕЋЕГ ДАНА ХОЛИДЕЈ ЈЕ НЕСТРПЉИВО
ЧЕКАО НА АЕРОДРОМУ...

ДОШЛА САМ
ДА ТИ СЕ
ИЗВИНИМ,
РОЏЕРЕ...

ДРАГО МИ ЈЕ
ШТО СИ ДОШЛА
ЛИНДА И МЕНИ
ЈЕ ЖАО...

ДЕВОЈЦИНЕ ОЧИ СУ СЕ НАПУНИЛЕ
СУЗАМА...

ИМА ТОЛИКО СТВАРИ
КОЈЕ БИСМО
МОГЛИ ДА КАЖЕМО,
АЛИ...

МОЖДА,
КАД СЕ
ДРУГИ ПУТ
СРЕТНЕМО...

ПОСМАТРАО ЈЕ ДЕВОЈКУ ИЗ АВИОНА СВЕ ДОК
СЕ НИЈЕ ИЗГУБИЛА ИЗ ВИДА...

МОГЛО ЈЕ СВЕ И
ДРУГАЧИЈЕ ДА СЕ ЗАВРШИ
ИЗМЕЂУ НАС... И НЕКО
ЋЕ ЗА СВЕ СКУПО ДА
ПЛАТИ...

СТИГАВШИ У ЛОНДОН ОДМАХ ЈЕ
ПОЖУРИО У ТРЕЗОР...

ТАКСИ!

КАДА ЈЕ
СТИГАО,
УЧИНИЛО МУ
СЕ ДА СУ
ГОДИНЕ
ПРОШЛЕ ОД
ЊЕГОВЕ ПОСЕТЕ
РЕПЛИНГУ...

ИДЕМ КОД
СЕР АЛЕКСА
РЕПЛИНГА...

ИЗВОЛИТЕ...

СВЕ ЈЕ БИЛО КАО И ПРЕ, СЕР
АЛЕК ЉУБАЗАН И ОТМЕН...

А, ХОЛИДЕЈ!
ВРАТИЛИ СТЕ
СЕ?! КАКО ЈЕ
БИЛО?

ПОЧЕЛЕ СУ
ДА МИ СЕ
СВИЂАЈУ
ОВАКВЕ
СТАТУЕ!

ОВО ЈЕ ДИВАН
ПРИМЕРАК!
СВЕ СУ ОД
ЧИСТОГ ЗЛАТА!

ЗАШТО БИ МЕНЕ ИНТЕРЕСОВА-
ЛЕ ТЕ ВАШЕ СИТНЕ СКЛОНО-
СТИ?

ХОЛИДЕЈ ЈЕ ОДЈЕДНОМ ПОВИСИО ТОН...

ДОСТА ИГРЕ,
РЕПЛИНГ.
БЕЈТС ЈЕ СВЕ
ПРИЗНАО НА
ИЗДИСАЈУ...

АЛИ ТО ЈЕ
НЕМОГУЋЕ...

У СРЦУ АФРИКЕ:

ПТИЦА С ВАТРЕНИМ ОЧИМА

ЈЕДАН ЧОВЕК ПРОБИЈА СЕ КРОЗ ГУСТУ ПРАШУМУ КАМЕРУНА...

... ДРЖЕКИ ЧВРСТО НЕОБИЧНУ ДРВЕНУ ФИГУРУ...

... СА ОГРОМНИМ ОЧИМА ОД РУБИНА...

ЧОВЕК ЈЕ ЗАСТАО ЗА ТРЕНУТАК, УМОРАН И ИЗУЈЕДАН ОД КОМАРАЦА. У БЛИЗИНИ ЈЕ ЧУО РЕКУ...

... ПО КОЈОЈ ЈЕ ПЛОВИО ЧАМАЦ.

ХЕЈ! ЧУЈЕТЕ ЛИ?

НЕОБИЧНИ ЗВУЦИ РОГА РАЗЛЕГЛИ СУ СЕ ИЗА ЊЕГА...

СВЕ СУ БЛИЖИ!

С МУКОМ ЈЕ НАСТАВИО ПУТ...

ТАДА ЈЕ УГЛЕДАО ЧАМАЦ...

ЧОВЕК ЈЕ ПОЧЕО ДА СЕ ОСВРЋЕ ОКО СЕБЕ...

ЉУДИ У ЧАМЦУ НИСУ ОБРАЂАЛИ ПАЖЊУ НА ЗВУК РОГА...

ГЛЕ, МАЈМУНИ!

ЗОВУ ИХ "ЗЕЛЕНИ МАЈМУНИ" ЖИВЕ У ГРУПАМА И РЕТКО СИЛАЗЕ С ДРЕВЕА!

ДОМОРОЦИ НИСУ ПРЕДСТАВЉАЛИ ЈЕДИНУ ОПАСНОСТ
ЗА БЕГУНЦА...

ГОТОВ ЈЕ АКО ГА НЕ
ЗАШТИТИМО!

БАМ!
БАМ!

ДОМОРОЦИ СУ СЕ УПЛАШИЛИ ПУЦЊАВЕ
МИСЛЕЛИ ДА СУ НАПАДНУТИ...

ЈОШ МАЛО И СПАСЕН
СИ, ПРИЗАТЕЉУ!

УХ!
ЈЕАВА
УМАКОХ!

ШТА СИ ИМ ТО УРАДИО?
НЕ БИ ТЕ ОНИ ТЕК ТАКО
НАПАЛИ!

ТАЧНО! СЛУЧАЈНО САМ ЗАБОРАВИО
ВАТРУ У ЛОГОРУ ПА ИМ ЈЕ ИЗГОРЕЛА
ЦЕЛА
ПЛА-
ТАЖА
ЊАМЕ?!

*КОРЕН ТРОПСКЕ БИЈКЕ КОЈИ СЕ
ЈЕДЕ КАО КРОМПИР.

ПОРУЧНИК ОКЕЛЕ И
ЛОВАК МЕТЈУ СЕ
ПОГЛЕДАШЕ НЕ ВЕРУЈУКИ
У ПРИЧУ БЕГУНЦА.

ЗА ТО ВРЕМЕ НА ЗВУК РОГА
ОКУПИЛО СЕ МНОШТВО
УБАНГА...

И ЊИХОВ ПОГЛАВИЦА
ТАНГА ИМ СЕ ОБРАТИО...

РАТНИЦИ, КРЕНИМО
У ПОТЕРУ ЗА ЛО-
ПОВОМ!

"ПРЕ НЕКИ ДАН СПАСЛИ СМО ЈЕДНОГ
ЕВРОПЈАНИНА..."

"НАШ ВРАЧ МУ ЈЕ ПОВРАТИО СВЕСТИ
ЛЕКОВИТИМ ТРАВАМА..."

"ПОСТУПАЛИ СМО ПРЕМА ЊЕМУ КАО ПРЕМА ПРИЗАТЕЉУ. СЕДЕО ЈЕ
ИЗМЕЂУ МЕНЕ И ВРАЧА ЗА ВРЕМЕ СВЕЧАНОСТИ КАДА ЈЕ НАШ ИДОЛ
"ПТИЦА СА ВАТРЕНИМ ОЧИМА" ПРЕНЕТ У НОВ ХРАМ..."

ЗАИСТА, КАДА СЕ МЕСЕЦ ПОЈАВИО
НАД РЕКОМ,
АБАТ ЈЕ ЗАПЛИВАО...

ГАДЕ ЛИ ЈЕ ОНО ШУПЉЕ ДРВО? ЧИНИ
МИ СЕ ТАМО!

ЗА ТО ВРЕМЕ У СЕЛУ...

НЕ МОЖЕШ САМ ДА НАМ
СУДИШ! ПРЕДАЗ НАС
БЛАСТИМА!

МНОГО ПРИЧАШ!
ХОКЕШ ДА ЗВУ-
НИШ ТАНГУ!

ПУСТИЋУ ВАС КАД КАЖЕТЕ ГДЕ
ЈЕ ЛОПОВ И КАД НАМ
ВРАТИТЕ "ПТИЦУ С ВАТРЕНИМ
ОЧИМА."

ЗА ТО ВРЕМЕ...

СРЕКА ШТО ЈЕ
МЕСЕЦИНА...

ЕНО ДРВЕТА У КОЈЕ САМ САКРИО ТОГ
ИДОЛА ЧИЈЕ ОЧИ ВРЕДЕ
ЧИТАВО БОГАТСТВО!

ЈАДО!

ИЗНЕНАДА АБАТ СЕ СРУШИО...

ЗМИЈА! ШТА ЛИ ЈЕ ТО СКРИВАО
У ЗМИЈСКОМ ГНЕЗДУ?!

УЗЕЛА ГА ЈЕ

КИМБИ ЈЕ
ЗГРАБИО
ИДОЛА И ОДЈУРИО
У СЕЛО...

МАЛО КАСНИЈЕ...

ЖАД НАМ ЈЕ ШТО СМО
ВАС НЕПРАВЕДНО
ОПТУЖИЛИ!

А ОНДА СУ МЕТЈУ И ЊЕГОВИ
ПРИЈАТЕЉИ НАСТАВИЛИ
ПУТ...

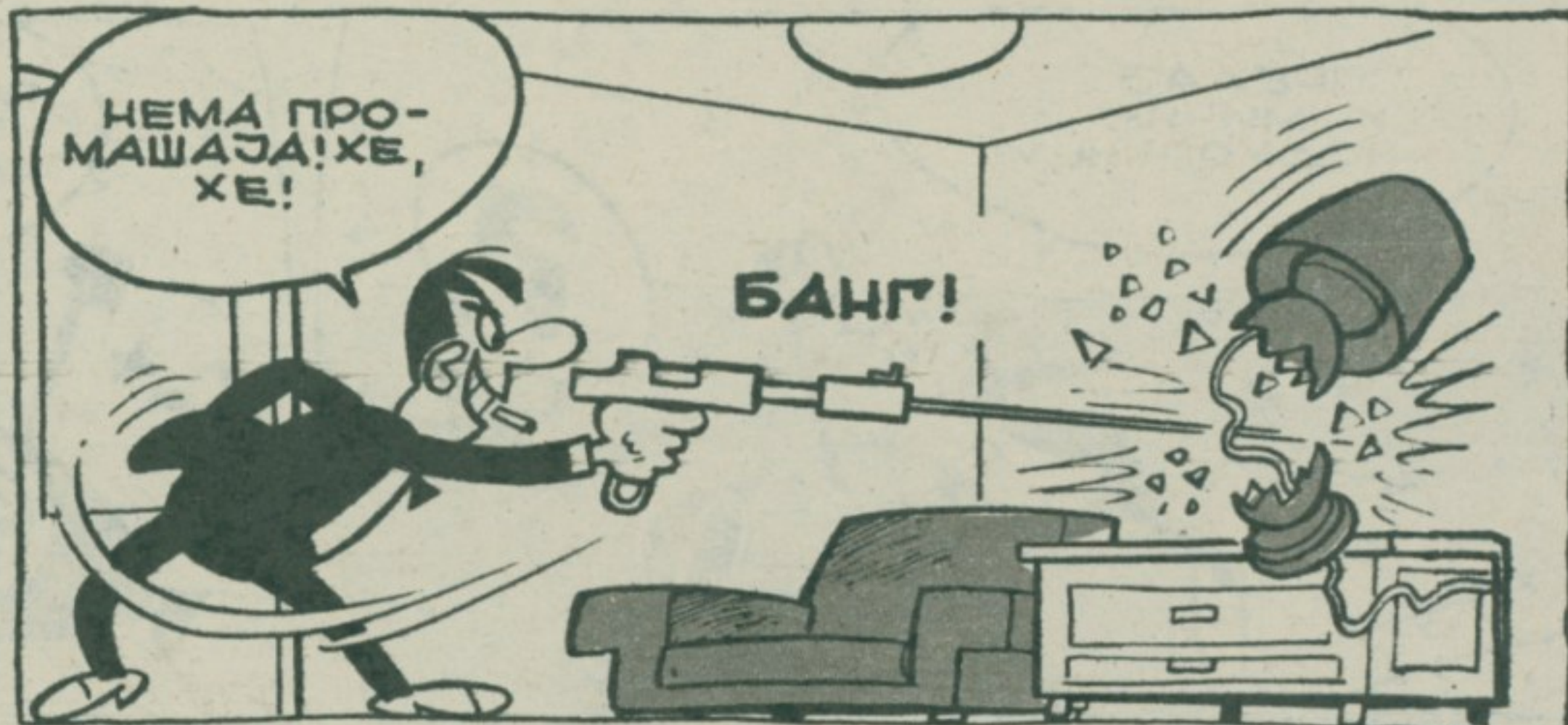
ДО ВИЂЕЊА!

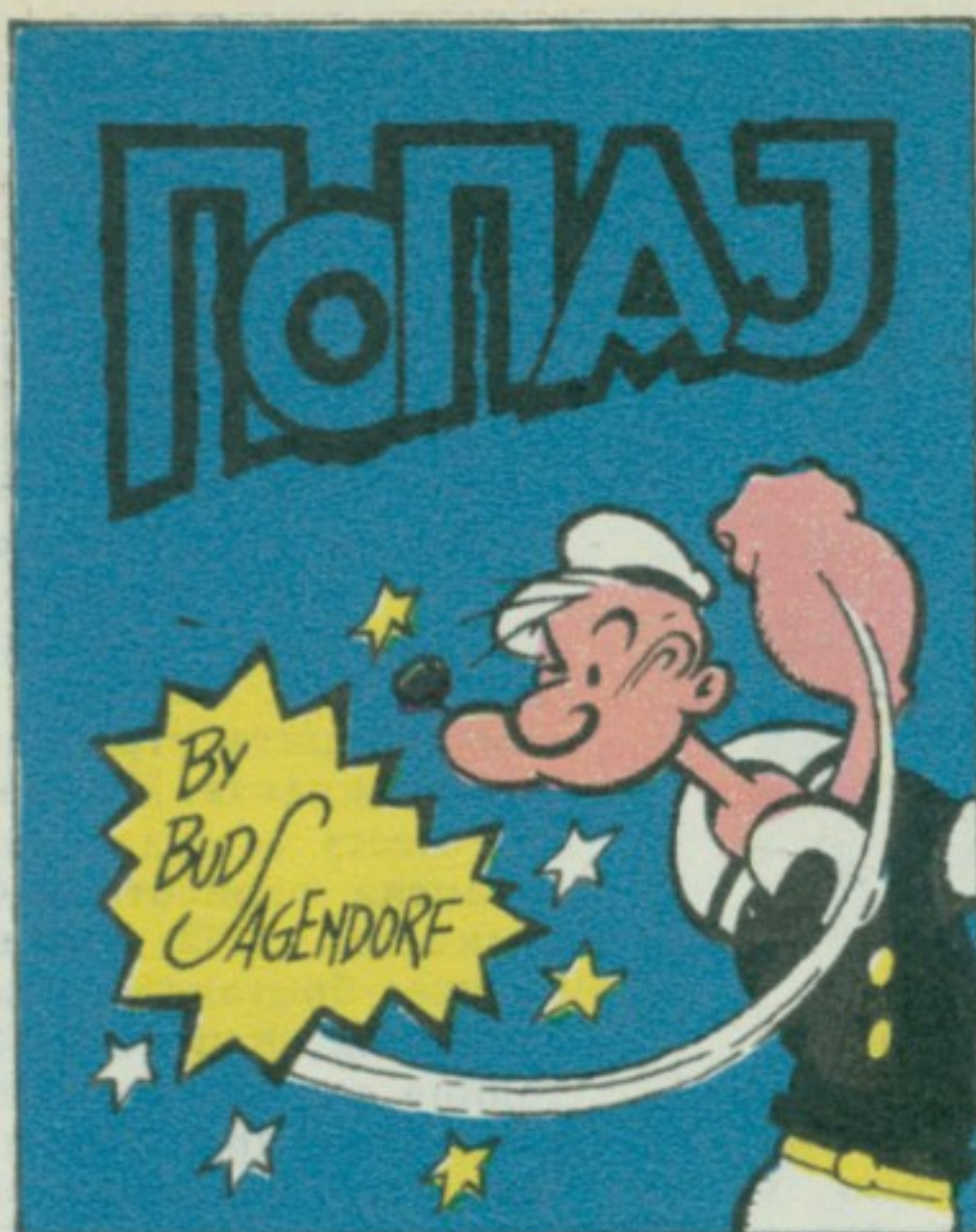
У следећем броју:

ФЛАШ
ГОРДОН

КРАЈ

НАСАМАРЕНИ ВЛАДАР

— НЕЋУ ДА ИМАМ НИШТА С ВАМА! — ДРЕКНУО БИ КНЕЗ МИЛОШ ЧИМ БИ СЕ ПРЕД ЊИМ ПОЈАВИО НЕКИ ТРГОВАЦ ИЗ ВЕЛИКОГ ГРАДИШТА. ИПАК, ЈЕДНОГ ДАНА ОНИ СУ МУ ДОСКОЧИЛИ.

Био је пазарни дан. У Пожаревцу као да се слегла читава околина. Врева и галама допирали су са улице чак до конака кнеза Милоша, недалеко од центра града. Милош је управо завршио са ручком и спремао се да прилегне, кад у собу уђе слуга питајући га шта да ради са неким насртљивцем који пошто-пото жели да га види. Кнез је био добре воље и

ћане из околних села у Пожаревац не би ли развио привреду града и учинио га значајнијим. Пожаревац је изабрао за престоницу (она је то била од 1825. до 1840) уместо Крагујевца зато што му људи тог краја нису били наклоњени па је рачунао да ће их својим присуством успети да веже за личне планове и политику Обреновића. Град је почео да се раз-

се и тринаест трговаца из Великог Градишта на Дунаву, удаљеног тридесетак километара од Пожаревца. Међутим, Милош није хтео ни да чује: чим би му неко од њих дошао избацивао га је напоље као да је кужан!

КАФЕЦИЈИНА ПОНУДА

Дошавши једног дана неким послом у Пожаревац тринаест градиштанских трговаца се окупило да предахне у кафани недалеко од Конака. Причали су о свему и свачему па и о Ми-

фецији. — Купите европско одело као што вам и приличи. Оно јест' да га нема овде, у граду, већ само у Пешти, ал' имам ја једно кући, остало ми је од покојног брата који је путовао по свету. Пошто је вас тринаест а оно једно, да ми решимо ствар овако: свако ће да га обуче по једанпут и оде у њему код кнеза! За ту услугу ћете ми платити по два дуката, је л' поштено?!

Идеја је била добра. Трговци радосно поскочише загрлише кафецију и одмах одлучише да први од њих оде Милошу. Истовремено су се договорили да се следећи појави пред кнезом на редне недеље и тако редом сваких седам дана док се сви не обреде у „европском“ оделу.

ПРОЦЕНАТ ЗА ПРЕВАРУ

Кнеза Милоша је задовољио изглед Градиштанца. Било му је мило што су најзад почели да се одевају како одговара њиховом угледу и богатству. Дао им је тврду реч да ће с њима трговати. Али када му је дошао дванаести трговац, њему се просто оте:

— Ви заређали, па сви иста одела!

Загрливши на растанку госта, кнез му је воском кришом обележио одело на леђима. А кад се следеће недеље пред њим појавио и тринаести трговац и он на његовом оделу угледао знак који је ставио, све му је било јасно. Зесан што су га насамарили, почео је да виче и праска. Кад се колико-толико смирио, упитао је трговца ко их је научио како да га преваре.

На смрт преплашени човек развезао је језик и све испричао. Милош је неколико тренутака шетао по соби, а онда се окренуо према трговцу.

— На подвалу ми извукосте обећање и нећу да га кршим, ал' ћу зато убудуће од продаје да вам одбијам део за превару! А оном кафецији кажите да се за десет дана исели из Пожаревца!

С Милошем није било шале и тужни кафеција је морао да прода кафану и напусти град. Остало му је одело и утеха да је био један од малог броја људи коме је пошло за руком да превари препреденог кнеза.

М. Тодоровић

нареди момку да га пусти.

Трговац уђе и још с врата поче да хвали Милошеву доброту и честитост, напомињући да је навратио да му преда поклон, а онда онако, као узгред, додаде:

— Ја, господару, тргујем житом у Великом Градишту, добро ми иде, не могу да се пожалим, али к'о велики си способнији у том послу, памет те краси, па не би било згорег да то иде преко тебе! Не тражим ја цабе, твој део ће бити твој, је л'...

КАО ДА СУ КУЖНИ

Било је то лета 1830, управо оне године када је Милош Обреновић више силом него милом пресељавао ду-

вија углавном захваљујући новцу стеченом од трговине, а с њим да се увећава и Милошев капитал. Јер, поред власти, кнез је волео и новац, па је упоредо владао и трговао на велико. Турску војску снабдевао је овчијим месом и сољу (на тај начин држао је монопол у Србији), увозио све врсте робе и лифровао даље другим трговцима, једном речју згртао паре. Са иностранством је имао јаке везе, те су стога многи трговци тадашње Србије настojали да се повежу с њим: знали су да ће бити снабдевени добром робом и да ће лукави Милош утрпати другом оно што они нуде, без обзира што је за ту услугу узимао масан проценат.

Зато су покушали да ступе с њим у трговачке одно-

лошевом понашању према њима тражећи начин како да му се „умиле“. Кафеција, ослоњен о шанк, замишљено их је посматрао. Не могавши више да ћути, иако се то њега није тицало, јетко им је добацио:

— Залуд вам јадање, никад вас Милош неће узети за ортаке! Прости сте, брате! Како да вас узме у тим сукненим оделима! Е, да знате само на шта личите!

Чудећи се, трговци погледаше кафецију па себе. Јесте да су били шкрти у одевању, могли су и лепше одело да купе, није да нису имали новца, али поцепани нису били. Жмиркајући очима, кафеција настави:

— Доведите се ви у ред, те хајте онда код кнеза, да видимо да л' ће вас одбити!

— Немојте да ме гледате тако! — није прекидао ка-

ТРАГИЧНИ БИЛАНСИ

● Тужан рекорд по броју настрадалих у бродолому држи британски прекоокеански брод Титаник, у чијем је судару са леденом сантом 1912. године погинуло 1513 људи. Следи амерички пароброд Султана који је експлодирао 1865. године и том приликом страдало је 1450 живота. На трећем месту је судар два јапанска ферибота 1954. године са 1172 жртве, па удес британског брода Ирски експрес 1914. године са 1024 утопљеника. Овај црни биланс закључује амерички пароброд Генерал Злокам који је изгорео 1904. године са 1021 човеком и кинески Кјангуја, исте године, са 1000 жртава.

● Када је 1877. године у Кини завлада глада која је потрајала осамнаест месеци, померло је више од девет и по милиона људи. Ово је, по броју жртава, највећа катастрофа те врсте за коју се зна.

ЧАСОВНИК КОЈИ РАДИ 1800 ГОДИНА

На излазу Дунава из Бердапске клисуре, на румунској страни, уклесан је у кречњачкој стени један сунчани часовник са римским цифрама. У средини бројчаника, који је украшен у виду стилизованог цвета, налази се отвор у који је увучена „минијатурна казаљка“. Читав сунчани часовник, заједно са бројчаником и минутном казаљком, израђен је тако добро да и данас показује време са врло великом тачношћу. Како румунски стручњаци сматрају, овај сунчани часовник потиче још из римског доба и, ето, без „генералне исправке“ ради већ пуних 1800 година! У међувремену, на њему је мењана само дрвена минутна казаљка.

гло се закључити да су ствари које су оне означавале биле познате и племену које је створило језик.

Крава се звала **GVOU** (отуд наша реч говедо) и од ње су добили **MELG** — млеко. Такође су имали и овце, звали су их **OVE** и од њих су користили **VLANU** — вуну. Изгледа да су правили и тканине, пошто су имали реч **SIV** — од које долази наша реч шивење.

Осим тога, бавили су се пољопривредом. Од њихове речи **ARA** — плуг постале су наше речи орање и рало. Жито су млели у млиновима — **MEL**. Тако су добијали брашно — **BHARS**. На огњишту — **UGNO** пекли су хлеб — **PA** (наша шатровачка реч „пања“ веома јој је слична).

Ево још неких речи које су у нашем језику остале најсличније оригиналу. Кућу од чврстог материјала су звали **GHERDH** — отуда наше речи за град и градити. Врата су

да једу — **ED**, најчешће је то било месо — **MEMS**, од звери — **GVHER**. Називи за делове лица такође су у словенским језицима остали највернији оригиналу: брада се звала **BHARDHA**, око **OKV**, а нос **NAS**.

ЖИВЕЛИ ПРЕ 12.000 ГОДИНА

За одређивање места на коме су живели научници ма су посебно помогли називи за неке природне јаве и биљне и животињске врсте. Тако је, на основу тога што су имали реч за снег — **SNEIGHW** и за зиму — **GHIMA**, закључено да нису могли живети јужније од умерене климатске зоне. Од дрвећа се зна да су имали реч **BOK** — за букву. Затим су знали за осу — **VOPSA** и за мед — **MEDHU**, за вука — **VLKO**, јелена — **ELEN**, жа — **EGHI**, мува **MUSKA**... То што нису имали реч ни за једну тропску биљку или животињу значило је да су се налазили негде на северној хемисфери.

Текућу воду (потоке и реке) звали су **STREV** (одатле наша реч струја река) али за море и океан нису имали никакав назив. Тек касније, пошто се племе растурило у многим правцима, свака група је измислила своје име за велику воду на коју је нашла.

Све ове чињенице су биле довољне научницима да закључе да је ово тајанствено племе, које је као свој вечити споменик оставило језик међу људима, живело негде у области централне Европе и то много раније од свих, до данас познатих сеоба народа — дакле пре неких 12.000 година.

ТАЈАНСТВЕНО ПЛЕМЕ

АКО ЖЕЛИТЕ ДА НАУЧИТЕ ПОНЕКУ РЕЧ ИЗ ЈЕЗИКА СВОЈИХ ДАВНИХ ПРЕДАКА — ПРОЧИТАЈТЕ И ОВО!

У језицима којима се служимо скривено је мноштво података о пореклу и историји људи, података видљивих само стручном оку. Изучавајући неке речи са истим значењем у језицима Европе, Индије, Јужне Африке, Америке и пацифичких острва, филолози су открили да све воде порекло из једног прајезика. Њиме се, вероватно, служило неко племе које је лутало централном Европом пре неких 12.000 година.

На холандском **VADER**, на латинском **PATER**, на ирском **ATHIR**, на старословенском **ATA**, на персијском **PIDAR**, на санскриту, језику далеке Индије, **PITR**, све ове речи које звуче веома слично — значе — отац.

Како је дошло до тога да народи, међусобно толико раздвојени, употребљавају тако сличне речи? Овај је проблем годинама мучио лингвисте, тим пре што је реч „отац“ била само једна од многих које су показивале ову запањујућу сличност.

ЈЕЗИЧКИ ЗАКОН

Негде пред крај осамнаестог века научницима је пало на памет да, можда, ови језици воде порекло

од једног заједничког прајезика.

Јакоб Грим, један од чувене браће Грим који су прикупили и обрадили најлепше дечије бајке, у лингвистици је, међутим, много познатији као човек који је открио закон језичких промена. Он је доказао да се промене које на стају у језику у току његовог развоја и времена одвијају по одређеним правилима и да је могуће реконструисати раније стадијуме неког језика. Откривајући тако све старије и старије „слојеве“ језика показало се да различити језици постају све сличнији и сличнији. Чак се за неке речи могао пронаћи заједнички корен.

Тако је утврђено да реч отац у свим језицима води порекло од речи **ATTA** која је касније мењана на разне начине и по строгом правилу које је утврдио Јакоб Грим.

За реч вода, на енглеском **WATER**, немачком **WASSER**, на језику старих Хитита **WATAR**, грчком **HIDOR**, санскриту **UDAN**, утврђено је да води порекло од праречи **VODOR**.

Познавајући правило о језичким променама, филолози су били у стању да реконструишу читав речник прајезика. Овај

стари језик је назван индоевропски зато што се дели у две основне групе: европску и индијску. Европски језици се затим гранају на следеће: латински, од кога воде порекло данашњи италијански, шпански, португалски, француски и румунски; германски од кога потичу енглески, немачки, дански, холандски, шведски и норвешки; келтски, од кога су постали велшки, ирски и бретањски; словенски, од кога се гранају пољски, чешки, руски, бугарски, српскохрватски, словеначки, македонски, и други језици. Поред ових у индоевропске језике спадају још и литвански, персијски, грчки, арменски и мноштво дијалеката индијског санскрит језика.

За филологе је сада остало нерасветљено питање које је то племе говорило овим прајезиком и било заједнички језички предак целог човечанства? На велику „завист“ археолога, филолози су успели да утврде мноштво података о овом прастаром племену и то без иједног ископаног зида или парчета грнчарије.

И ОНИ СУ ВОЛЕЛИ — КОЛО

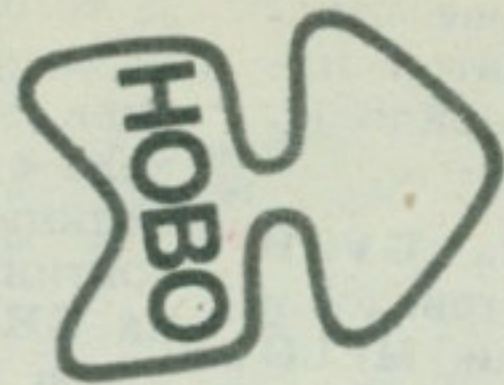
Пошто је утврђено да у свим индоевропским језицима само неке речи имају заједнички корен, мо-

звали **DHVER** (наше речи двор и двери — за врата). За дом су имали реч **DEM** и у њему су сачекивали госте — **GHOSTI**. Високо цењене госте су звали **GHOSTI-POTI** (одатле наше господа), а друге су звали **DHREUGH**. Људи уопште називали су се **LEUDHO**. Волели су да играју коло — **KVEKOLO**, десно је било **DEKS**, лево **LAIVO**, дан **DUEL**, ноћ **NOKVIT**, небо **NEBHO**, ветар **VE**, вече **VEKO**, светло **LEUK** (одатле и наша реч луч). Имали су и обућу, а када би неко ишао бос, звали су га **BHOSO**. Оно што је била тајна звали су **TAI**. Када би сели

Дошљака из свемира није било

Пре три године у џунглама Еквадора откривен је систем шпиља Лос-Тајос, дужине око пет километара. Глатке стене шпиља наводиле су на помисао да су обрађене људском руком. Тада су се нашли и љубитељи сензације који су поставили хипотезу — да су шпиље изградили, пре петнаест хиљада година, посетиоци са других планета. Недавно је шпиље испитивала и англо-америчка група научника. Они су ту пронашли трагове праисторијске културе, а од цивилизација других планета није ништа откривено. Геолози су, са своје стране, ауторитетно изјавили, да су шпиље настале природним путем. Што се тиче археолошких налаза, они су, несумњиво, драгоцени за науку.

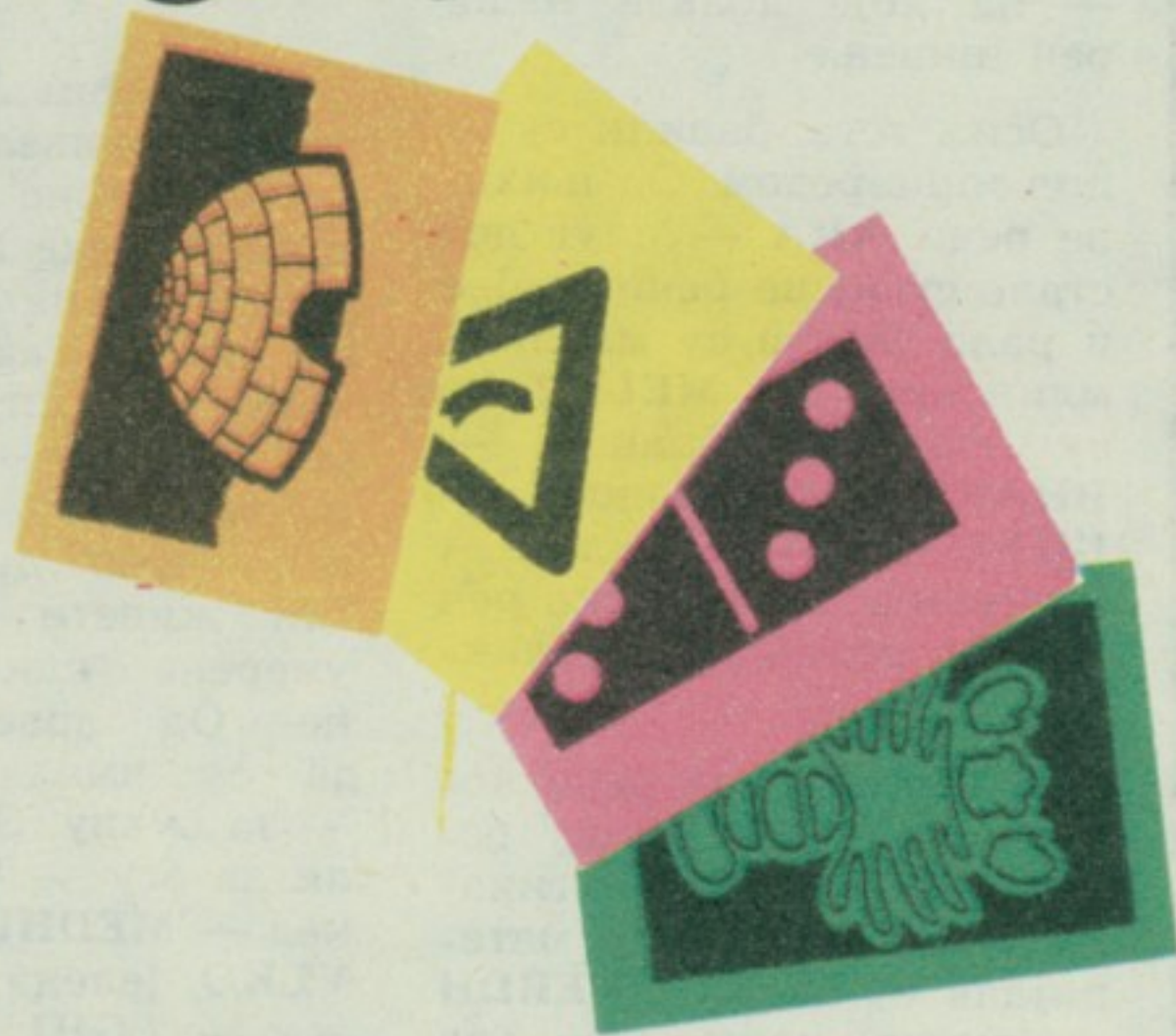

СПЕКТАР

жвакаћа гума

са укусом свежег воћа

У свакој кутији СПЕКТАРА наћићете
и 4 различите флуоросцентне самолепљиве налепнице.
Укупно 400 различитих налепница с мотивима:
абецеда, домино, бројеви, зодијак...

ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК
ЈЕ ПРИПРЕМИО
ЗА ВАС

ВАШ ОМИЉЕНИ ЈУНАК И СТАРИ ЗНАНАЦ СА ТВ ЕКРАНА **пера детлић**

У БОГАТО ИЛУСТРОВАНИМ СЛИКОВНИЦАМА
ВЕЛИКОГ ФОРМАТА

Први пут на нашем језику појављују се ове књиге-сликовнице о Пери Детлићу, његовим сестрићима и пријатељима, о њиховим пустоловинама и доживљајима.

НАЈЛЕПШИ ПОКЛОН ЗА ВАШЕ НАЈМЛАЂЕ!

Књиге су штампане ћирилицом и латиницом, илустроване од прве до последње странице у боји!

ЋИРИЛИЦА (енавско издање): у луксузном тврдом пластифицираном повезу по цени од 210 динара за све три књиге-сликовнице.

ЛАТИНИЦА (ијенавско издање у сарадњи са сарајевском »Свјетлошћу«): у брошираним (биндакоб) корицама, лакираним и наландрираним по цени од 150 динара за све три књиге.

СЛИКОВНИЦЕ ПЛАЋАТЕ ПОШТАРУ КАД ВАМ ИХ ДОНЕСЕ!

Комплекта **ДОЖИВЉАЈИ ПЕРЕ ДЕТЛИЋА** (I—III књига) можете добити ако испуните наруџбеницу, залепите на полеђини дописнице и пошаљете на адресу: »Политикин забавник«, Македонска 29, 11001 Београд

ДОЖИВЉАЈИ ПЕРЕ ДЕТЛИЋА I—III
ПЕРА ДЕТЛИЋ И ГУСАРСКО БЛАГО
ПЕРА ДЕТЛИЋ И ВУН
ПЕРА ДЕТЛИЋ И МЕДА ДРВОСЕЧА

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем **ДОЖИВЉАЈЕ ПЕРЕ ДЕТЛИЋА, I—III ЋИРИЛИЦОМ — ЛАТИНИЦОМ** (непотребно прецртати) које ћу платити поштару када ми донесе комплет на адресу.

(Име, очево име и презиме)

(Поштански број и место)

(Улица и број стана)

(Потпис купца)

С ДРУГЕ СТРАНЕ УЛИЦЕ

Не желећи да заостаје за збивањима у свету модерне музике, Политикин забавник пружа својим читаоцима нову прилику да у свој дом унесу грамофонске плоче са хитовима најпопуларнијих и најпризнатијих певача и ансамблa. Пол Морија, Кејт Емерсон, Ив Монтан, Луј Армстронг, Чик Кореја, Ерик Клептон, Џејмс Браун, АББА, Битлси, Демис Русос, Бродер Бенд, Миреј Матје... представљају се не само својим већ класичним композицијама већ и оним које су тек почеле да се окрећу на радио-програмима.

Ово је могућност да по врло популарним ценама обогатите своју дискотеку плочама савремене поп, блуз и рок музике. Цена плоче на једној наруџбеници, међутим, не сме бити мања од 100 динара јер трошкове паковања и поштарине не сносити ви. Потребно је само да попуните наруџбеницу и пошаљете је на нашу адресу и плоче ће вам стићи кући.

ПЛОЧЕ БЕТЕ ПЛАТИТИ ПОШТАРУ КАД ВАМ ИХ ДОНЕСЕ, ПОУЗЕТЕМ!

5665 LES PLUS BELLES PAGES DE LA CHANSON FRANCAISE — Најлепше странице француске шансоне у извођењу Едит Пјаф, Жилијет Греко, Сержа Генсбур, Нане Мускури, Ив Монтана... Цена 71,00 дин.

5675 JAMES LAST са својим оркестром изводи инструменталне аранжмане познатих хитова. Dancing Queen, In Zaire, Money, Money, Money, Shake Your Booty... Цена 71,00 дин.

5676 KEITH EMERSON са ансамблом „Најс“. Цена 71,00 дин.

5666 RAYMOND LEFEVRE и хитови у инструменталном аранжману: Fly Robin Fly, Yesterday, S.O.S, Mississippi... Цена 71,00 дин.

5679/80 THE BEST OF CREAM — Два ЛП-ија са Ериком Клептоном, Џинцером Бејкером и Џеком Брусом. Цена 146,50 дин.

5655/56 (2 ЛП) THE BEATLES и Тони Шеридан — први снимци Битлса: Ain't She Sweet, My Bonnie, Why, Kansas City... Цена 146,50 дин.

5679/72 CHIK COREA — Моје шпанско срце (2 ЛП-ија). Цена 146,50.

5641 JOAN ARMATRADE са композицијама Down To Zero, Save Me, Like Fire... Цена 71,00 дин.

4361/62 LOUIS ARMSTRONG на 2 ЛП-ија са двадесет композиција међу којима и: Nobody Knows The Trouble I've Seen, A Foggy Day, Check To Check... Цена 146,50 дин.

55-5566 ABBA са својим хитовима SOS, Mamma mia, Waterloo... Цена 81,50 дин.

5621/22 THE ALLMAN BROTHERS BAND (2 ЛП) — Пут се наставља заувек: Jessica, One Way Out, Blue Sky... и још 14 композиција по цени од 146,50 дин.

55-5636 ABBA са златним ЛП-ијем Arrival (Долазак) и хитовима Dancing Queen, Money, Money, Money, My Love My Life... Цена 81,50 дин.

5615 MIREILLE MATHIEU са својим најновијим композицијама, њих десет по цени од 71,00 дин.

5572/73 (2 ЛП) PAUL MAURIAT — оркестарски аранжмани најпознатијих хитова: Jesabel, El condor pasa, Dans le soleil et dans le vent... Цена 146,50 дин.

5613 ROCK DREAMS — Рок снов: Hey Joe (Џими Хендрикс), My Generation (Ху), Massachusetts (Би Џиз), Aint' She Sweet (Битлси)... Цена 71,00 дин.

5513 HIT HISTORY бр. 2 са дванаест хитова: Rain and tears, Love is blue, The mighty Quinn, Summertime blues... Цена 71,00 дин.

5888 WALDO DE LOS RIOS — модерни аранжмани симфонија Брамса, Бетовена Менделсона, Хајдна, Берлиоза... Цена 71,00 дин.

5869/70 JAMES BROWN — Hell (Пакао) на 2 ЛП-ија изванредна соул-музика: When The Saints Go Marching In, Papa Dont Take No Mess, Sometime... Цена 146,50 дин.

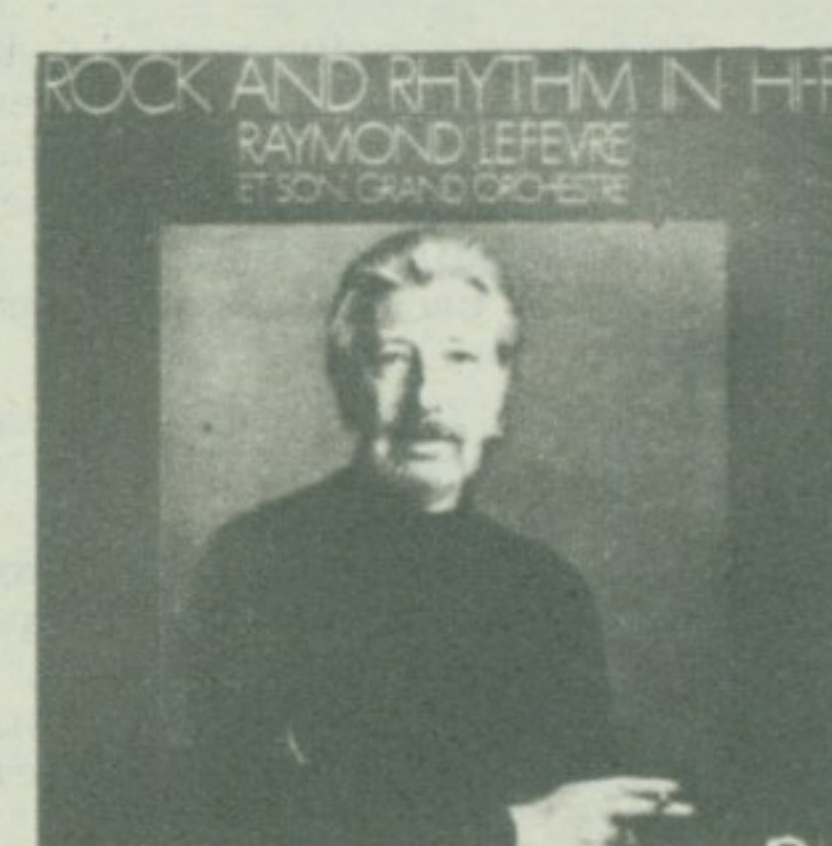
5861 APHRODITE'S CHILD — Афродитино дете — Демис Русос са Вангелисом, Папатанасим и Лукасом Сидерасом изводи грчке хитове: Marie jolie, Rain and tears, End of the world... Цена 71,00 дин.

5855 12 TOP HITS FROM GREECE — изводе Вики, Маринела и Дукиса. Цена 71,00 дин.

5794 FRANKIE LAINE са својим највећим хитовима: Georgia on my mind, Kiss me again, By the river Sainte Marie... Цена 71,00 дин.

5814 AFTER MIDNIGHT (По сле поноћи) — скуп хитова Диане Вошингтон, Капе Вон Плетерса... Twilight time, Unforgettable, Smoke gets in your eyes... Цена 71,00 дин.

5828 ABBA (Björn, Benny, Agnetha & Frida) са својим ненадмашним хитовима Waterloo (две верзије), Honey, Honey, My mama said... Цена 71,00 дин.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК
11001 БЕОГРАД, МАКЕДОНСКА 29

НАРУЏБЕНИЦА

ЗА ГОТОВО неопозиво наручујем плоче под бројевима: _____

за укупну суму од _____ динара коју ћу платити поштару кад ми их донесе (поузећем).

(Презиме, очево име и име)

(Поштански број и место)

(Улица и број)

(Датум)

(Потпис, број и место изд. личне карте)

У случају спора признајем надлежност Првог општинског суда у Београду.

Наруџбеницу читко попунити, налепити је на дописницу и послати на горњу адресу.

У зграду од белог мермера, која се налазила у центру египатске луке Александрије, сав задихан упао је гласник. Стражаре који му препречише пут грубо је одгурнуо, а затим затражио да га одведу до римског војсковође Марка Антонија.

Тренутак касније ушао је у раскошну просторију у којој су се налазиле екзотичне биљке и птице, а углове су красиле скулптуре од слонове кости и злата... А тамо, на тераси, испод балдахина опточена златом, одмарао се римски војсковођа Марко Антоније. Неколико црних робинја хладило га је огромним лепезама. Иако је знао да ту живи у раскоши и љубави са египатском краљицом Клеопатром, гласник за тренутак устукну: ипак се није надао таквом призору. Гласно удахну ваздух, обриса зној са чела и повика:

— Господару, Октавијан је постао владар Римске Империје!

На те речи Антоније се тргну и скочи из удобне лежаљке.

— Зар то да ми приреди! — повика. — Друкчије смо се договорили! А онда у бесу поче да разбија све око себе.

ПРЕКРШЕН ДОГОВОР

После убиства Цезара, 15. марта 44. године пре нове ере, Антоније заједно са Октавијаном и Лепидом оснива Други Тријумвират, надајући се да ће тако брже и лакше преузети власт у Римској Империји. Догађаји му заиста иду на руку, јер ускоро прима на управу римске провинције које се налазе на Истоку. Пошто је већ раније, приликом једне свечаности коју је приредио Цезар, упознао Клеопатру у Риму и у њу се заљубио, радо одлази у Александрију, па та лука постаје престоница Источног Царства.

А за то време, према ранијем договору, Октавијан је требало да у Риму учврсти диктатуру што је била жеља крупних робовласника. Међутим, вест коју је донео гласник била је више него поражавајућа: Октавијан се није придржавао договора, желео је славу, богатство и власт да задржи само за себе.

— Осветићу му се! Осветићу му се! — велики војсковођа је викао не успевајући да се савлада. — Сва своју војску послаћу на Рим, уништићу његове легије...

А затим, исцрпљен, загњурио је главу у руке. Добро је знао да је немогуће супротставити се Октавијану, јер су се током боравка у Египту његови војници већ одвукли од ратовања. Понесени раскошним и безбрижним животом, свакодневно су се напијали, оргијали са египатским женама... на ратовање и освајање нових територија нико није мислио.

УРАЗУМИЋУ ГА!

— Војсковођо, ваша жена Флавија већ се налази на путу према Египту — предвече је нови гласник обавестио Антонија. — Предводи огромну флоту коју жели да вам стави на располагање у борби против Октавијана!

Антонијево лице се озарило: значи Флавија му још верује. Зар није чула приче о његовој женидби са Клеопатром чијом је лепотом, мудрошћу, и интелигенцијом просто био опчињен? Тек сада је схватио колико му је Флавија била одан пријатељ: у Риму је успела

РИБА ЈЕ ПОРА

ИАКО ЈЕ ДО ТАДА ЛАКО СЕКАО МОРСКЕ ТАЛАСЕ, БРОД НА КОМЕ СЕ НАЛАЗИО АНТОНИЈЕ ОДЈЕДНОМ ЈЕ ПОЧЕО ДА СЕ КРЕЋЕ СВЕ СПОРИЈЕ.

да окупи његове присталице и са добро опремљеном флотом крене у помоћ.

„Отићи ћу у Грчку и ту сачекати своју жену“, одлучио је.

Неколико дана касније, када се заповедник Флавијине флоте искрцао на копно, на рт Аксијум пришао је Антонију и с тужним изразом на лицу саопштио му:

— Флавија је умрла пре два дана, није успела да издржи толики напор.

Те верне жене више није било. Али је зато на улазу у Амбрацки залив стигла флота од 170 великих и 200 малих ратних бродова, као и неколико стотина трговачких галија. А копном је ускоро дошло 100.000 добро наоружаних пешака

и 12.000 коњаника, огромна војска спремна да се супротстави Октавијану и брани Марка Антонија, свог прослављеног и превареног војсковођу.

За то време, Октавијан, решен да по сваку цену дође до власти, шаље у Амбрацки залив флоту од око 260 бродова под командом Марка Виспанија Агрипе, коју је

ВИЛА ВОЈСКОВОЋУ

требало да штити војска са копна: 80.000 пешака и 12.000 коњаника.

— Грци ће бити на нашој страни! — говорио је Октавијан својим војсковођама. — Даћемо им неке провинције, а заузврат они ће престати да храном снабдевају Антонијеву војску.

Тако је и било. Ишчекујући окршај, до тада снажна Антонијева војска још пре почетка битке почела је да слаби. Од глади и исцрпљености многи војници су се поразбољевали, маларија је почела да коси, избиле су свађе јер су се многи питали која је сврха тог боја, а дезертерство је постало свакодневна појава. Ипак, Антоније није хтео да одустане од свог плана.

— Морам уразумити Октавијана

— говорио је — преварио ме је и за то треба да плати.

Схвативши да неће моћи на копну да се одупре римској војсци, Антоније решава да бој започне на мору, па 2. септембра 31. године пре нове ере, са рта Акцијума укрцава се на велики ратни брод и испловљава у Амбрацки залив да би се ставио на чело своје флоте.

МОРЕ ГОРИ

У раним јутарњим часовима флоте огорчених непријатеља постројиле су се једна према другој. Иза Антонијевих налазиле су се Клеопатрине лађе, краљица је довела своју флоту да штити човека којег је толико волела. Међутим, ниједна страна није желела прва да нападне, као да је нешто ишчекивала.

Око 11 часова пре подне, изненада је дунуо јак ветар са мора, снажно ударивши у крме Октавијанових бродова. Као да је то био знак на који се чекало, јер у том тренутку запаљене стреле виноше се високо према небу, да би се већ следећег тренутка права ватрена киша сручила на Антонијево бродовље.

Велики војсковођа као да је то очекивао! Вештим маневрима успео је да своју флоту повуче у Амбрацки залив. Тада је Агрипа наредио заповедницима својих бродова да крену у одлучни напад: помаган ветром силовито се устремио на Антонијеве лађе. Настао је страشان окршај. Агрипини војници ломили су весла и кормила на противничким бродовима и посудама напуњеним запаљеним уљем

засипали прамце и палубе непријатеља. Море се упалило!

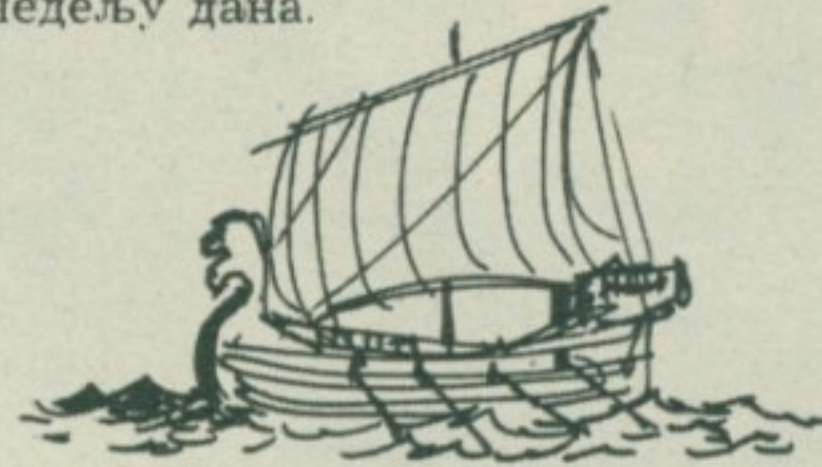
Историја каже да је Антоније изгубио битку већ на почетку, када је Агрипа, искористивши ветар и боље маневарске способности ратних бродова, успео да разбије противничку флоту на делове. По неколико његових лађица нападало је истовремено на поједине Антонијеве бродове који, мање покретљиви, нису успевали да одоле.

Да ли је Антоније, храбар и чистан војник, у том тренутку постао кукавица и одлучио да побегне с попришта оставивши своју војску да се сналази како уме? Или је нешто друго било разлог што је с неколико бродова пробио римску блокаду и упутио се за Клеопатром? Њу је, с целом флотом, Агрипа већ пропустио кроз своје редове — да се нечасно повуче из битке. Или је можда не кукавичлук већ сујеверје натерало Антонија да срамно побегне за Клеопатром? Тешко је данас судити о томе, али једна епизода, која баца нову светлост на исход битке, заслужује да буде изнесена.

У јеку борбе, Антонију изненада приђе уплахијени кормилар:

— Војсковођо, наш брод је уклет! Никако не могу да управљам, као да га неко чудовиште држи и не дозвољава му да се покреће.

Антонија обли зној. Да ли га то богови опомињу? Шта ће бити ако падне Октавијану у руке? Одмах је наредио својим војницима да оставе катапулте и стреле и узму весла у руке. Праћен најближим бродовима који су га окружили и штитили, Антоније, раздиран страхом и сујеверјем, креће пут Александрије. Иза њега остаје цела флота која, обезглављена и разбијена, ипак успева да се све до вечери одупире Агрипиним налетима. Тек тада се и она повукла у Амбрацки залив изгубивши највећи део бродова и преко 5000 војника. Предала се Октавијану после недељу дана.

Тек касније, када је стигао у александријску луку, Антоније је схватио зашто брод није могао да маневрише. На његовом кориту налазиле су се прилепљене хиљаде риба-пилота (Remora remora) које су обично пратиоци китова и ајкула. Оне на главама имају велике пијавке којима се прилепе за тело немани, јер на тај начин лако долазе до хране — отпадака које ове животиње остављају иза својих обилних obroка.

Изгледа да је облик Антонијеве галије подсетио ове чудне рибе на кита, па су се приљубиле, за њено дно и тако спречиле маневрисање и смањиле брзину брода. Научници данас верују да та прича није измишљена, јер су познати случајеви да су рибари на коритима својих чамаца налазили ове рибе.

Б. Ј.

ХИП

СТРАНА

ХОТЕЛ КАЛИФОРНИЈА

Многи наши читаоци желели су да објавимо реч песме „Хотел Калифорнија“. Пошто смо, у једном од ранијих бројева, већ писали о члановима са става ИГЛС, сада ћемо изнети најинтересантније појединости о самом албуму „Хотел Калифорнија“, вероватно најслушанијем албуму ове године који је продат у преко шест милиона примерака.

Прошле године Сједињене Америчке Државе прослављале су двестогодишњицу свог оснивања. И ИГЛСИ су се придружили том

многе ствари“, каже бубњар Дон Хенли.

Како изгледа омот плоче?

На првој страни налази се слика хотела Беверли хилс који је заиста хотел у Калифорнији. То је романтично место.

На унутрашњој страни омота виде се разни људи: туристи, филмске звезде, сасвим обични људи... Сви су се они окупили ту да би се забављали.

Некада је то био веома елегантан хотел у шпанском стилу, али сада је суморан и оронуо. То је једна надреалистичка

бава је завршена, „звезде“ и „звездице“ су се разишле. То је једна тужна слика која

ТЕРЕЗА КЕСОВИЈА

У току последњих месеци примили смо велики број писама наших читалаца који су нам изнели своје предлоге и жеље. Данас ћемо испунити жељу Душка Мичића и групе читалаца из Скопља који су нас замолили да објавимо један текст о популарној интерпретаторки забавних мелодија Терези Кесовији.

О успесима ове познате певачице непотребно је говорити. Од ране младости, још у родном Дубровнику, почела је да се интересује за озбиљну музику. По завршетку музичке академије (одсек за флауту) Тереза се посветила забавној музици у којој је веома брзо стекла пуну афирмацију. Њен продоран глас постаје изузетно цењен

Such a lovely place
(such a lovely face)
Plenty of room at the
Hotel California
Any time of year, you
can find it there
Her mind is tiffany —
twisted
She got Mercedes-Benz
She got a lot pretty,
pretty boys
That che call friends
How they dance in the
courtyard
Sweet summer sweat
Some dance to
remember
Some dance to forget
So I called up the
captain
Please bring me my
wine
He said »we haven't
had that spirit
Here since nineteen
sixty nine«
And still those voices
are callin'
From far away
Wake you up in the
middle of the night
Just to hear them say
Welcome to the Hotel
California
Such a lovely place
(such a lovely face)
They livin' it up at the
Hotel California
What a nice surprise,
bring you alibis
Mirrors on the ceiling
The pink champagne on
ice
And she said »we are
all just prisoners here
Of our own device«
And in the masters's
chambers
They gathered for the
feast
They stab it with steely
knives
But they just can't kill
the beast
Last thing I remember,
I was
Running for the door
I had to find the
passage back
To the place I was
before
»77 Relax« said the
night man
»We are programmed
to receive«
You can check out any
time you like
But you can never leave

изазива осећање усамљености и пролазности, живота без неког циља.

„Овом плочом желели смо да кажемо младима да не треба да буду заокупљени само својим личним животима, већ да треба да брину и о својој земљи и људима око себе, јер сви смо ми везани једни за друге и само тако можемо да опстанемо“, кажу ИГЛСИ.

ПЕСМА ЗА ОВУ НЕДЕЉУ

ХОТЕЛ КАЛИФОРНИЈА (HOTEL CALIFORNIA)

Музика и текст: ИГЛСИ
Изводи: ИГЛСИ

On a dark desert highway
Cool wind in my hair
Warm smell of lollitas
rising up
Through the air
Up ahead in the distance
I saw the shimmering light
My head grew heavy
and
My sight grew dim
I had to stop for the night
There she stood in the doorway
I heard the mission bell
And I was thinking to myself
This could be heaven or
this could be hell
Then she lit up candle
and she showed
Me the way
There were voices down
the corridor
I thought I heard them say
Welcome to the Hotel
California

великом слављу тако што су издали албум „Хотел Калифорнија“. Калифорнија овде представља Сједињене Америчке Државе у малом.

Чланови састава ИГЛС политички су веома ангажовани и велики су борци против нуклеарног наоружања. „Овим албумом хтели смо да пробуди мо овај народ, да му кажемо да нам у току ових двеста година на шег постојања, можда и није било лоше, али да треба мењати

слика која показује шта се догодило са Калифорнијом и земљом уопште. Да би ово снимили ИГЛСИ су позвали своје пријатеље и људе разних професија да им позирају.

Задња страна омота иста је као и средња, само што на њој нема људи. Ту је само чувар хотела, млади Мексиканац који скупља отпатке после завршене представе. За

не само у земљи већ и у иностранству. У Француској је брзо освојила срца хиљада Француза где је и снимила велики број плоча. Њен највећи хит била је композиција „Ларина песма“, мада по популарности не заостају ни нумере: „Дајте ми љубав“, „Волим га, волим“, „Љубави, моја љубави“, „Још много јаче“, „Музика и ти“ и друге. Велики успеси у овој земљи омогућили су јој да сними и ЛП плоче у САД и Канади. На Музичком купу Европе у Берну 1970. године освојила је прво место. Сви ови успеси нису одвојили Терезу од домаћих слушаалаца који је добро памте по освојеним наградама на многим домаћим фестивалима и по хитовима као што су „Паркови“, „Рустикана“, „Ноно, мој добри ноно“, „Кад порастеш, сине“, „Заборави“, „Старе љубави“, „Свирај ми, свирај“, „Forca maestro“ и најновији хит, за који је неправедно остала без награде на фестивалу забавне музике Сплит 77, „Пољуби ме с обје банде“.

ФОТО — ПРИЧА

ДЕЈВИД КЕСИДИ (DAVID CASSIDY)

Љубитељима забавне музике добро је познато име Дејвида Кесидија. Плоче овог певача све више се продају и многи предвиђају да ће достићи и рекордне тираже. У данашњој фото-причи показаћемо вам шта тренутно ради овај популарни певач.

Дејвид се недавно оженио својом дугогодишњом пријатељицом Кеј.

Кућа у којој тренутно живе налази се у Калифорнији и изграђена је у шпанском стилу.

Ово су најсрећнији тренуци за Дејвида: у друштву супруге, далеко од концертних подијума, новинара и обожаваалаца.

У овој соби настали су многи хитови Дејвида Кесидија.

Док популарни певачи, у жељи да фасцинирају јавност, купују најмодерније типове аутомобила, Дејвид се задовољава и овим старим моделом форда произведеним 1940. године.

Велика љубав младог певача су и животиње, нарочито пси. Има их више од десет тако да ниједног тренутка не може да се ослободи својих четвороногих пријатеља којима поклања већи део свог слободног времена.

У.Ф.О.

Група У. Ф. О., која негује тепки рок, остала је недавно без свог соло-гитаристе Мишела Шенкера и то на веома тајанствен начин. Пре нешто више од месец дана, на крају турнеје по Британији, у Лондону је изненада нестао Мишел. Сви напори полиције да га пронађу до сада нису дали никаквих резултата. Певач групе Фид Мог изјавио је новинарима да се Мишел у последње време веома чудно понашао и да је био занет идејама једне религиозне секте. Из тога закључује да је популарни гитариста вероватно сreo у Лондону неког свог истомисленика и са њим отишао у за сада непознату правцу.

ТОП 3Х

1. ДОМАЋА ЛИСТА

1. МАЛИНКОНИЈА — Оливер Драгојевић — ЈУГОТОН

2. НОЋАС ЋЕМО ЗЕМЉИ Н'О МАТЕРИ РЕЋИ — Мишо Новац — ЈУГОТОН

3. МЈЕСЕЧЕ, ТИ СТАРИ ДРУЖЕ МОЈ — Мики Јевремовић — ЈУГОТОН

4. ПОЉУБИ МЕ С ОБЈЕ БАНДЕ — Тереза Кесовија — ЈУГОТОН

5. АДИО, ЉУБАВИ, АДИО — Бисера Велетанлић — ПГП РТБ

6. НЕКА СВИЈЕТ БУДЕ ОРКЕСТАР — Резонанса — ПГП РТБ

7. МАМА, НИСАМ ВИШЕ МАЛИ — Борис Бизетић — БЕОГРАД ДИСК

8. ЦРНА ДАМА — Смак — ПГП РТБ

9. ДОЋИ У ПЕТ ДО ПЕТ — Амбасадори — ДИСКОТОН

10. У ЈЕДНИМ ПЛАВИМ ОЧИМА — Indexi — ДИСКОТОН

2. СТРАНА ЛИСТА у домаћој продукцији

1. ROCK BOTTOM — Linsey de Paul and Mike Moran — ПГП РТБ

2. LOVE CLOUD — 5000 Volts — ПГП РТБ

3. L'OISEAU ET L'ENFANT — Marie Myriam — ПГП РТБ

4. TELEGRAM — Silver Convention — ПГП РТБ

5. MORE THAN A FEELING — Boston — SUZY

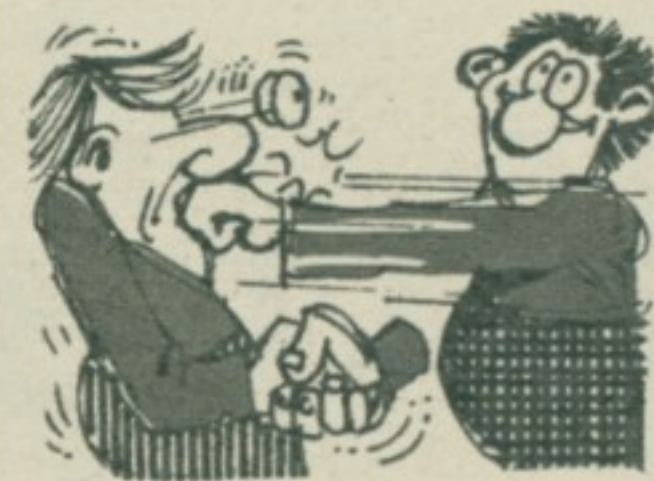
6. MA BAKER — Boney M — ЈУГОТОН

7. IF YOU NEED ME — Rolling Stones — ЈУГОТОН

8. I'M IN YOU — Peter Frampton — ПГП РТБ

9. BLOOD AND HONEY — Amanda Lear — ПГП РТБ

10. GOOD MORNING JUDGE — 10 CC — ПГП РТБ

3. ЕНГЛЕСКА

1. I FEEL LOVE — Donna Summer

2. MA BAKER — Boney M

3. ANGELO — Brotherhood of Man

4. PRETTY VACANT — Sex Pistols

5. FANFARE FOR THE COMMON MAN — ELP

6. SO YOU WIN

AGAIN — Hot Chocolate

7. WE'RE ALL ALONE — Rita Coolidge

8. FLOAT ON — Floaters

9. YOU GOT WHAT IT TAKES — Showaddywaddy

10. BABY DON'T SHANGE — G. Knight & Pips

ПАШТЕТЕ "ТОПОЛА" СВАКОДНЕВНА ПРИЈАТНОСТ У ИСХРАНИ!

Месна индустрија "ТОПОЛА" из Бачке Тополе за своју делатност обезбеђује сировине квалитетне "ТОПОЛА" производи: свеже месо, сухомесна и прерађена, конзерве и паштете. Производња квалитетних паштета у практичном паковању је широка асортимана, а најпознатије су: "БАТ", "ЈЕТРЕНА", "МЕСНА" и "МЕСНИ НАРЕЗАК". Све је на нивоу најпознатијих светских фирми и процес је на нивоу најпознатијих произвођача из ове државе. Захваљујући томе, паштете "ТОПОЛА" налази су место на широким тржиштима САД, Канаде, Швајцарске, Шведске и других европских земаља.

Паштете "ТОПОЛА" задовољиће и ваш укус!

ЗАБАВНИКОВ КВИЗ

Ако желите да проверите своје опште знање, овај квиз ће вам у томе помоћи. На свако од петнаест питања дата су по три одговора од којих је само један тачан. Ако их знате, честитамо! А ако ипак нисте свезналица, одговори су ту, у дну стране.

БАЛАДА НА ЛУТЊИ

Спорт познат као јахање на таласима зове се:

- а) батискаф
- б) скијање на води
- ц) серфинг

Отрантска врата су:

- а) мореуз у Јадранском мору
- б) клисура у Колораду
- ц) морски канал у Јадрану

Грчки бог Сунца звао се:

- а) Арес
- б) Дионис
- ц) Фаeton

Шта је лутња?

- а) врста чамца
- б) музички инструмент
- ц) река у Бугарској

Право име Жорж Санд је:

- а) Орор Дипен
- б) Елеонора Дузе
- ц) Сара Бернар

Роман „Буденброкови“ написао је:

- а) Хајнрих Бел
- б) Хајнрих Ман
- ц) Томас Ман

Ко је био Конфуције:

- а) кинески филозоф из 6. века пре н. е.
- б) јапански песник из 8. века
- ц) државник са Филипина

У жарким пределима, нарочито у тропској Америци, живи гуштер који се зове:

- а) игуана
- б) шакал
- ц) тапир

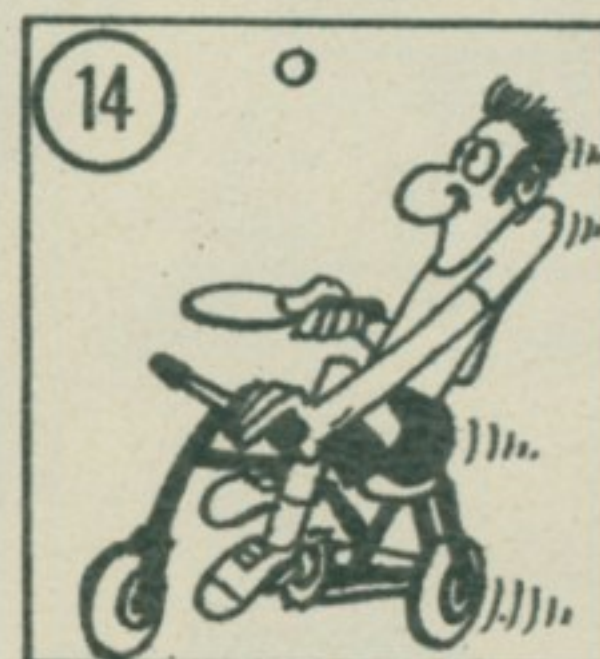

Атлантук је први прелетео:

- а) Хонегер
- б) Линдберг
- ц) Олдрин

Џими Конорс је светски ас у:

- а) стоном тенису
- б) бициклизму
- ц) тенису

Плурализам је:

- а) игра речи
- б) правац у уметности
- ц) захват у рвању

Кроз Крагујевац протиче река:

- а) Ибар
- б) Лепеница
- ц) Колубара

Солфеђо је:

- а) вежбање певања
- б) град у Италији
- ц) кулинарски специјалитет

Шта је ескалоп?

- а) војнички шлем
- б) врста рака
- ц) режањ прженог меса

Наратор је:

- а) приповедач
- б) судија у мачевању
- ц) тропско воће

ОДГОВОРИ:

Орор Дипен; 2. Томас Ман; 3. правац у уметности; 4. мореуз у Јадранском мору; 5. кинески филозоф из 6. века пре н. е.; 6. Лепеница; 7. Дионис; 8. игуана; 9. вежбање певања; 10. музички инструмент; 11. Линдберг; 12. танац режањ прженог меса; 13. Сара Бернар; 14. тенису; 15. приповедач.

У једној занимливој народној игри мачеви се на земљи унрсте под правим углом а играчи морају играти између њих, пазећи да их не помере. Игра почиње споро а завршава се у двоструно бржем темпу.

Кажу да нема живописнијих и занимљивијих спортских игара од шкотских Хајлендских сусрета у којима су подједнако битни — снага, вештина и — грациозност! Оне воде порекло од једног догађаја везаног за шкотског краља Малколма III. Како се приповеда, краљ је, да би себи одабрао брзог и поузданог писмоношу, организовао трку у градићу Брејмару где је, у оближњим ловиштима, често и радо боравио. Победника је чекало место у краљевој служби као и позамацна врећа златника. Трку су водила три брата Мек Грегор али је први стигао најмлађи од њих. Била је то прва од безброј трка које су касније вековима организоване у овом крају Шкотске.

Савремене Хајлендске спортске игре, обогате разноврсним дисциплинама од којих су неке врло необичне, датирају из 19. века, од дана када је група Брејмарана приредила и извела цео програм такмичења са циљем да сакупи новац за помоћ породицама погинулих у бици код Ватерлоа.

Многи спортисти постали су славни захваљујући баш овим играма, но ниједан се не би могао упоредити са чувеним Доналдом Данијем који је суверено владао на спортским такмичењима из друге половине 19. века. Овај непобедиви горостас је освојио око 11 хиљада награда за победе на Хајлендским играма, од тога 500 награда — само за трчање!

И данас Хајлендске спортске игре укључују разноврсна атлетска такмичења као: трчање, скокове удаљ, увис и с мотком, бацање кугле и кладива, рвање, потезање конопца и, наравно, традиционално бацање трупаца.

„Кејбер“, како називају трупац омањег стабла тисе који се користи у оваквој прилици, тежак је 40 до 55 килограма а дуг 5,30 до 6,30 метара. Циљ је да се трупац баца увис тако да направи лук и побије се у земљу предњим крајем а затим превали право напред. При свему овоме, држање тела и лепота покрета и те како могу да допринесу победи.

Рвање намберленд-стилом је традиционална дисциплина Хајлендских сусрета. Такмичари стану један према другом, положе браду на раме супарника и обухвате се рунама. Тада судија даје знак за почетак борбе у којој противници покушавају да један другог оборе на земљу.

НЕОБИЧНЕ
СПОРТСКЕ
ИГРЕ

ШАМПИОНИ У СУКЊИЦАМА

Над баца трупца танмичар га прво постави усправно и уравнотени, држећи га у висини струна. Затим начини ненормално норана напред (поненад се и затрчи да би ухватио замах) трупца прислоњеног уз раме. Победник је танмичар са најбољим стилем који уз то баца трупца тано да падне вертикално.

5.30 - 6.30 м.

У Брејмару постоји и један велики „кејбер“, дугачак 7 метара и тежак 104 кг који се баца само у изузетним приликама.

Учесници су подељени по старости. Деца, такође, учествују у такмичењима и схватају их врло озбиљно.

Ниједне Хајлендске игре не би биле потпуне без националних гајди — оркестри све до мрака забављају гледаоце. Гајдаши учествују и у такмичењу где изводе две врсте музике: ону којом се славе важни историјски догађаји али исто тако и типичне шкотске народне игре.

За бацање кладива ноје тени 7250 грама, потребне су снага и вештина. 1 — танмичар прво њише нуглу да би постигао одређени замах, 2 — обично начини три до четири онретаја да би обезбедио равнотену и повоља не држи ногу, 3 — ру не држи право, поди не главу и сву снагу

усмерава на висину. 4 — над руне достигну највишу тачку отпушта кладиво.

Када је почело буђење и највећи песимисти морали су да признају да је све функционисало не може бити боље. Огромни свемирски брод „Геа“, који је представљао читав свет за себе, реаговао је онако како је било предвиђено. Чим су сензори установили да се у близини налази нека животна форма, уређаји су почели да путнике ослобађају хибернетичког сна.

Чланови посаде, а и око две хиљаде путника, већ су били сасвим разбуђени и свесни свега кад је утврђено да су уређаји реаговали на приближавање неког непознатог објекта. Без сумње, био је то, такође, свемирски брод. Знатно мањи од „Геа“, али очигледно много бржи. Брзина којом је изводио маневре око нашег брода била је просто невероватна. Облетао је око нас као мува око сијалице, а каква је то брзина, може се схватити ако се зна да „Геа“ лети са деведесет одсто брзине светлости!

Госџи

Непознати брод није ни покушавао да ступи у било какву везу са нама, иако смо се трудили да му се јавимо на свим могућим таласима. Наши пријемници остајали су нemi.

Најзад је своју брзину изједначио са нашом и остао да привидно лебди поред нас на веома малој удаљености. Тек тада се непознати огласио. Сви звучници најједном оживеше:

— Поздрављамо „Геу“! Говори вам вођа „Араса“! Желимо да вас посетимо!

После краћег договарања одлучисмо да примимо госте. „Арас“ није показивао никакве непријатељске намере, сем тога знали су наш језик, па је постојала могућност да је и то неки земаљски брод који је кренуо касније од нас и, очигледно, био знатно савршенији. Зато одговорисмо да очекујемо посету и почесмо да објашњавамо где је улазна комора.

— Познато нам је — прекидоше нас. — Знамо и како се улази и познат нам је ваш брод. Долазимо!

Једва смо чекали да се комора напуни ваздухом и да се отворе унутрашња врата. Не знам зашто, али очекивао сам да посетиоци неће бити хуманоиди. Зато би ме мање изненадило сваки могући облик од оног што сам угледао кад се врата најзад отворише. Из коморе изађоше три фигуре, сасвим људске, обучене у свемирске скафандре, налик на оне које смо и ми имали.

Кад скидоше кациге видесмо обична људска лица, насмејана, пријатна изгледа.

— Поздрављам „Геу“! — рече ви соки црнокози човек који је први изишао. — Долазимо као пријатељи!

— Добро дошли! — рече наш заповедник и позва их у своју одају.

Нисмо са Земље!

Разговор је започео тек када смо се сместили у удобне фотеље. Први је проговорио наш заповедник:

— Изгледа да сте и ви са Земље? Да ли сам у праву?

— Не! — одговори црнокози — Нисмо са Земље!

— Али, ваш изглед, ваш говор!

— Нека вас не заваљају ни наш изглед ни наш говор! И једно

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

НОВИ СВЕТ

ЗОРАН ПОПОВИЋ

ПУТОВАЛИ СМО ДВА ВЕКА
ТРАЖЕЋИ ПЛАНЕТУ НА КОЈОЈ
БИСМО МОГЛИ ДА ЖИВИМО.

и друго је само због тога да бисмо лакше комуницирали! Иначе ми не изгледамо овако како нас сада видите и, наравно, не говоримо ваш језик...

Како онда...?

— Чим смо открили ваш брод у нашем делу Свемира проучили смо одмах ваш састав, вашу свест и подсвест, што нам је било утолико лакше пошто сте били у хиберна-торима. Зато сада и можемо да говоримо вашим језиком и да своја тела преструктурирамо на ваш облик. Немам овлашћење да вам објашњавам како се то чини, али мислим да вам одговара...

— Значи ли то да немате намеру да нам говорите о себи? — упитам.

— Тачно! Рећи ћемо вам само оно најнеопходније, али смо спремни да вам помогнемо. Колико знамо, ви сте кренули са своје планете у намери да пронађете неки свет погодан за насељавање?

— Да! — одговори заповедник.

— Да ли је само пренасељеност Земље једини разлог?

— У неку руку, сви остали разлози би се могли схватити као последица пренасељености!

Без њрошлосџи

— Нисмо сигурни да је баш тако, али, рецимо да јесте. Кажите, зашто о историји Земље нисмо могли много да сазнамо? Зар међу вама нема ниједног историчара? Зашто?

— Тачно, нема! Просто зато што желимо да на новом свету почнемо без оптерећења прошлости, без узора за које нисмо сигурни да не би довели до понављања историје човечанства...

— На коју нисте баш особито поносни! — прекиде га црнокози.

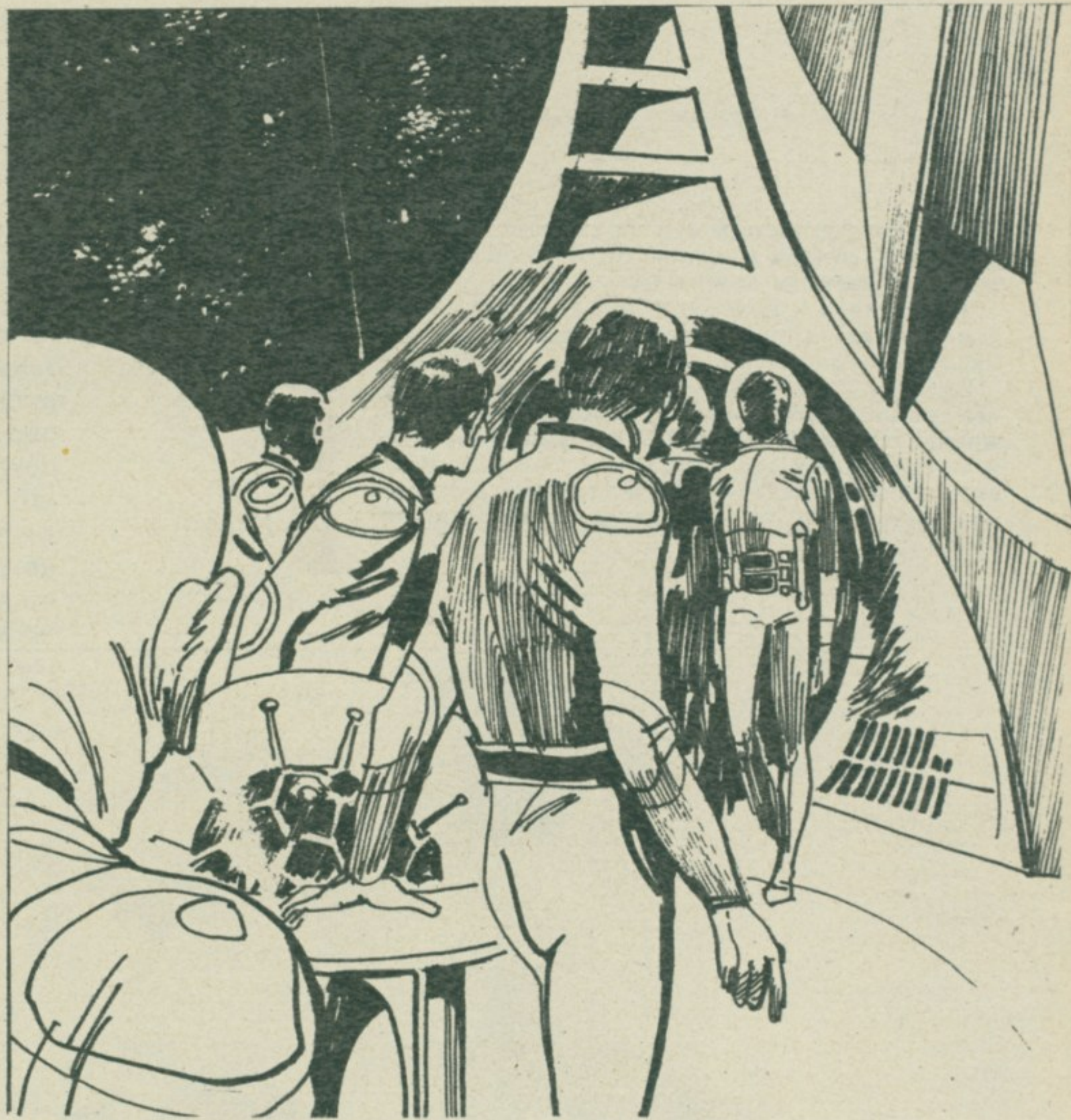
Заповедник потврди.

— А зар не мислите да је у вашој природи нешто што ће вас неминовно довести до развоја који не желите?

— То је могућно, али не треба заборавити да смо тренутно на таквом степену развоја да барем ови који су одлучили да пођу на неки нови свет, а имају велике изгледе...

— Слажем се! — опет га прекиде црнокози који као да је унапред знао шта ће чути. — Само мислим да не би било добро да се задржите у овом делу васионе. Ова је галаксија прилично густо насељена и неминовно бисте трпели утицаје већ постојећег разумног живота, а такође бисте и ви могли да утицате на њих. Сигурни смо да то не би било добро! Ето, ми смо у могућности да допремо до било које галак-

сије, али се нигде не настанујемо, мада са разумним бићима, која су на сличном нивоу као ми, одржавамо везе, додуше веома слабе и ретке: Сматрамо да свако треба да иде својим путем, да се развија на свој начин...

— А зар не сматрате да треба неком и да помогнете? — упадому у реч. — Не чини ли вам се да је дужност сваке развијене цивилизације да убрза развој заосталих?

— То личи на вашу логику, али се противи здравом разуму! Не може се једна цивилизација калемити на другу, нити искуства једне расе могу користити другој, у ствари...

Опет га прекидох:

— Не мирише ли то на неки изолационизам? Немам утисак да сте неки претерани алтруиста! Не разумем зашто не би била добродошла свака помоћ. Рецимо, ако знате како се лечи нека тешка болест, зашто нам не бисте и открили? Мора ли на хиљаде људи да по-

мре док се не пронађе неки лек, а ви га, рецимо, већ имате? Или, на пример, ако би...

Појрешна теорија

Овога пута он мене прекиде:

— Јасно је да не схватате суштину. Радо бих вам објаснио али не верујем да ћете разумети! Било би то исто као када бисте ви покушали да објасните принципе лета кроз Свемир неком шимпанзи...

— Ваш вам хвала на лепом мишљењу!

— Не треба да се вређате, трудио сам се да нађем најблаже по-ређење!

Осетивши како ћу да реагујем, заповедник брже-боље покуша да мало смири духове и пренесе разговор на неки мање шкакљив терен:

— Не замерите му, он је загрижени присталица теорије јединственог космичког разума...

— Позната нам је та теорија и, на жалост, морамо вас разочарати: потпуно је погрешна! У њој нисте узели у обзир детерминанте временских смерова и пројекције различитих нивоа постојања енергет-

ских трансмутација у материјално-флуидна струјања! Ви познајете, да се тако изразим, само једну димензију Космоса и само једну његову могућност постојања. Када пробијете баријеру брзине светлости и на тај начин схватите време, биће вам јасно шта хоћу да кажем!

Ваш сам се спремао да се упустим у даље расправе, кад ме заповедник ритну испод стола и ја вхутах. Он узе реч:

— Признајем да нисам јак у филозофији, па бих...

— То није филозофија него физика — убаци црнокози, а заповедник настави правећи се да није чуо упадицу:

— ... па бих волео да ми кажете шта по вашем мишљењу треба да радимо? Кажете да није пожељно да се настанимо на некој планети у овој галаксији, у било којој ван

наше сопствене. Па шта онда да радимо? Прошли смо цео Млечни пут, али наши сензори нису открили ниједно погодно место!

— То није зато што таквих места није било! Ваши су апарати несавршени и болују од свих предрасуда од којих и њихови творци! Ви сте програмирали уређаје да вас пробуде из хибернације тек када се нађете у близини разумног живота подражавајући под разумом оно што тај појам за вас значи! Све друге врсте сте пренебрегли, што је можда и боље јер ко зна какве бисте штете начинили на неком свету са разумом у облицима различитим од вашег!?

Овог пута ми се учинило да је у праву па само ћутке климнух главом, што црноког изгледа изненади. Сигурно је очекивао да ћу му опет опонирати. Зато сада настави да говори гледајући у мене:

— Други разлог је што ваши сензори имају ограничен домет. У Млечном путу постоји прилично цивилизација на веома сличном нивоу као што је ваш, али је и то испало добро што се нисте сусрели. По мом лицу је лако могао да види да баш не разумем добро, па се потруди да објасни:

— Док је на Земљи било више нација и држава, пре стварања Светске Федерације, какви су били односи међу државама? Па, ако хоћете и касније, међу неким деловима саме Федерације? Није ли и у време вашег поласка на пут увелико тињала нетрпељивост између севера и југа и водила се прилично отворена борба за превласт?

Cabeš

Наш заповедник прогунђа нешто што је требало да значи да схватамо о чему говори, али он немило-срдно настави даље:

— Зар није на одлуку да се потражи нови свет утицао и страх од отвореног ратног сукоба јужних и северних делова Федерације? Е, па замислите онда две такве планете супротстављене једна другој!

— Зашто супротстављене? Зашто не...?

Одмахнуо је руком:

— Па зар ви који ни на сопственој планети нисте у стању да будете јединствени, зар бисте ви могли...?

— Да, у праву сте! — сложих се и упитах: — Али, ако узмемо да је све тако као што кажете, шта онда треба да радимо? Или вам ваша схватања можда забрањују да нам помогнете саветом?

Осмехнуо се и одговорио:

— Такав савет ћемо вам радо да ти јер се не противи нашим схватањима. Мислимо да би најбоље било да у својој галаксији населите неки свет који по природним условима одговара Земљи, а на коме још нема људи или неке сличне врсте...

— Како да га пронађемо?

— У томе вам можемо помоћи!

Тада почеше да се договарају нешто између себе нечим што се не би могло назвати језиком. Било је то некакво шуштање и звиждање, сиктање, чудни неки звуци.

Најзад опет зачусмо нормалан глас:

— Убадићемо податке у ваш рачунар. Он ће ваш брод аутоматски одвести на планету која је погодна да је настаните!

На броду смо морали да одржимо референдум. Нисмо могли да се сложимо око тога да ли треба веровати непознатима. Ипак, већина је била за то да их послушамо. Изгледало је логично да се не треба бојати, да су хтели могли су да нас униште још пре него што смо их и приметили. Одлучисмо да се препустимо програму који су нам дали. Стависмо га у рачунар и повукосмо се у хибернацију.

„Геа“ је већ била приземљена кад смо се пробудили. Анализе су показале да је атмосфера веома погодна, а слаба радијација која је регистрована била је потпуно безопасна. Изишли смо из брода и ступили на чврсто тле. Мада смо на путу провели свега неколико дана нашег субјективног времена, по земљским мерилима путовали смо око два века, тако су бар инструменти показивали.

Изашао сам и дубоко удахнуо. Ваздух се није разликовао од оног на који сам био навикао. Облаци су заклањали сунце које је залазило и могло би се рећи да бих био као код куће да није било доста пустоши. Трава око мене била је доста крхљава. Није ме то много бринуло, знао сам да ће се то временом изменити захваљујући разном семену које смо носили у броду.

Хтео сам да прву ноћ на новом свету проведем под ведрим небом. Заповедник није био одушевљен том идејом, али ми није ни забра-нио. Само ме упозори:

— Води рачуна! Снимци показују да је ова планета некад била настањена и да је сагорела у атомском пожару, па није немогуће да на њој има и некаквих мутаната! Што не би сачекао до сутра кад све можемо да разгледамо на дневној светлости?

Ипак сам остао напољу. Легао сам на крхљаву траву и загледао се у небо. Тако сам ваљда и задрмао.

Кад ме је пробудила хладноћа, отворио сам очи и изнад себе угледао сребрнасти диск Месеца. Одмах сам га познао.

Био је то наш Месец!

укрштене речи

ВИШЕ ПТИЦЕ ПЕВАЧИЦЕ:

1. Птица из породице зеба са укрштеним крајевима кљуна, храни се семењем шишарки, 2. Птица из породице врана која продорним гласом узбуђује дивљач (сојка), 3. Птица јаког кљуна и снажног тела, једна врста може да подражава певање других птица, 4. Птица која гради гнездо на земљи, одлично трчи:

АУТОР: ВЕ- МАК	2	СРАЗ- МЕРНО (СТР.)	ХОЛАНД- ФИЛОСОФ БАРУК	УКУП- НОСТ (СТР.)	ОМЛАД- АЛНСКА РАДНА АКЦИЈА	СПИС ИМЕНА	УСЛОВИ	ЗАПО- ВЕДИ- ТИ
1								
НОВИ- СКИ ИЗ- ВЕШТАЈ								
ОДБРА- НО ДРУ- ШТВО					ЧАЉ ПРАВЕ- ВИНА, КУБА			
ЖЕНСКО ИМЕ					МУШКО ИМЕ ЗНАК ОТУЛИНА			
						И. Д. МЕСУДОБ- НА ПРАС- ЛИНОСТ		
СТРУЧ- НАК ЗА ПАТОЛО- ГИЈУ	ПРЕД- РИТИ 3							
СВАД- БАР					НАЈАМ- НИНА (СТР.)			
НАЗОР			ШПАНИЈА ПРОСТ БРОЈ		ПЕВАЧИ- ЦА КИКИ ЛОУТ КОРЕН		МАСАМ- НА	
								СТРИП- СКИ ЈУНАК ФОРД
НИЈЕ ТЕСНО		ОРГАН ЧУЛА СЛУХА		ФРАНЦ. ВАЗАР ЖАН		ЦРНА КРЕДА		
АМПЕР						МРЕЖА- СТА ТКА- НИНА Ш. Б.		
НЕОБИ- ЧАН								
ОБАР					4			
ПОТПУН, СВЕУ- КУПАН								

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

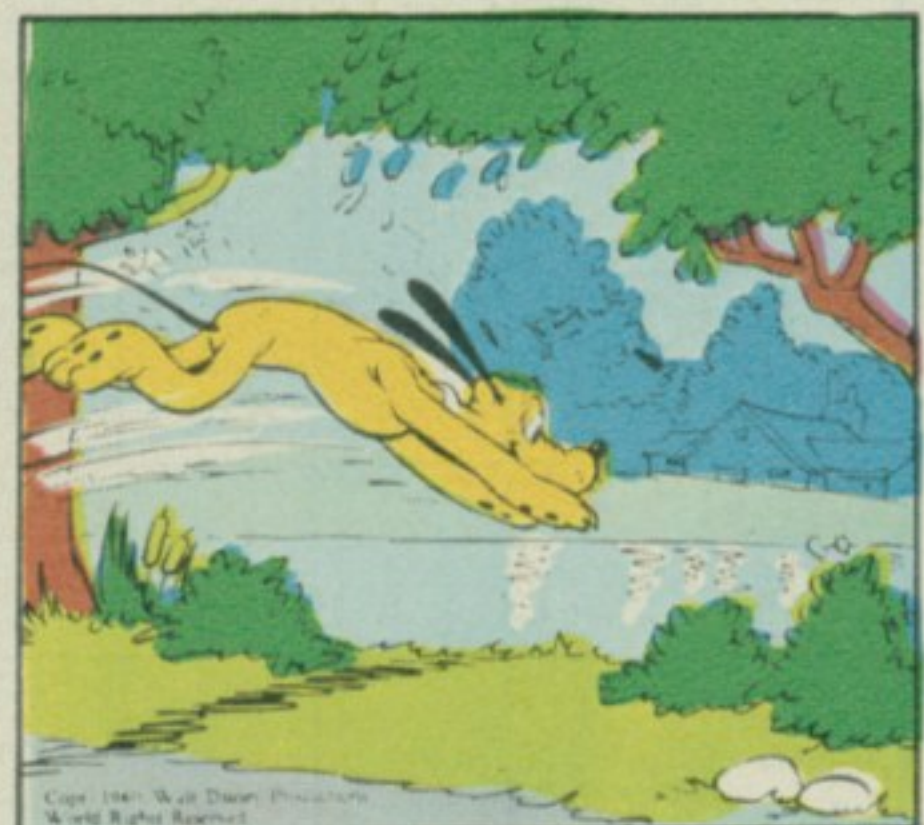
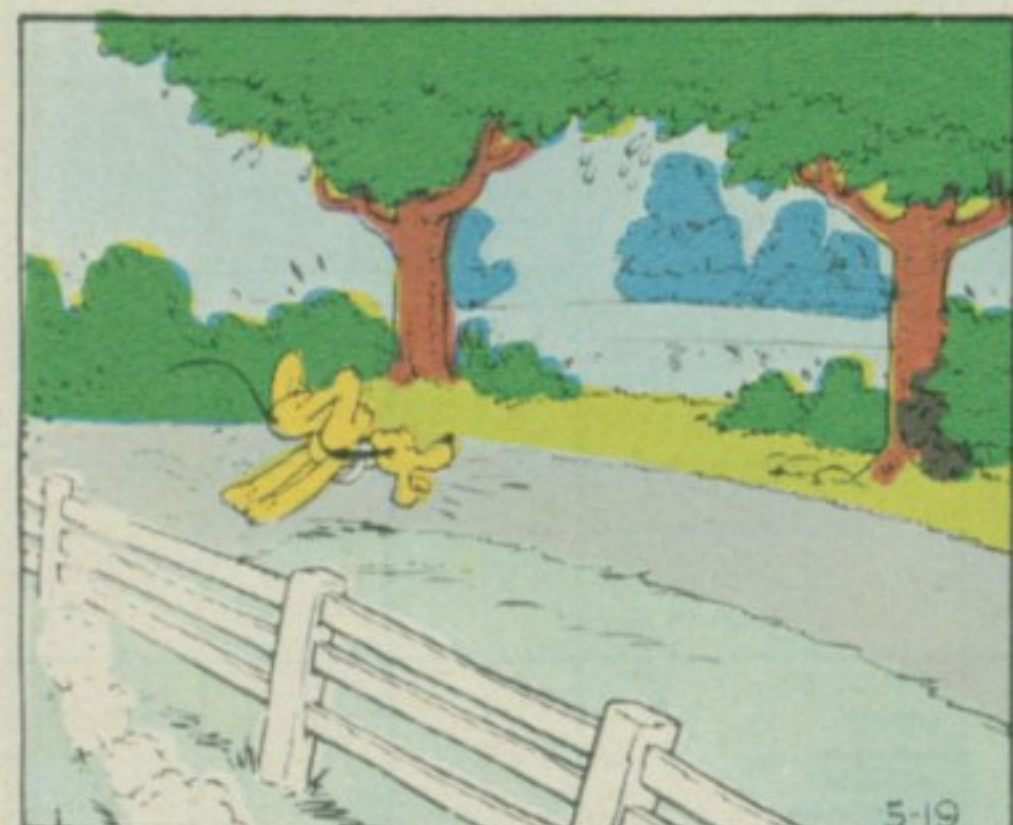
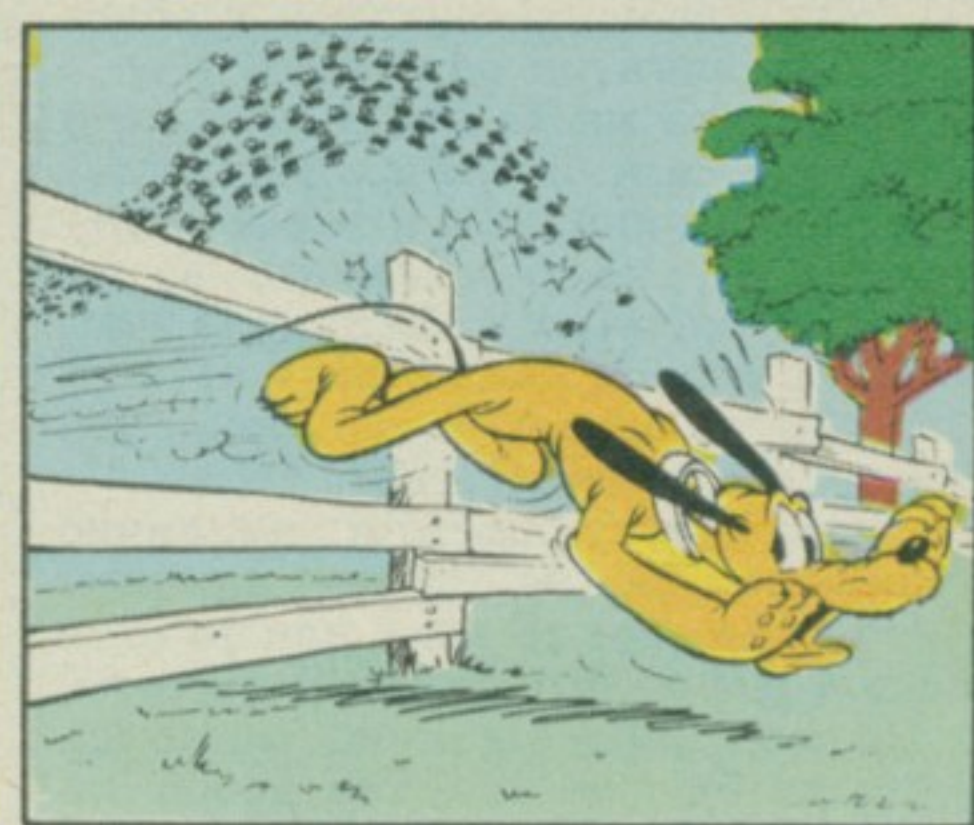
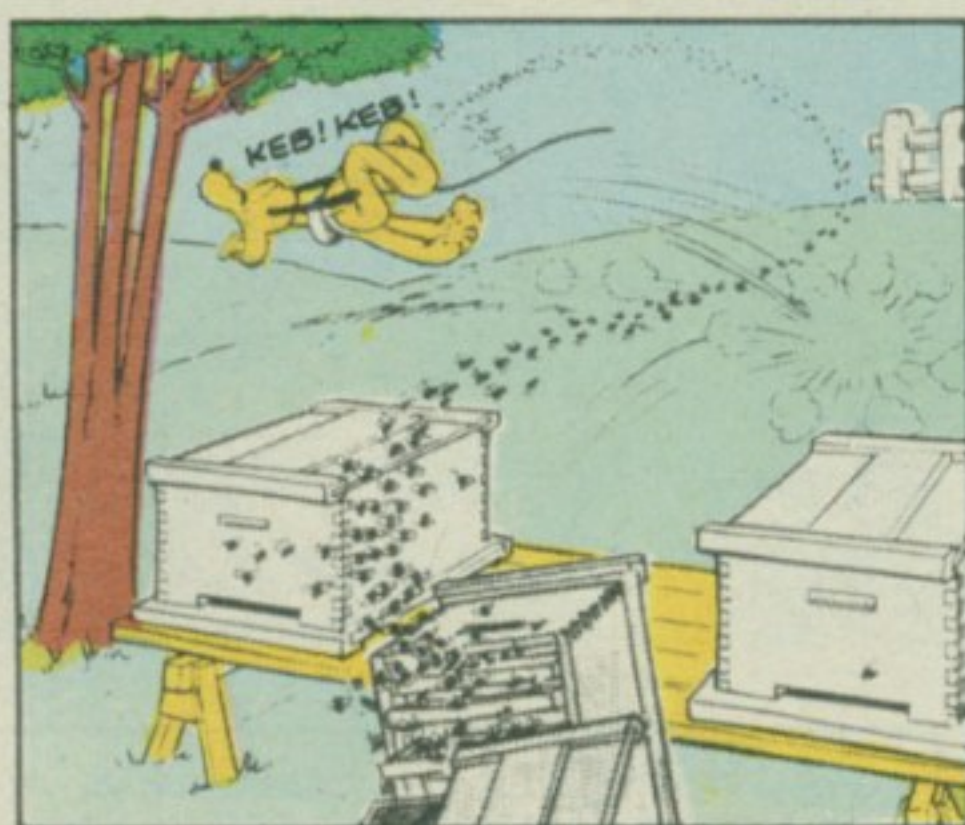
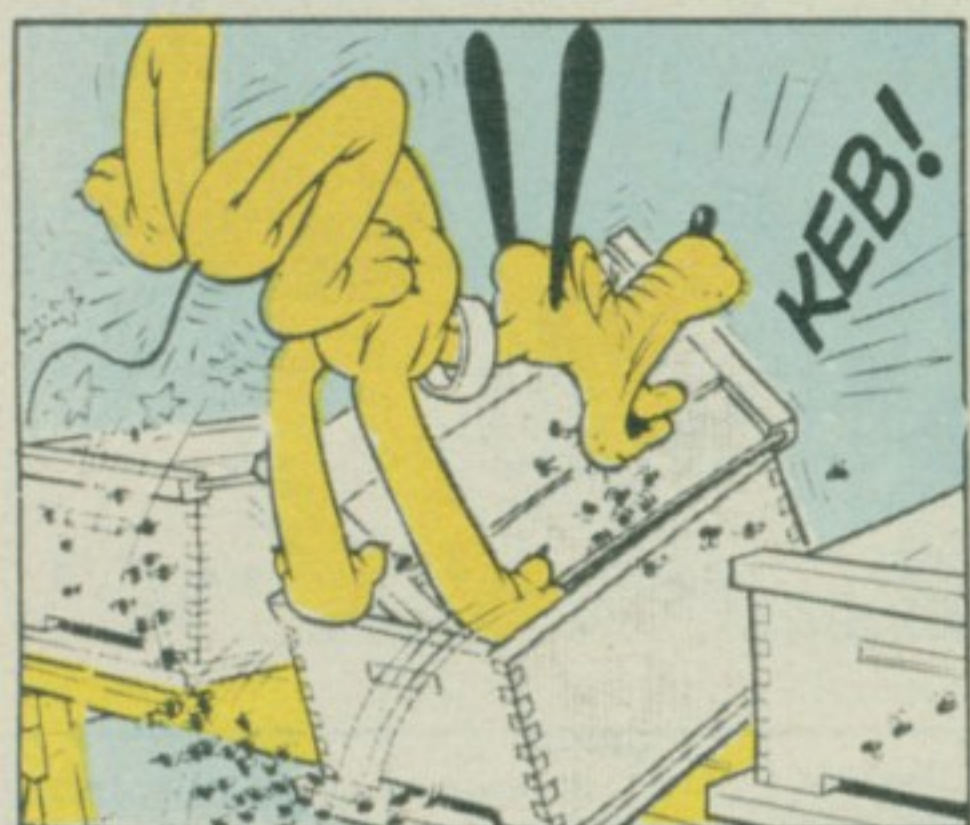
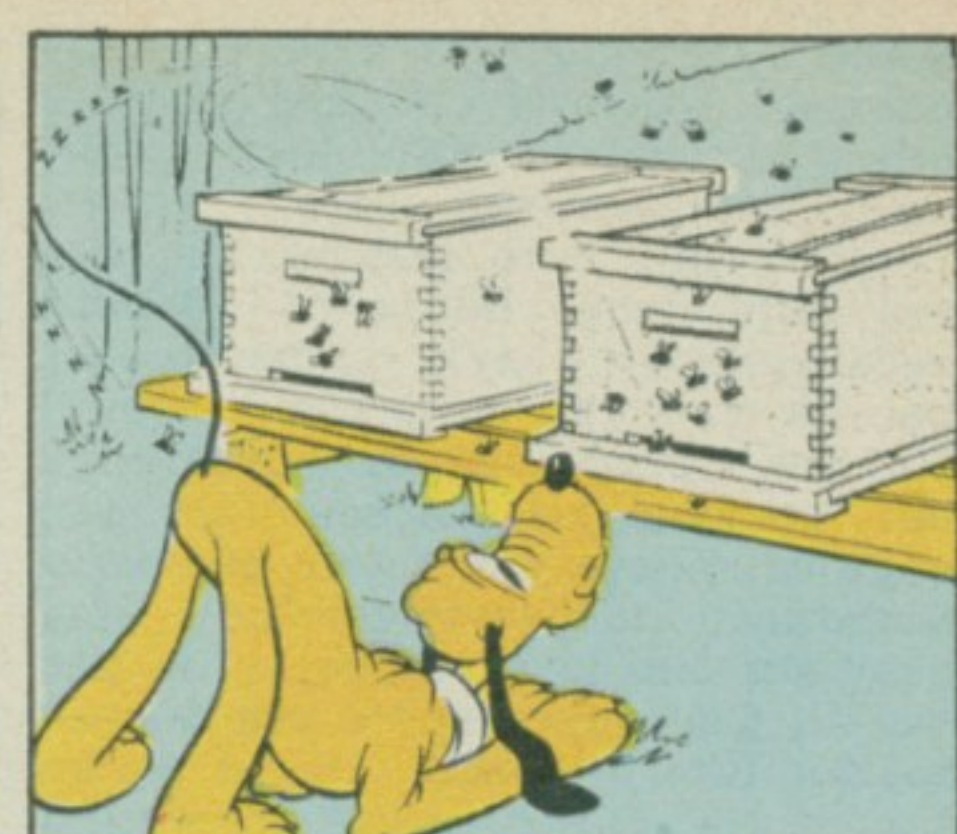
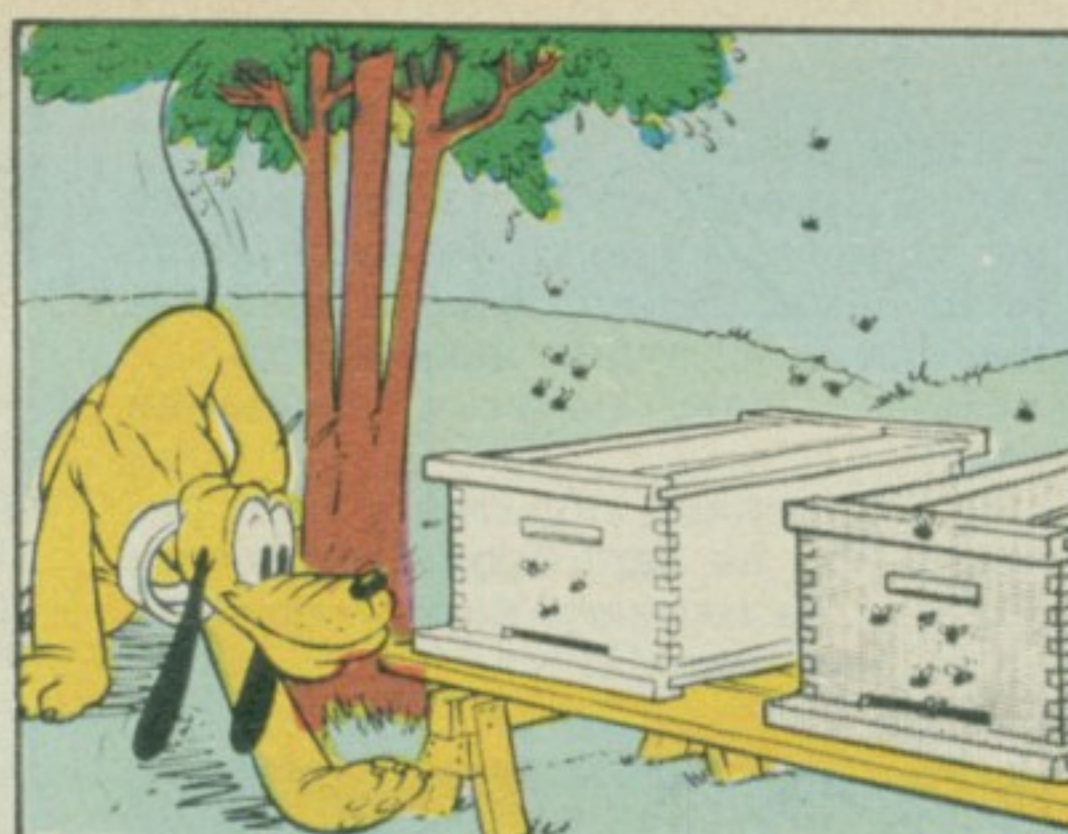
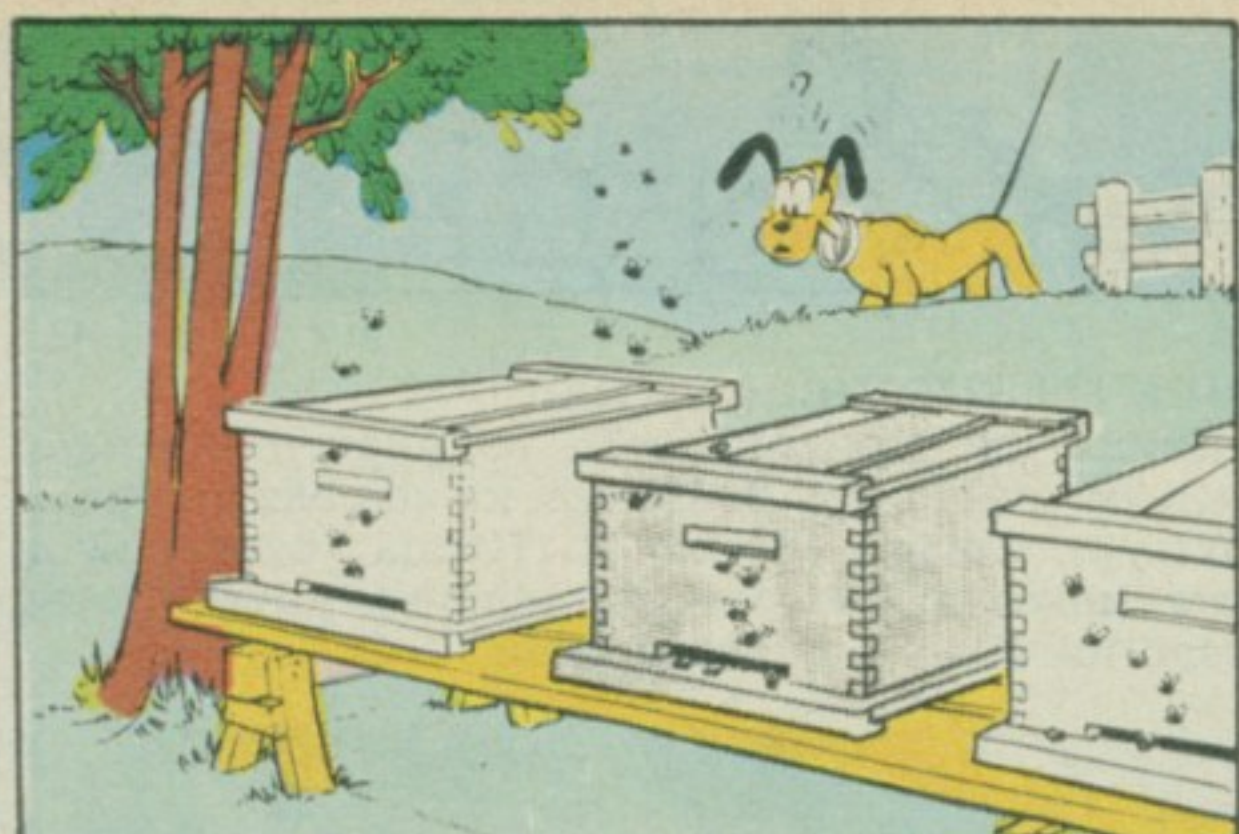
ВОДОРАВНО: Г, а, ЛАВ ЛАНДАУ, ареал, Авр, Сб, Морган, тихо, ох, а, чабар, ас, Ремик, притерати, е, настран, арбор, кш, а, леп, поен, брст, хлеб, Атина, два, Кастро, Ал.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“, Македонска 29, 11000 Београд. Директор: НИП „ПОЛИТИКА“ Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ Живо-рад Стојановић. Уредници: Кринка Виторовић, телефон 324-191/525, Нурдинхана Ђоџић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: тромесечно 66,00 дин, полугодишња 132,00 дин, годишња 264,00 дин. Претплата за иностранство: тромесечно 132,00 дин, полугодишња 264,00 дин, годишња 528,00 дин. Текући рачун за уплате из земље број 60801-601-822. Годишња претплата у иностранству: Долар 29.—, ДМ 68.—, Ффр. 143.—, СФрс. 73.—, Шкр. 125.—. Девизне уплате слати преко Београдске банке — Београд, на рачун број 60811-620-292-32000-000-00054, са обавезном назнаком за „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“. Поштански фох 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/II, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез.

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Идеје постају снага над
завладају масама.
(Лењин)

Играјте се Сладијте се

Код **PEZ**-а је
увек нешто ново!

Ако бољим PEZ домбон
и ако се радо играш PEZ
фигурама, пошаљи нам
5 омота PEZ домбона, а
ми ћемо ти послати лепо
PEZ чланску карту.

Као пријатељ PEZ-а
користићеш све погодности,
које ћемо ти нудити из

месеца у месец.

Читај сваког мјеска на
обом мјесту о новостима
за пријатеље **PEZ**-а

Наша адреса је:
"PEZ ПРИЈАТЕЉ"
61111 Љубљана и.т.в.

Купи поштом штампаним словима, изрежи и обавезно напрати дописницу.

Презиме и име (обавезно штампаним словима)

Улица и кућни број

Место

Поштански бр

датум рођења

HP Kolinska
Ljubljana

ПОШТАНИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

СУМЊЕ НЕМА

И ја сам као и друг Марко Зекић из Владичиног Хана послао Клубу »Internacia kolektanta« из Бурђевца две маркице од 1,50 динара. Међутим, мене је чекало пријатно изненађење: одмах сам добио одговор из Бурђевца и још шест страних маркица из Бразила и Чехословачке.

Другови из Бурђевца су ме у том писму обавестили да сам постао члан њиховог клуба и да сам заведен под бројем 3. Саветовали су ме и да научим есперанто како бих се лакше дописивао

квиз под називом »Шта знамо о Титу«. У присуству свих ученика и наставника наше школе, специјални гости су били наши родитељи, квиз је испунио очекивање. Сад можемо с поносом рећи да о нашем Титу знамо много више. Мада је прошло неколико мјесеци од ове манифестације, сматрамо да биљешка о њој никада не губи у актуелности.

У име ученика IV разреда
Љубиша Серафимовић

ПАРАДАЈЗ НА ОБРАЗИМА

Обожавам сок од парадајза, али често размишљаам колико се тона сјеменки ове биљке годишње мора бацити због индустријске прераде. Да ли постоји начин да се те сјеменке корисно употребе?

Саша Радовић, Титоград

Индустријски отпад — пире — који настаје приликом прераде парадајза у сок, садржи знатну количину семена. Оно се лако издваја помоћу раствора соли, затим се пере, суши, меље и користи за добијање уља, сличног сојином. Уље из семена парадајза употребљава се највише у парфимеријско-козметичкој индустрији, а због високог садржаја ланолина, витамина Е и органских фосфорних једињења веома се цени и у исхрани људи. Оно је светло-жуте боје, пријатног мириса и укуса, а у организму човека се ресорбује 97 одсто.

са колекционарима из целог света. Њихова љубазност је мила дотле да су ми обећали и помоћ у учењу есперанта преко дописног курса који би сами организовали.

Нема шта, другови из Бурђевца су прави колекционари и зато и ја желим да читаоцима Забавника упутим позив на сарадњу. Њихова адреса је: INTERNACIA KOLEKTANTA, Бурђевац, Б. Макарач 4 (за Јосипа Плесадина).

Саша Игић, Пирот

САД ЗНАМО ВИШЕ

Придружујући се свим младима, и не само њима, цијеле наше домовине, и ми, ученици Основне школе »Јосип Јовановић« из Добоја, свечано смо обиљежили и Титове и наше јубилеје. Том приликом смо организовали и

МИРОСЛАВ СЕ ЈАВИО!

У једном од протеклих бројева у »Малој пошти« се појавио текст моје пријатељице Весне. Тражила је моју адресу коју јој, с посебним задовољством, шаљем.

Мирослав Васиљевић,
15000 Шабач,
Слободана Пенезића 40

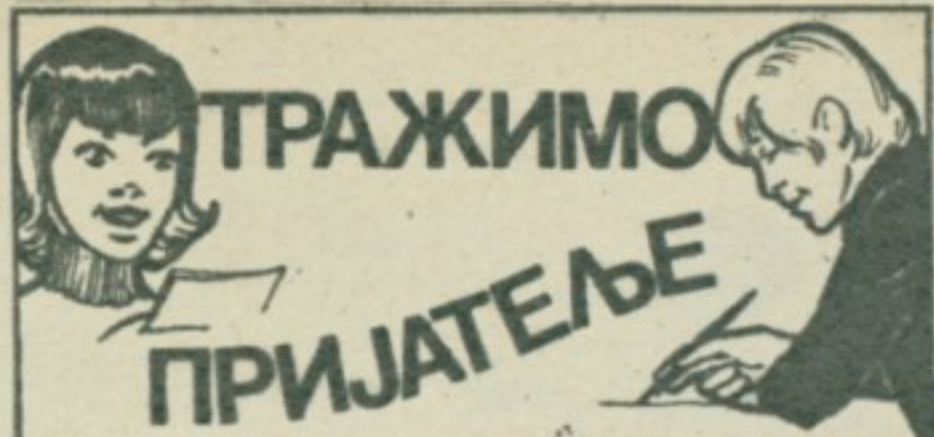

МАТЕМАТИЧАРИ, ПОКАЖИТЕ СЕ!

Наш читалац С. Рибич из Београда је, читајући Забавник број 1335, открио једну несвакидашњу занимљивост. Једноставно је број 1335, сабрао са истим бројем окренутим наопако, тј. 5331 и добио збир који се састоји из истих цифара — 6666.

Зато га је интересовало када ће се појавити сличан збир ако Забавник буде излазио истим темпом. Идеја је, нема шта, привлачна. То је и разлог због чега упућујемо позив математичарима, и не само њима, да помогну другу Рибичу! И нама.

ТРАЖИМО
ПРИЈАТЕЉЕ

Софија Раданов, 21000 Нови Сад, Саве Ковачевића 1 — 12 година, воли забавну музику и спорт, скупља значке и салвете.

Рената Иванушић, 41020 Загреб, Сортина 47 — 13 година, велики љубитељ животиња и природе.

Иско Мушановић, 78230 Скандер Вакуф, Вахиде Маглајић 7 — 15 година, воли забавну и народну музику.

СССР, 654041 Новокузнецк 41, Октобарска 2а, кв. 36, Света Кораблина — 27 година, инжењер машинства, воли музику, театар и добру књигу, радо путује.

Марија Живановић, 11001 Београд, Витановачка 59/7 — 11 година, воли забавну музику и спорт, скупља салвете.

Снежана Јанковић, 81000 Титоград, Булевар Лењина 40/IV — 16 година, воли музику, филм и поезију.

Марина Николић, 18400 Прокупље, С. поток С-5/1 — 15 година, сакупља марке, разгледнице и постере.

Пенка Миладинов, 58230 Сив, Алкарско тркалиште 30 — 13 година, скупља значке и марке, воли забавну музику и спорт.

Еди Моточић, 59000 Шибеник, Његошев трг 2ц — 14 година, скупља значке, воли спорт и музику.

мини формуле макси успех!

Формат: мини
(5 x 6 см)
Страница: 225
Цртежа: 150
Изашло из штампе

НАРУЧУЈЕМ

____ Ком

Формат: мини
(5 x 6 см)
Страница: 220
Цртежа: 140
Изази ускоро

НАРУЧУЈЕМ

____ Ком

* СВЕ ФОРМУЛЕ *

из математике физике и хемије за основце, средњошколце и студенте налазе се у ове 2 књиге мини формата.

Цена једне књиге 30 дин.
Обе књиге комплет 50 дин.
Два комплета само 80 дин.

МИНИ ФОРМУЛЕ
Поштански фах 64.
71000 САРАЈЕВО

